

211639

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 }
సంపుటము ౧౪ }

జెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 4-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ అక్షయనామనవత్సర ఫాల్గుణమాస శుద్ధ ప్రథమ.

No. 281 }
సంచిక ౨౮౧ }

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియ్యబడి. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన తగిర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ది బెజవాడ స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగ్ మిల్స్ లిమిటెడ్, బెజవాడ.

పై కంపెనీకి పేర్చు క్యానువాసింగు ఏజంట్లుగా నున్న పిసిపాటి వున్నకోటయ్యగారిని తప్ప,
మ-రా-రా-శ్రీ, రాయ్యాకు సుబ్బయ్య, బెజవాడ, వేలమూరి కాళిదాసు, తెనాలి, గార్లను సదరుపని
యిండి తొలగించినాము. యిక మీదట వారలకిచ్చు దరఖాస్తుసాముకుగాని మరియు యితర వైకము
శకు గాని వారు మీకు బ్రోకరు రశీదులు యిచ్చినప్పటికి, పై కంపెనీకి ఏంతయైనామును బాధ్యతలేదు.
మరియు మాచే నామోదించబడని ఏజంట్ల చర్యలకును పై కంపెనీకి బాధ్యతలేదు.

మెయిను. కెనాల్ రోడ్డు,
బెజవాడ 25-2-1927.

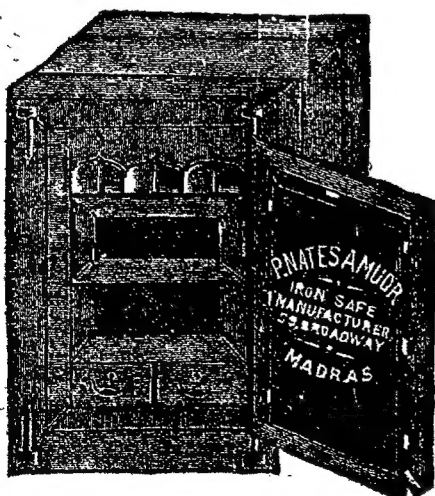
గూడూరి లక్ష్మణరావు, బి. ఏ,

మేనేజింగ్ ఏజంట్ అండ్ డైరెక్టర్.

స ర న ము

దృ ఢ మె న ది

న మ్మ క మె న ది

ఇప్పటిమోస్తరు ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప
పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా
యాన్నవి.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్రైటరు, 5కి బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సును.

బరన్ అందు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిను భాగములు, మొదలగు
వని రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. ధైర్యమునుకొనుచు

పిలండర్లు, సోఫ్టింగు నట్లులు పరస్పరముగా యువ్వబడును. గుబ్బకాయనీ శ్రేణి, పెద్దనాయకన్ పేట మద్రాసు. మెషి
నులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చినతయారుచేసియువ్వబడును. ఈ త్రైముఖు వ్రాసిన చదులు
వ్రాయబడును.

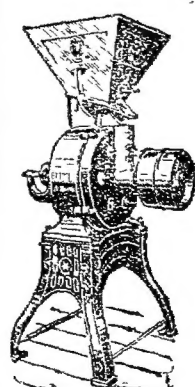
కావలెను.

అహింస, భూతనయ, శాకాహార జీవనము
లను గూర్చి తెలుగున ఉపన్యసింపగలవారు ఆంగ్లము
హిందీభాషలు తెలిసినవారు ముఖ్యముగా తీసుకొన
బడుదురు. దక్షిణయిండియా హ్యూమనిటేరియన్
లీగు గౌరవ కార్యదర్శికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవ
లెను. 436 మింటువీధి, సాపుకారు పేట, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక చదువరులకే

3382 చంద్రకళ నాటకము 8 అ. తెనాలి రామకృష్ణ కవి
చరిత్ర పే. 128. 8 అ కాళిదాసు చరిత్రము 144-8 అ.
శ్రీ నాథకవిచరిత్రము 141 పు. 8 అ. వేములవాడ భీమకవిచరి
త్రము 8 అ. రు 1 కి పై ఆర్డరు పోస్టల్ షేము ఫంక్షింట్టు.
3282 ది ఆల్బర్ట్ పవర్ ప్రింటింగ్ పర్క్, కాకినాడ.

MACHINERY. 3392

Just Grinding Mills—
With ball bearings & self-
sharpening stones.

Disintegrators — Latest
types.

Rice Machinery of every
description.

T. & O. Brand Belting—
Special cotton and special
Solid-woven hair.

Water Works fittings—Meters, valves etc.

Coffee Hand Mills—Latest improved designs.

White Artist's Cements.

Sole Agents in Madras, Bangalore, Mysore
THAKAR & CO.
20/22, Elphinstone Circle Fort, Bombay.

SAMUEL & Co. Engineers.
San Thome, Madras

ఆయిల్ ఇంజనులు, పంపులు, రైసుమాల్షింగ్ మెషిన్లు, ఆయిల్ మిల్లులు, చెఱకుమిల్లులు, అచ్చుమిషనులు, ఇనుముతోతలు మొదలగునవి కరణముగా అంద చేయబడును. ధరల వివరములకును, కేటలాగునకును వ్రాయుడు.

సామ్యుయల్ ఆండు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు
3487 శాఖోము, మద్రాసు.

ఏల వు ప యో గిం ప రా దు.

ఈ క్రింద పేర్కొనిన అద్భుతమైన ఔషధములను వుపయోగింపుడు.

నేత్రరోగములకు-	“అఖ్యాకుర”ను	ఉపయోగింపుడు.
తామరకు-	“కురెయిన్”ను	“
శ్వాసకాసరోగములకు-	“ఆస్మాక్యూర్”ను	“
	“స్ట్రెస్టర్స్ ఎమల్షన్ ఆఫ్	
బలమునకు-	కాడ్ లీవర్ ఆయిల్”ను	“
	“నెర్వైక్ టానిక్ మాత్రల”ను	“
టానిక్ లకు-	“పారిష్ కెమికల్ ఫుడ్”ను	“
	“ఈస్ట్ స్క్వ సిరప్”ను	“
	“సిరప్ హైపో ఫాస్ఫేట్స్ ఆఫ్ లైము”ను	“
	“జిన్”ను	“
గనేరియాకు-	“లికర్ శాంటల్ ఫ్లావా	
	సి. కొవెయిబా కంబుచు”ను	“

మా ఔషధము లన్నియు, శాస్త్రోక్తముగా మా ఆధునిక ఔషధశాలలో తయారుచేయబడినవి.

గనుక చాలా నవీనమైనవి, కోరినవార్లకు కేటలాగు పంపబడును.

N. POWELL & Co., CHEMISTS, BOMBAY.

వార్త చంద్రోదయము.

బంగారముతో చేయబడినది. బలహీనుల పాలిటి కల్మషము వ్యాధులపాలిటి శుభకార్యము. మేహములు, క్షయ, పాండువు, పురాణజ్వరములు, నిక్కాక, నిస్సక్తుమ, బాహుమారిక, శ్యాన్యాశాస, అజీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, శగరోగము, కుక్షనవ్తము, కుమమవ్యాధులు, మొదలగు సమస్తవ్యాధులను ఖచ్చితముగా గాక, శాంతిని, బలమును పుష్టిని, వీర్యవృద్ధిని గలిగించు అద్వితీయమయిన ఔషధరాజము. కులం 1-కి రు. 12-0-0 20 మాత్రల సీసా రు. 2-8-0 3851 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0 క్యాలండరును క్యాల్యూగును ఉచితము. పి. జి. ఏ. ఆండు కంపెనీ, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవీ, నెల్లూరుజిల్లా.

ఆటంక పరచుటకు దురంఛట

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని }
దీనిని } లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు } నిజమును }
ఉపయోగించి } గ్రహింపుడు.

Regd TradeMark

అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంకుమపువ్వు మొదలగునవి శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడినవి. కాంబూలముతో గాని, విడిగాగాని ఉపయోగింపవచ్చును.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, విజ్వలవడికము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అజీర్ణ భేది, క్షేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపుశోష్ణి మొదలగువాటికి వ్రాతయుధము పంటిది. అనుపాన పుత్రముగా ఉపపబడును. కాల, దేశ, వయస్సు భేదము లేక అనేక సం॥ రములనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింలకు అమృతమువంటిది. 250-300 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర 0 4 0, పొమ్మఖర్చు 0 4 0, పొమ్మఖర్చుతో సహా 6 కి రు. 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి రు. 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:— మా కస్తూరి మాత్రలవలన గలుగుచున్న అనాఘమైన గుణమును చూచి బాగునందు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు ప్రేక్షయించబడుచున్నది. మోసపోకుండుటకై మా వర్తక గుఱుకునుచూచి తీయుడు. ప్రతివూరిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును. బివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫెసరు,

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

ప్రస్తుత శాసనసభలు

ఉన్నవ ల్యూటీనానారాయణగారు

శాసనసభల పరిస్థితులు చాల క్లిష్టముగ నున్నవి ఒకవైపు నోచేంజర్ల ఎగతాళిలు రెండవవైపు రెస్పాన్సివ్ వాదులసమ్మెట పెట్టెలు మూడవవైపున హిందూమహమ్మదీయుల అంతఃకలహములు ప్రస్తుత పరిస్థితులను మరింత క్లిష్టపరచుచున్నవి. గోవాలో తీర్మానము అభిప్రాయ భేదములకు చోటిచ్చుచున్నది. కొందరు నోచేంజర్ల కాంగ్రెసు తీర్మానమునుబట్టి మంత్రుల జీతములను త్రోసివేయవలసినదను నిర్బంధము లేదని వాదించుచున్నారు. వీరియుద్దేశ మేమయినను వీరివాదము నిరాధారముకాదు. తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములలోను మంత్రుల తేర్పడిపోయినారు. హిందూమహమ్మదీయ తగాదాలవల్ల బంగారములోను స్వరాజ్యవాదులకును కాంగ్రెసువాదులకును గల భేదములచేత మధ్యరాష్ట్రములలోను మంత్రులను త్రోసివేస్తున్న కవకాశము గలిగియు వీలులేకపోయినది. బీహారులోగూడ విశేషములు జరుగబోవునని తోచదు.

మదరాసు శాసనసభలో స్వరాజ్యవాదు లెక్కువమంది కలరు గాని మెజారిటీమాత్రముకాదు. గవర్నరుగారు మొట్టమొదట వీరినే ఉద్యోగముల స్వీకరింపవలసినదని కోరిరి గాని స్వరాజ్యవాదులు ధర్మబద్ధులై ఉద్యోగముల నిరాకరించిరి. శ్రీవారు జస్టిపార్టీకి మంత్రిపదవుల నీయక స్వరాజ్యవాదుల సహకారము పొందగలరను హేతువుతో స్వతంత్రవాదులకు మంత్రిపదవుల నిచ్చిరి.

శాసనసభవారు మంత్రులజీతముల సంగీకరింపనియెడల ప్రస్తుత మంత్రివర్గము పడిపోవును. వీరు పోయినయెడల జస్టిసు వారు ఆసానమునకు వత్తుకేమోయని శాసనసభ్యులలో కొందరికిని ఇతరులకును భయము. కొందరు నోచేంజర్ల ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునేనిలిపి ఖిద్దరు మొదలగువానికి సహాయము పొందవలయునని యున్నది. స్వరాజ్యవాదులలో చాలమందిసభ్యులకు వనస్సులో ప్రస్తుత మంత్రివర్గమును కూల ద్రోయవలెననిలేదు జస్టిసుపార్టీ వారు నామంత్రివర్గమును కూలద్రోసి తమలోనుంచి చీలిపోయినందుకు ప్రస్తుత బ్రాహ్మణేతర మంత్రివర్గమునకును వారికుద్యోగముల నిచ్చినందుకు గవర్నరుగారికిని బుద్ధిజెప్పవలయునని యున్నది. వారు స్వరాజ్యవాదులతో చేతులుగల్పి మంత్రివర్గమును కూలద్రోయుటకు రాయబారములు జరుపుచున్నారు. వీరియుద్దేశము ద్వంద్వప్రభుత్వమును నిర్మూలించవలయునా? లేక ప్రస్తుత మంత్రివర్గమును కూలద్రోయుటయేనా?

మదరాసులో తెలుగు అరవము మొదలగు నాలుగు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘము లున్నవి. వీరిలో తెలుగుకమిటీ వారు మంత్రులను కూలద్రోయవలసినదని తెలుగు సభ్యులకు ఆజ్ఞ నిచ్చియున్నారు. తక్కిన మూడు కమిటీలవారును మొదల కుండ్రునారకున్నారు. తక్కిన సభ్యులు మంత్రుల కనుకూలముగ ఓటు వేస్తారయెడల తెలుగుసభ్యులు ప్రతికూలముగ ఓటు వేయవలసి వచ్చును.

శాసనసభ్యు లేమిచేయుదురు? జస్టివారు అధికారము నకు వచ్చినను స్వతంత్రులు వచ్చినను మంత్రుల జీతముల త్రోసి వేయుటయే యుక్తమని కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించురా? కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము మంత్రుల త్రోసివేయవలసిన అవసరములేదని ప్రస్తుత మంత్రివర్గమును బలపరచురా?

తెలుగు శాసనసభ్యులు తెలుగు రాష్ట్రీయ కమిటీవారు చేసిన గుంటూరు తీర్మానము అనవసరమయిన బాధలు గలిగించునని తలంచుచున్నారు. ఈతీర్మానమును రద్దుచేసి ఊరు కొనుటయో? చేయవలసినదేమి?

శ్రీయుతులు ప్రకాశముగారును శ్రీనివాసయ్యంగారును పలుకుటలేదు. మంత్రివర్గమును బలపరచే యెడల అంతటితో పోవునా? వారికి అడ్డకుల నెందుకీయ్యవలెను? తాలూకా మునిసిపల్ బోర్డులకు కాంగ్రెసు తరఫున అభ్యర్థుల నిలుపుడు రా? జనుల కేమని జవాబిత్తురు?

జస్టిసుపార్టీ వారు తిరిగి అధికారమునకు వస్తారని భయము చాలామందికున్నది. ఏకారణముచేత నయినను మంత్రులను బలపర్చవచ్చునని ఆభిప్రాయపడే యెడల లోకమాన్యునియొక్క రెస్పాన్సివ్ వాదమునే అంగీకరింపవచ్చును. మాళవ్యా, లజపతిరావు, ఖేటారు, జయకారు, మాంజీ మొదలగు మహాత్ములతో తగాదాలు నశించి వికమత్య మేర్పడును గదా.

సిమ్లా ఎక్స్ ప్లెడను

ఇండియా ప్రభుత్వము ఏప్రిలు 2 వ తేదీన ఢిల్లీనుండి సిమ్లాకు మార్పులనునీ తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

గురుకులములో నాంధ్రులకు సౌకర్యము.

(కేశవదేవజ్ఞాని, గుంటూరు)

సాధారణముగా గురుకులములో ప్రవేశించు బ్రహ్మచారి కులకంఠం పొందిభాష చెల్లించుటయును నియమము కలదు. దక్షిణ భారతీయులకు భాషాభేదముచే చాలమరవన కలుగును గాన హిందీభాషయం దవరిచయులకు నాంధ్రబాల కులలేదైన ప్రత్యేకపథమును నేర్పాలి. చేయవలసినదిగా గురుకులాచార్యులకు వ్రాసియుంటిని. అందులకు ఫిబ్రవరి 28 తేదీని వారొకయు తరమును వ్రాయుచునందులో ఈ సంతకము నూతనముగా బ్రవేశించు ఆంధ్రవిద్యార్థుల కానియ మము దొరిగించి చూడుమానములవరకు హిందీని నేర్చుట కొక యుపాధ్యాయుని ప్రత్యేకముగా నియమింతుమని తెలిపియుండిరి ఇందుచే హిందీరానిది మాబాలకు లచ్చట తమపనిపాట లేవిగముగా నిర్వహించుకొందు రాయని యాంధ్రజాత జెందు వార లీ ప్రత్యేకసౌకర్యము విని సంతృప్తి జెందెదరని మాయాశ యము.

అస్పృశ్యవిద్యార్థులు

అ స్పృశ్యుల ను వారు సమస్తభారతవర్ష మనందును గలరుగాని దక్షిణభారతమునందువారి పరిస్థితి చాల సుఖం తాపకరముగా నున్నది. వారిని సంస్కరించుటకేదైన మంచి యుపాయముకలదాయని యోచించినచో వారికి మంచివిద్యా బుద్ధులు, నాగరికత మన్నగునవి నేర్పటే యుత్తమము. గురుకు లము ప్రాచీన విద్యావిధానమునకును, ఆచారవ్యవహారముల కును కేంద్రమునట నిస్సంశయము కానమామిత్రులో కొందరు విలయినచో ఒకరిద్దరియస్పృశ్యవిద్యార్థులను గూడ తీసికొనివెళ్ల వలసినదని మాతోముచ్చటించిరి అన్న వృత్తములకు నోచకయు పవాసములచే కాలుగుడుపు యానిర్వచనీయ లేవిధమున మౌన కేళిలములు మున్నగువాటికై ధనము చెల్లింపగలుగుదురు? ఈలోటును తీర్చుకొనితేని, ప్రస్తుత మంధ్రదేశమునందెందరో యూయుద్యమమునందు సానుభూతిని జూపుచుండిరి వీర లొక్కొక్క విద్యార్థికిగూ వార్షికమును భరింపనున్నట్లుగూ ట సమంజసము. ఇది యే మంతభారముగాక వార్షికముగా రు 180 రాలేయగును.

ప్రస్తుత మంతభార మిచ్చినయెడల నొకమంచియుపాధ్యాయుడు దినమున కొకగంట చొప్పున సంవత్సరమునవరకు విద్య నేర్పగలడు. కాని గురుకులములో యాధనముచేతనే విద్యార్థి కగు అన్న వృత్తములకును, నివాసగృహము మొదలగు సౌకర్యములకును ఏర్పాటు చేయబడును.

గురుకులయాత్రికులు:-

గురుకుల జయంతి, హరిద్వారపుండ్రుల మంథమేళము రెండును కలసివచ్చుటచే యనేకమందాంధ్రు లావేశులకు సందర్భింప కృతోత్సాహులైయుండిరి ఇందుచే ఏమార్గనం దచ్చటికి వెళ్లవలయును? రాకపోకల కేమాత్రము వ్యయమును ననిగూడ నన్ను ప్రశ్నించియుండిరి. గురుకులోత్సవము మార్చి 16-వ తేదీ నుండియు ప్రారంభమగును మంథమేళముగూడ నిప్పటినుండియే జరుగుచుండును గాన మార్చి 8, 9 తేదీల కిచ్చటినుండి బయలుదేరవలయునని నూచించుచున్నాను ఇక్కడనుండి బెజవాడ, హైదరాబాద్, మద్రాస్, నుండి జి. వి పిలైన గుంటాడిల్లి మీదుగా హరిద్వారము చేరవలయును. బెజవాడనుండి హరిద్వారమువరకు దాదాపు రూ 28 లగును. మెయిలులైనచో నింకను రు 8-0-0 లెక్కింప లోగులును. ఈవిధముగా రాకపోకలకు దాదాపు రు 70-0-0 లగును ఒకనెలవర కొకమనుష్యునికి ధోజ నాదులకు రు 80-0-0 లగును. ఈయాత్ర చేయువారిలకు రు 100-0-0 ఆవశ్యకము తిరిగివచ్చునపుడు ఢిల్లీ, మధుర, బృందావనము, అగ్రా, కాశీ, గయా, కలకత్తా, జగన్నాథము మొదలయినవి చూడ నభిలషించితేని ఇంకను రు 50-0-0 లు తగులును.

యాత్రికులందరు కలసి బెజవాడలో ప్రత్యేకముగా నొకటి రెండు షెట్లెలను రిజర్వు చేయించుకొనినచో యీడ్చిర్ల ప్రయాణమునకు చాల అనువుగా నుండునని మాయాశ్చర్యము.

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు సమస్తాయుర్వేదవిద్యను లను శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో రాయుచేయించి, అందుకి లభ్యమగునట్లుచేయ దలచెట్టి అర్హతనుసాధించుకొనినవారై నారు. ఆయుర్వేదవిద్యను స్వయం యచ్చట దొరకును. కేటలాగు కొరకు వ్రాయుడు.

2126 అర్జునాయనశాల ముక్త్యాల కృష్ణ.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారు

శ్రీ ఆంధ్ర, ఉడయవరుల చరిత్ర అను క్రొత్తనాటకము పూర్తిగా తయారైనది. శ్రీమద్రామాయక దశావతార నాటకమును ఇదివరలో మీరు చూచియుండిన దయచేసి మరల నొకమారు చూడుడు. చూడని పక్షమున ఈ కడపటి తరుణమును పోగొట్టుకొనకుడు. దీనిని గుఱించి అధికముగా వ్రాయనవసరములేదు.

మదరాసు కోట మైదానమున నుండు ఎస్పల్ నేడు నాటకశాలలో

ప్రతిదినము 6-2-1927 తేదీనుండి కొన్ని దినములవరకు మూతమే.

దశావతారమును ప్రదర్శించెదరు.

సాయంకాల ప్రదర్శనము:- ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంట

రాత్రి ప్రదర్శనము:- ప్రతి మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంట

చూకంపెనీ బోర్డుగల దుకాణములన్నిటి యందును దశావతారము పుస్తకమును టిక్కెట్లను విక్రయించబడును.

ప్రవేశ కట్నములు రూ. 3, 2, 1, 0-8-0. 3201

నైకలును తయారు చేయుటయం దొక నూతనపద్ధతి.

వర్తకునికి లాభకరమైనది స్వంతదారునికి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

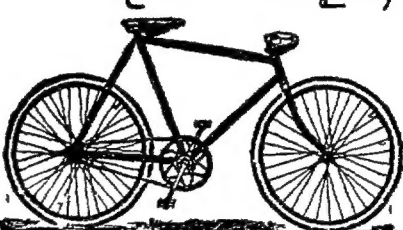
హార్ క్యూల్స్ నైకిట్లు పలురంగులలో తయారు చేయబడినది.

(బ్రిటిష్ వారిచే తయారు చేయబడినది. అమితముగా తయారగుటచే

చౌకగా విక్రయించుటకు వీలైనది)

611

వేరునందు హార్ క్యూల్స్

జలమునందు హార్ క్యూల్స్

1-కి ధర రూ 83 లు మాత్రమే

ఎటువు, ఆకుపచ్చ, నివ్వరంగు, ఊదా, అన్నిరంగులు కలిపిన రంగు మొదలగు వాటిలో గలవు.

Sole Agents:- ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co, 9 Broadway, Madras
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 35000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు క్యాలికోరైండు వెల రూ 3-4-0 ఆ. ఇందు సమస్తజనులములు కుదించి భస్మములుచేయు యూనాని ఆయుర్వేదవిధానములన్నియును. తు 1-కి రు 500 కిన్నుతుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు 2-0-0 2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

1927 ఆమృతాంజనము డిపోవారి 1927

అందమైన రంగుల క్యాలెండర్లు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాత్మాగాంధీ, తివర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

చిన్నపైజా లక్ష్మీ, మహాత్మాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి రూ 0-8-0, 100-కి రూ 3-8-0.

ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - ఆమృతాంజనము డిపో - మదరాసు

కాను బంగారమునకు, సీమచెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

మానద కలంకముల లోలాకులు, చుద్దులు, మోపులు, బంగారుమెడచెయినలు, మొల్లతాడలు, బంజర్లు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈడిగవ విలాసములకు వ్రాయుడు. పోస్ట్రీటరు: శాకుమాను లక్ష్మీయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అంధు బ్రదర్లు. ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ. పాడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1149 (3) 1597 బ్రాంచి: 51 హైదరాబాద్ పోస్టాఫీసు.

మదరాసు శాసనసభ

(నిన్నటితరువాయి)

జంటపతిరాజుగారు వ్యయమునుగురించి మాటలాడుచు శాసనసభవారు నిరాకరించిన కార్యములను సాగించుచు వానిపై ధనమును వెచ్చించువరకు తీవ్రముగ ఖండించిరి. రెవిన్యూబోర్డును రద్దుచేయుటను శాసనసభవారు ప్రతివత్సరమును తీర్మానించుచుండిరి. గ్రాంటును నిరాకరించుచుండిరి. అయినను రెవిన్యూబోర్డు ఇంకను నిలచియున్నది. ఇంకను రెవిన్యూబోర్డు నిర్వహణమును ప్రభుత్వ కోశాగారమునండి వెచ్చించుచున్నది. ఇట్టివర్గ కమిషన్లలో తెలియకున్నది. గ్రామరైతులు గనుపాటు మొదలగు చిన్నయ్యద్యోగుల వేతనములు వారి జీవనాధారమునకైన సరిపోవుటలేదు. ప్రపంచము దేశమును చిన్నయ్యద్యోగులతో ఇంత దుర్భరముగలేదు. దేశదారిద్ర్య మిందుకు కారణమందురా? పెద్దయ్యద్యోగుల కి దేశము నొసరుచున్నంత గొప్పవేతనములు, ప్రపంచమున వత్సరం పనసంపదలతో తలతూగు ఏదేశమును చుటకుబడుటలేదు. ప్రభుత్వమునా రీతియమున తమవిధానమును పూర్తిగా మార్చుకొనవలెను.

ఎక్కువ శాఖనుండి సభ్యులు మాటలాడుచు ప్రభుత్వమునా రచనలందున్న విధానము ప్రజలనందఱి నవీనితపరులుగ నొనర్చుచున్నదని నుడిచిరి. ప్రస్తుత మంత్రివర్గమువారు వెనుకటి మంత్రి వ్యవహారము మద్యపాన సంపూర్ణ నిషేధము తమయాచర్యమని ప్రకటించుచున్న సుదృశాశాదాయము ప్రముఖ హెచ్చుచునేయున్నది బొంబయి ప్రభుత్వమువారు, మద్యపాన నిషేధమును మొరటిమెట్టుగ రేపనింప పద్ధతిని ఆనలించిరి ఈవ్యవహారము మద్యపానాదాయమువర్గముల నిషేధము చెలుపుచున్నది. మద్యపానమును చెడుగుగులుగని ఆరోగ్యకాభోవోగ్యులు ప్రజలకు బోధింపరాదని నిషేధింపబడిన చెన్నరాష్ట్రమున మద్యాదాయము హెచ్చిపోవుచుండుట ఆశ్చర్యముగాదు.

మద్యాదాయము హెచ్చిపోవుచుండుట దినదిన ప్రవర్ధమానముగ దారిద్ర్యమునకు చిహ్నము. ఈ విషయము జూరుటుకు విరుద్ధముగ గనుపించుచున్నది. కాని నిజశ్రీతి అది. అందఱు సంగతమెద్దియునులేదు. చాలమంది ప్రజలు దారిద్ర్య బాధచే రంగూను మొదలగు ప్రాంతములకు జని అంతవరకు ఆలవాటులేనివారుగూడ మద్యపానమును నలవాటు చేసుకొనుచున్నారు. ఇదివరకు మద్యపానమును చూపుమేర దూరములో నుండుకులములలో గూడ మద్యపానము న్యాపించుచున్నది. వెంటపతిరాజుగారు ముగించుచు ఆదాయమునందధిక భాగము రిజర్వుకు శాఖలకువెచ్చించి ప్రజాయ త్రాఖలను కుప్పింపజేయుచున్నారు. రాష్ట్రీయకప్పములను తొలగింపబడెను గనుక, నికమిదనైనను, ప్రజా త్రాఖలకొరకే సదరు మొత్తముల వెచ్చింపవలెను.

గౌరవనీయ సభ్యులైన మాటలాడుచుండెను. కాని అధ్యక్షుడు నిర్ణయమును పట్టి ముగిసెనని చెప్పి నర్ ఎ. పి. పాట్రోగారి చేరుకు నిలచిరి

నర్. ఎ. పి. పాట్రోగారు

మాటలాడుచు భారతశాసనసభయందు చెన్నరాష్ట్ర ప్రతినిధులు తమబిధిని సరిగ నిర్వహించినయెడల (ఎట్లునట్లు అని శోకలు) రాష్ట్రీయ కప్పముల బాధ ఈ వత్సరము తీరిపోవునని నుడిచిరి. ఎట్లొ భారతశాసనసభయందలి ప్రతినిధులకే బాగుగ చెలియును. ఈ ఐత్సర్యము, ఆయువ్యపట్టికయందు లోటు సంభవించినట్లు ఆరిక సభ్యుడు చెలిపెను. కాని అది సరిగాదు. అది లెక్కల గారడీ. లోటును దేల్చుటలో, సంవత్సరారంభమున గల నిలువను దీసుకొనలేదు. రాష్ట్రీయ కప్పములవలన మిగులు మొత్తమును జేర్చలేదు. దీనిని జేర్చినయెడల, లోటునకు బదులు 230 లక్షలు అధికాదాయము గనుపించును.

నిలువ ఆదాయమును వెచ్చించుట యెట్లునాయను విషయమును గురించి సభవారు శ్రద్ధగ నాలోచింపవలెను. ప్రజలపన్నుల భారము తగ్గించుట ప్రభుత్వమువారి ప్రధమకర్తవ్యము. కోర్టుఫీజులు, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులు హెచ్చించినపుడు ఆరిక పరిణామ కులపడగనే, తగ్గించెదమని వాదనము జేసియుండిరి. ఆవాదనము నిపుడు నిలువబట్టుకొన వలెను. పల్లెటూర్ అభివృద్ధిగూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రధానకర్తవ్యములలో నగ్రగణ్యమైనది. మిగిలిన మొత్తము నీకార్యమునకై వెచ్చింపవలెను.

ఇంకను పాట్రోగారి ప్రసంగము ముగియలేదు. కాని కాలవ్యవధి ముగియుటచే, అధ్యక్షుని నిర్ణయము ననుసరించి పాట్రోగారు కూర్చొనిరి.

అర్బుదస్వామి ఒడయారుగారు

పిమ్మట మాటలాడుచు నిలువ ఆదాయమును ప్రజాశోగ్యము కొరకును పారిశుద్ధ్యముకొరకును, పల్లెటూర్లయందు నీటివనతుల కొరకును, ప్రాథమిక పెండ్లిదండ్రుల ప్రచారముకొరకును వెచ్చింపవలసినదని గోరిరి. పెంపులేని సాగులపై శిక్షార్థపు పన్నుల తొలగింపవలసినదని గోరిరి. ప్రాథమిక విద్యాప్రచారమును గురించి మాటలాడుచు వీధి దులపడతని, ప్రాచీనవిద్యావిధానమును ప్రశంసించి దానినే యనుసరింపవలసినదని చెప్పిరి. గణితశాస్త్రమునందేమి, భాషాపాండిత్యమునందేమి, విజ్ఞానమునందేమి, వేదాంతమునందేమి వీధి జనులపద్ధతికి, అధునిక ప్రాథమిక విద్యాపద్ధతి ఏమాత్రమును సరిపోజాలను.

కె. ఆర్. సామినాయుడుగారు

మాట్లాడుచు ద్వంద్వ ప్రభుత్వపరిపాలనావిధాన మచరణ యోగ్యముగాదని కాంగ్రెసుపక్షమువారెల్లప్పుడును తలంచియుండిరినియు ప్రభుత్వమువారును మరి ఇతరపక్షములవారును తద్యధితే కాభిప్రాయమును గల్గియుండిరినియు శాసన సభ యొక్క సానుభూతిసహకారము లుండిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ఆచరణపాధ్యములనివారు విశ్వసించియుండిరినియు గాని రిసెంట్ ద్వంద్వ ప్రభుత్వపరిపాలనా చరిత్రను గమనించినచోవిధానములన గలుగులాభ మత్యంతస్వల్పమని తెలియగలదని పల్కిరి. వ్యవసాయదారులపైగల పన్నులభార మతిశయించినది. కాశ్మీర సెటిల్ మెంటుపాక్కు లాసంగబడలేదు. ఈశాసనసభవారు ఇంగ్లీష్ వర్జిల్లును తీర్మానించినను గవర్నరుగారు తమ ఆమోదమునొసంగ నిరాకరించిరి. ఈబిల్లువిచారణ వాయిదావేయుటకుపాదన గావించినసభ్యుడైనను బిల్లున కిటిసిబిట్టునని తలంచియుండలేదు. కాని చట్టసంబంధముగ అవకాశమునుగొని లా మెంబరుగారు ఈబిల్లుగాక రైతుల కేమాత్రము ఉపయోగకారి కాబాలని మరియొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టెదమని తెల్పుచున్నారు. కావున ద్వంద్వ ప్రభుత్వ పరిపాలనవలనగలుగు ఫలితమయ్యది. లా మెంబరుగారు మావలెనే ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడబడియుండుచో ఈవిధముగ గావించి యుండెడివారుగారు. దురదృష్టవశమున మంత్రులుదప్ప ప్రభుత్వసభ్యులెవ్వరును నియోజకవర్గములపై ఆధారపడవలసినపని లేకపోయినది. అందుచే వారినభవారి యొక్క ఆశయముల సంతక లక్ష్యము జేయవచ్చును.

అబ్బాసీ పరిపాలన

ఈవిషయమై మంత్రులకు సర్వాధికారముగలదనియే నే నింతవరకు తలంచుచుంటిని. కాని ప్రభుత్వమువారి రీజీవల యొసంగిన ఉత్తరువునుబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు మాత్రమే ఈ విషయమై అధికారము గలదని అందు నూచింపబడినది. సాధు నాయకుడుగారు ఈ విషయములో జస్తి సుమంత్రిత్వము గావించిన పనిని వివరించి 1921 సం॥లో నియమింపబడిన సలహా సంఘము 1925 సం॥లో తమ రిపోర్టు సంపెననియు, వీరవ చౌనిని సభవారు చర్చించినదియు బల్కిరి. సంపూర్ణ నిషేధము ప్రభుత్వమువారి ఆశయమై యుండవలసినదియు, అందులకై వెంటనే తగు ప్రయత్నముల గైకొనవలసిన సత్యమూర్తిగా రుపపాదించిన తీర్మానము ముఖ్యముగ జస్తి సుపక్షముయొక్క సహాయముచే త్రోసివేయబడినది. 20 సం॥ లోపల నిషేధము కొనసాగవలసిన ముని సామినాయుడుగారు రుపపాదించిన తీర్మానము ఆమోదింపబడినను ఆతీర్మానము ఆరిక సంఘమువారి సలహా కంపభావెను. ఈసంఘము సలహా నొసంగుటకు నాలుగు సంవత్సరములు గైకొనునో లేక అందులో నూచింపబడిన 20 సం॥ లో గైకొనునో తెలియదు! ఇటులుండ ప్రభుత్వమువారిక ఉత్తరువును జారీజేసిరి. సభవారిక తీర్మానమును గావించియుండ అందలి అంశములపై తీవ్రముగ అభిప్రాయించునట్టి ఇట్టి ఉత్తరువు నొసంగుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారముండునో లేదో ఎరుంగజాలకున్నాను. అంశములను ఇట్టివిధాన మంగీకరింప బడజాలదు. నిషేధము తమఆశయముగాదని ఆయుత్తరువునందు నూచింపబడినది. తీర్మానము 80 మంది సభ్యులచేతనే ఆమోదింపబడెననియు 41 రు తలకులుగ నుండినదియు చెప్పిరి.

గా॥ మంత్రులిట్టి వింతవాదమునకు దిగదరనినే తలంచి యుండలేదు. స్వరాజ్య పక్షమువారును, (అప్పటి) మంత్రులుదప్ప జస్తి సుపక్షము వారును నిషేధము లేమి ఆదర్శముగ నంగీకరించిరి. కాలపరిమితి విషయములో మాత్రము భేదించిరి. 41 తలకులులో దాదాపు 26 స్వరాజ్యవాదులుగలరు. తీర్మానమునకు వ్యతిరేకులు అధికముగలరు. ఎక్కువలేరు ఇది ప్రజాయ త్రాఖకు సంబంధించిన విషయమునా కాన సభ్యుల తీర్మానమును గావించిన తీర్మానము తనపక్షము వారు గావించిన తీర్మానము నాచరణలో పెట్టజాలని పక్షమున రాజీనామా యొసంగియుండవలసినది. కాని అట్లుగావించియుం

డలేదు. ద్వంద్వపరిపాలన ఏదేశముందుగాని ఆచరణయోగ్యముగాదు. అనిబల్కిరి.

ది॥ బి॥ యమ్. కృష్ణన్ నాయరుగారు:—మెట్టూరు ప్రాజెక్టు విషయమై మాట్లాడుచు ఈప్రాజెక్టుపై లక్షలకొలది ద్రవ్యము వెచ్చింపబడుచున్నవనియు, రాగల సంవత్సరమునకు ఒక కోటి 20 లక్షల రూప్యములు ప్రత్యేకింపబడినవనియు, ఈ ధనమునంతటిని వెచ్చించుట యుక్తమాయని ప్రస్తావించిరి. 6 కోట్ల 11 లక్షలు రూప్యము లీప్రాజెక్టుపై ప్రేమకరబరిగారిచే అనుమతింపబడినను అంతకుమించి వ్యయము గలదని ప్రస్తుత పరిస్థితులవలన తెలియగలదనిరి. ఇంగ్లీషును బిల్లు తీర్మానింపబడిన నేగాని ఈ ప్రాజెక్టు త్వరలో ముగింపబడజాలదని లామెంబరుగారు నేకపర్యాయములు పల్కియుండిరి. ఇంగ్లీషును బిల్లు ఎచ్చటనున్నది.

సత్యమూర్తిగారు:—మీరే సమాధానముజెప్పడం క్రిష్ణన్ నాయరుగారు జనరల్ హాస్పిటలు పునర్నిర్మాణమునకు 20 లక్షల రూప్యములు ఆయవ్యయ పట్టికలో ఏర్పాటుజేయబడిన విషయమును గురించి మాట్లాడుచు ఈ విషయములో ఇంత ఆవసర మేమియులేదనియు, ఇదివరకెన్నియో విధానము లాలోచింపబడి విరమింపబడినదియు, ఇంకను చాల జైద్యాలయములు పట్టణమందుగలవనియు, ఇంత ఖర్చుజేసినను జనరలు ఆస్పత్రిలో ఎక్కువ రోగులకు సౌకర్యము లొసంగబడు ఏర్పాట్లు లేవనియు బల్కిరి.

కె. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు భారతీయులకు పోలీసు, సి. ఐ. డి. కాఖలందు ఉన్నవోద్యోగము లొసంగుటకు గూర్చి మాట్లాడి మెట్టూరు, పాయిఖురా స్త్రీములు ఇందులకు మంచి అవకాశము లొసంగుచున్నవని బల్కిరి. అట్లులు హైగారు మాట్లాడిన పిదప సభవారు ఫలహారములకై లేచిరి.

మాన ప్రాల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వలసులభయ! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాలకీమాత్రలు దివ్యామృతము. అశీర్వాదములను, ఆవులంతలు, అగ్నిహంద్యము, అతిదాహము, పిక్కిళ్లు, సర్వాంగములయందు బలక్షయము, పిక్కిళ్లు, పార్శ్వపుం, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అడ్డులు మొదలగువానియందు గరిష్ఠ నొప్పులను బోగొట్టి జేమామును మంచి ఆరోగ్యమును దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను నెట్టజేమామును ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అమృతముగల ఔషధముగలవేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

1913 సం॥ ఇండియన్ కంపెని

7 వ ఆక్టు ననుసరించి

కల్యాణజీ జిన్నింగు అండు

ప్రెస్సింగ్ కంపెనీ (లిమిటెడ్)

వారి లిక్విడేషన్ విషయములో

పొల్లచివద్ద వై కంపెనీవారి జిన్నింగ్ అండు ప్రెస్సింగ్ ఫ్యాక్టరీని కొనువారు కావలెను. కట్టడములు, గిడ్డంగులు, విశాలముగను, మంత్రానియందు నున్నవి.

మిషన్ పామానులు. 8 కాటముజిన్నులు 6 డెకార్బి కేటింగ్ యంత్రములు, 5 వైస్ మెల్లర్లు, 2 ప్యాడిబాయిలర్లు, 10 ఆయిల్ ఎక్స్ ప్లోర్లు.

ఈక్రిందివారికి వ్రాసిన యింకను వివరములు తెలియనగును.

17 అక్టోబరునాటికి (సం) జి.యస్. రాస్ మద్రాసు. జి.వి. పిర్రి (లిక్విడేటరు) 22-2-27.

మదరాసు శాసనసభ

(నిన్నటి ఫలహారాంతరము)

జెన్నపురి శాసనసభవారు నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారాంతరము తిరిగి సమావేశమైనపుడు మరొకందరు గౌరవనీయ సభ్యులు సూతన ఆయనవ్యవస్థికపై దను యభిప్రాయముల తెలుపుచు నుపన్యసించిరి.

డాక్టరు మల్లయ్యగారు:

రాష్ట్రమునుండి వచ్చు ఆదాయము కేంద్రస్థానిక ప్రభుత్వములకును ప్రజాయత్త ప్రభుత్వశాఖలకును వెచ్చింపబడవలసియున్నదనియు కాని ప్రస్తుతము రాష్ట్రములోని పరిస్థితులచేత క్లిష్టముగనున్నవనియు కాటకములవలన రైతులు పన్నులవసూళ్లు నిలుపవలసినదిగ గౌరవనీయు ఇందులకు గౌరవ సభ్యులు సూచించిన విధానములో వ్యవహారమును తృప్తికరముగ పరిష్కరింప జాలవనియు ఎ సెంట్రల్ సభవారు 18 పిల్లల కేషియోను తీర్మానించిన గాని ఆభివృద్ధికార్యక్రమ మేమాత్రమైనను కొనసాగవనియు, సంస్కరణము లొంగబడి 7 సం॥ లైనను ఉన్నతాధికారులలో తగ్గింపు గలుగజేయువిధాన మింతవరకును ప్రభుత్వమువారు రవలంబించలేదనియు ఉన్నతాధికారులకు విపరీతవేతనము లొసంగటవలన ఖర్చు మితిమీరినదియు, గత ఆరుసంవత్సరములనుండి వంతులపైనను వారి నిబ్బండులపైనను వెచ్చింపబడినదము ప్రజాక్షేమమునకై వెచ్చింపబడిన ప్రతిజిల్లాయందును నీటిసౌకర్యములు గావించబడి యుండెననియు ఈసీతిగతులన్నియు చక్కపరుపబడవలసిన ప్రభుత్వవిధానమందు సంతృప్తి మును మార్పు అవలంబింపబడవలసిన బట్టిరి.

న్యాయప్రదానముపై పన్నులపిధించుట

టి. ఎ. శ్రీనివాస అయ్యంగారు (రామనాథు) మాటలాడుచు, రాష్ట్రముకప్పుములు లొంగింపబడినందులకు సంతకమును వెల్లెచ్చిరి. కోర్టుఫీజులకు తగ్గించుట ప్రభుత్వమువారి ప్రధానకర్తవ్యము. న్యాయప్రదానముపై పన్నులపిధించుట సీతిగాదు. అనవసరముగ నెంతయోగనమును వెచ్చించినగాని న్యాయమునుగోరుట దుష్టమగుచున్నది అంతయుగాక, ఎక్కుపాట్ల దావాలకు, వివాదముగల దావాలకంటె తక్కువఫీజుల నిర్ణయింపవలెను. ఎక్కుపాట్ల దావాల విచారణ అయిదు నిమిషములైన పట్టుదు. పోటీగల దావాలపరిష్కారము సంవత్సరముల కొదిపట్టును. రెండువిధములదావాలకును ఒకేవిధముగ ఫీజు విధించుట ఏమాత్రమును న్యాయముగాదు. స్థాంతులశాఖ ప్రస్తుతము రాష్ట్రము ప్రభుత్వముక్రింద నున్నది. ఇందువలన, ఇతరప్రాంతములతోడను, బర్మా, మలయా దీవులతోడను వాణిజ్యమొనర్చుకొనువారు అనవసరముగ చిక్కులపడవలసి వచ్చుచున్నది. ఈశాఖను, కేంద్రప్రభుత్వమువారి కేంతత్వంలో నిచ్చివేసినంతవఱకు చిది. న్యాయస్థానములవారు, దివాలావ్యాజ్యములందు, దివాలా ఆస్తిపరిపాలించుటగాని, విక్రయించుటగాని, నిజములను నియమించునపుడు దివాలాదారుతోడను ఆతని బుణదారలతోడను సంప్రదించి వారియభిప్రాయసారముగ నియమించుటలు విధింపవలెను. ప్రస్తుతము చాల అసంతృప్తికరముగనున్న వ్యవహారములన్నియు, ఈ పద్ధతి నవలంబించినయెడల అన్ని పక్షములవారికిని సంతృప్తికరముగ నెరవేరును. ప్రస్తుతము ప్రకటింపబడు లారిపోర్టులవలన జిల్లాలయందలి న్యాయవాదుల కెట్టిలాభమును గలుగుటలేదు. వానిని సంస్కరింపవలెను. సబార్డినేటు జడ్జిలగుగాడ నెవనప్పని నొసగుచుండవలెను. ఇటులాసగునెడల తరువాత వారు నెవనప్పజడ్జిలుగ పనిజేయవలసివచ్చినపుడు పని క్రొత్తయగుటచే కష్టముగనుండదు. న్యాయశాఖయందు దుర్మోగము లొసగనపుడు ఒక్క మదరాసు పట్టణమునందలి లాయరుల విషయమునేగాక జిల్లాలయందలి లాయరుల హక్కులనుగూడ గమనించుచుండవలెను. ఎట్టి యుద్మోగమునకైనను అట్లు లగు ప్రతిభాశాలురుగ న్యాయవాదులు జిల్లాలయం దెందరోగలరు.

గౌరవనీయసభ్యు డింకను మాటలాడుచు మద్యపానము అరిష్టదాయకమని అందరు సంగీకరించిన విషయమేననియు, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకశాఖాధిపతులును మంత్రులును కలిసి మద్యనిషేధము నాచరణలోనికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నింపవలసినదియు నుడివిరి. ఆదాయమునకు భంగమువచ్చునని మంత్రులు భయపడరాదు. మద్యము విషమువంటిది. ప్రజలకు విక్రయించి దానివలనవచ్చు నాదాయముతో పూర్వకార్యములనే యొనర్చినను అధి మంచిదిగాదు.

ప్రభుత్వనిరంకుశత్వము - నీటిపారుదల సౌకర్యములు

దండు నారాయణరాజుగారు (పశ్చిమగోదావరి) ఆయవ్యవస్థిక చర్యనమయమున, ఆర్థికసభ్యుని యుపన్యాసమును ప్రశంసించుటో, విమర్శించుటో ఆచారముగనున్నదనినుడివిరి. మరొకొన్ని ఇతరవిషయము లందువలెనే ఈవిషయమునగూడ మనము స్వతంత్రజేతులందలి పార్లమెంటుకి సాంప్రదాయముల మారక అనుకరించుచున్నాము. ఆదేశములందు శాసనసభలకు ప్రభుత్వదాయ గృహములన్నియునుటకు అధికారము నిజగతము. కాని ఈ కేసున ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణవ్యభావమును నిర్ణయించుటకు శాసనసభకు నిజముగ సధికారములేదు. అంతయు గాదు కార్యనిర్వాహకశాఖలవారు తమవిధానమును అభిప్రాయములను శాసనసభపై విధింపగలరు. ఇట్టి పరిస్థితులందు ఆయవ్యవస్థిక చర్యయని పార్లమెంటుకి ఆచారముల ననుకరించుట నట్టి ప్రహసనము. నటనదప్ప మరియొకటిగాదు. శాసనసభయండి వెలుపలికిజని ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమువలన ప్రజలసభ్యులను ఇక్కట్లుల గమనించినచో ఈవిషయము వెంటనే ప్రతివారికిని స్పష్టపడగలదు. ప్రజాప్రతినిధులీ సభలో నెన్నియోపర్యాయము లే సభయందు సూచింపాయమును వెల్లడించిరి. తీర్మానములు గావించిరి. కాని ప్రజలసభ్యులందుచున్న కష్టములను అన్వాయములను అనువత్సమును అటలనే పెరుగుచున్నవి. ఈవత్సరము, కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలయందు పల్లము ఆయకట్టులో చేర్చినందుకు భూములవిూ 30 లక్షల ఇన్ ఫ్లూషను ఫీజును వసూలుచేసితిమని ఆర్థికసభ్యు డువన్యసింపచు నుడివెను. మరికొంత మొత్తము వెనుకటి వత్సరమున వసూలు జేయబడెను కెంటిరి కలిపిన యెడల ఇన్ ఫ్లూషను ఫీజురూపమున ప్రభుత్వమువారికి చాల మొత్తము కేరియుండి వలెను. ప్రస్తుతమున్న ఇరిగేషను శాకర్యముల వధిక మొనర్చెదరనియు, అట్టి శాకర్యముల వలన క్రొత్తిగా పల్లపు ఆయకట్టులో జేర్చుకొనబడిన భూములకు నీటిపారుదల సౌకర్యముల నొసగెదరనియు ప్రజల కప్పుడధికారులు బోధపరిచిరి. యుద్దేశముతోడనే ప్రజలు ఇన్ ఫ్లూషను ఫీజుల చెల్లించిరి ఇదజరిగి మాడువత్సరములైనది. కాని ఇంతవరకు ఎట్టి సౌకర్యములును ఏర్పరపబడలేదు. వెనుకటి నీటిపారుదల వసతులు వెనుక ఆయకట్టునందున్న భూములకే సరిపోవుటలేదు. 1924 సం॥ న ప్రభుత్వసభ్యుడు, శాసనసభయందు దడుగబడిన ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమొసలచు, అప్పటి నీటిపారుదల వసతులు అసంతృప్తికరముగ నున్నటు లంగీకరించెను. అట్టితరీ, ఆయకట్టులోనికి మరికొన్ని భూములను గూడజేర్చి, అసంతృప్తికరముగ నీటిపారుదల వసతులను అభివృద్ధిజేయుట కొకింపకై ప్రయత్నింపవచ్చు, ప్రభుత్వ ప్రవర్తనమెట్టిదో మిగిలిన యూహించుకొనవలెను. ఇన్ ఫ్లూషను ఫీజుతో నీటిపారుదల వసతుల భిన్నుది జేయుటకునని అప్పుడు చెడిరి. ఆవిధము గా యే క రియ న కు రు 25 ల కొప్పున వసూలుజేసిరి. క్రొత్త నీటిపారుదల వసతుల నొసగక పోవుటయేగాక, ఇదెవమిచ్చి వసతులైనను మరయుముల నొసర్చి పరియగు సీతియందుంచుటలేదు.

డినికతోడు మరియొక దుర్వృత్తికరముగ విషయముగూడ గలదు. క్రొత్తగా ఆయకట్టులో జేర్చిన భూములపైన ఇందూర్ముమెంట్లు ఫీజు కేర, ఎరమున కొకరూపాయి చొప్పున వసూలు చెయుచున్నారు. ఇది మామూలు నీటిపన్నుగాక ప్రజలు ఇష్టపడి ఈ ఫీజు నొసగుటలేదు. ప్రజలను క్షీంచెదమని భయపెట్టి అధికారు లే ఫీజును బలవంతముగ వసూలుజేయుచున్నారు. ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారి కెరుకపరచిరి. ఈ సభయందు ప్రజాప్రతినిధులు వెల్లడించిరి. అయినను ఇంకను ఇందూర్ముమెంట్లు ఫీజు వసూళ్లను నిలుపలేదు. ఇది ఒక రూపాయి, నజరానా మొత్తముపై సాంవత్సరిక వడ్డీ 1-8-0, మొత్తము, ఎకరమునకు 2-8-0 చొప్పున ప్రభుత్వమువారు అన్వాయముగ అధికముగా ప్రజలనుండి వసూలుజేయుచున్నారుగాని నీటిపారుదల వసతుల మాత్ర మొసగుటలేదు. ఇట్టి చర్యలు బాధ్యతారహితముగ నిరంకుశప్రభుత్వ విధానమునందు మాత్రమే సాధ్యమును.

ప్రభుత్వాధికారుల నిరంకుశ ప్రవర్తనము వారికి గల నిరాశూటమగు అధికారములకే సరికాగలదు. వారిష్టమువచ్చినట్లు అధికారుల నియమించుట కధికారముగలదు. ఈ అధికారమును చాల స్వేచ్ఛగవినియోగించుచుండును. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాయందు దెప్పుడు ఏదో స్వేచ్ఛల ద్యూడే ఉద్యోగలపాట్ల తిరుగుచునే యుండునుకాని ఫలితము ఊపయోగమును మాత్రము కూస్యము. వారే డైన సూచన

గావించినయెడల ఆ పత్రములు పెక్కులేటు బీరువాల అడుగున నణచియుంచబడును.

నారాయణరాజుగారికిను మాటలాడుచు ఏలూరుఁ దలి యంగమెన్న హిందూ అస్ససియేషనునెడల ప్రభుత్వమువారు రవలంబించిన చర్యను ఖండించుచు మాటలాడుచుండిరి ఇంతలో కాలవ్యవధి ముగియుటచే ముగించవలసినవైనను.

డాక్టరు ముత్తులక్ష్మమ్మగారు

పిమ్మిదావ్వాడు ముత్తులక్ష్మమ్మగారు మాటలాడుచున్నట్లు కను, శిశువులను వైద్యసౌకర్యముల గురించియు ఆరోగ్యాభివృద్ధి గావించవలసియున్న ప్రయత్నములగుంచియు ప్రసంగించిరి. వైద్యకళాశాలయందలి వైద్యవిద్యార్థియును పసతిగృహ నిర్మాణములకు 81 లక్షలను ప్రోగ్రేకించుటెంతయు ప్రశంసనీయము. వైద్యకళాశాలయందు సుఖోగములగుంచి బోధించుట కొకపండితుడు నియమింపబడెను. కాని స్త్రీవైద్యురాలినిగూడ నియమించుట అవసరము సుఖోగములచే బాధపడు స్త్రీజనుల ఆరోగ్యాభివృద్ధి, జాతీయాభివృద్ధికి చాల గుభ్యము. భావిసంతుల సీతియంతయు స్త్రీలపైనే ఆధారపడియుండును. ప్రతి పాతకాలయందు విద్యార్థులను, విద్యార్థినులను వైద్యపరక జరుపుచుండాలెను ఇందుకు తగిన నిబంధనల చేపట్టవలెను స్త్రీలలో విద్యావతులసంఖ్య అల్పము. అందుకు స్త్రీలకు విరివిగ కేకంఠే పాఠశాలల నేర్పరుపవలెను పిమ్మిట నీ, గోపాలనుగారు మాటలాడిరి.

కె. మాధవన్ నాయరుగారు

మాట్లాడుచు ప్రభుత్వపరిపాలనా శాఖలన్నిటియందును పన్నులభాగ మత్వధికమయ్యెననియు ప్రజలపై గల భార మత్వధికమైనను సౌకర్యము లేమాత్రము ఎన్ని గావించబడలేదనియు, అభివృద్ధి లొలకు లిగినంత ధనము వెచ్చింపబడుటలేదనియు, ప్రాథమిక పాఠశాల వాగ్ధ్యాయులు స్వల్ప మాసవేతనములతో జీవనములు గడపుచు దుర్బలమై అప్పులకొలచుచున్నారు కావున వారి స్థితిగ గమనించి ప్రభుత్వమువారు తగిన అభివృద్ధి కొనంగవలెననియు బిగ్గ విమర్శి,

యమ్. పి. నారాయణ మోనన్ గారి నిర్బంధము

నుగూర్చి మాట్లాడుచు వలవారు ప్రజలనేక మారులు ఆందోళన గావించినను నారాయణమోనన్ గారు జైలులో ఆకు భవించుచున్న కష్టములకు మితిలేకున్నదని బట్టిరి. ఇందులకు బాధ్యులు ఇన్ స్పెక్టరుజనరలుగాని జైలు ఉద్యోగులు గారు. నారాయణమోనన్ గారు జైలుకంపబడినపుడు 142 పానుల తూనిక గలిగియుండిరి. వారు ఉన్నతకుటుంబమునకు జెందిన వారు అందుచే విలువగల ఆహారమునకు అలొను పడినవారు ఆహారమునందు ఖైదీలలో భేదము జూపింపవలెనని నేగోరుట లేను కాని వైద్యులు ఖైదీయొక్క నేపాథితినిబట్టి నియమించిన ఆహారము నొసంగుట జైలు అధికారులబద్ధ గాదా సరియైన ఆహారకేంసంగబడి కొరతయని వారు 10 దినముల 10 పానులు ఇచ్చిరి. 1926 సం॥ ప్రారంభమున 127 పానులు మాత్రమే యుండిరి. ఈ ఆహారము మార్చనలన 103 పానులకు తగ్గిపోయి కేవలప్రాయమై యున్నారు. అప్పుడువేమున ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు డాక్టరు పాండలేగారు వారిని జైలులో మామట తలుస్తించినందున వైద్యపరీక్ష గావించబడుట కనుమతి యొసంగిరి. ప్రధాన వైద్యుడు పరీక్షగావించి ఆహారమందు మార్పు జేయవలసినదిగ శిఫార్సు గావించిరి. కాని యెందరు వైద్యులు శిఫార్సు జేసినను ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు మాత్రము ఏకారముననోగాని వానినెల్ల పెడచెవి నిడుచున్నారు. వైద్యుల సలహాపై నారాయణ మోనన్ గారు చికిత్సకై జనరల్ హాస్పిటలుకు గొంపోబడగ, ఇతర ఖైదీలకు అనుమతి యొసంగినను ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు నారాయణమోనన్ కు మాత్రము అనుమతి నిరాకరించి వెంటనే తిరిగి రప్పించిరి. ఇవి యన్నియు హోముమెంటుగా రెరింగియు నిన్నకుండుటక్రమము. ప్రభుత్వమువారి బీజమై యున్నంతవరకు నారాయణ మోనన్ గారిని సంగక్షించు భారము ప్రభుత్వముపైనే గలదు" అని బట్టిరి.

డేనియల్ థామసుగారు

భారత క్రైస్తవ ప్రతినిధియగు డేనియల్ థామసు గారు మాట్లాడుచు న్యాయకార్యనిర్వాహకశాఖావిభజనమును గూర్చి శాసనసభవారి కేగ్రీనముగ ఈ సంస్కరణము నెంతకాలమునుండియో కొనచున్నను ఇంతవరకును దానిని కొనసాగింపలేదనిరి. జిల్లాలలో కోర్టులందు జ్యూరరులుగ నియమింపబడు వారు సరియగు వివక్షలతో నిర్ణయింపబడుటలేదనియు అక్షరాస్యులు గానివారుగూడ జ్యూరరులుగ నియమింపబడుట

లామెంబరు నీళ్లునమలుట
జి. హరినకొత్త తమరావుగారు:— చార్లసు మహానీ
ఎక్స్‌ప్రెస్‌ను కన్నర్యేటరుగానిని-బొంబాయిలో యుద్ధి

రిజిస్ట్రు అడవులలో రెండు సంవత్సరములవరకు వేటజేయరాదని నిషేధపుటలు తీయవలసిందిగా?

అట్టి ఉద్యోగిని నిషేధించుటకు కారణమేమి?

ఉ:— 1926 మే 12 వ తేదీనుండి రెండేండ్లవరకు రిజిస్ట్రు అడవులలో వేటజేయరాదని చిత్తుకన్నరైటరు గారు ఉత్తరువు జేసియుండిరి. (2) 1925 ఆగష్టులో వేటజేయుచున్నపుడు మహానాగరివలన నొక ప్రమాదము తటస్థించెను. అప్పటివారి ప్రవర్తనము మన కన్నరైటరుగారికి నచ్చలేదు.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు:— అట్టి నేరమునకు రెండేండ్లు వేట నిషేధించెడి శిక్ష సరిపోవునని దలంచిరా?

లామెంబరు:— దెబ్బతిన్నవారికి ప్రతిహారమిప్పింపబడెను. ఇంకెవరైనను చర్యదీసికొనుటకు తగిన ఆధారములేదు.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు:— ప్రతిహారమేమియిప్పించిరి?

లామెంబరు:— వ్యవధికావలెను. అదినారాయణచెట్టి గారడిగిన వేరొక ప్రశ్నకు తీరువుగా, ఆ ప్రమాదము రాత్రి సంభవించినదనియు, మహానాగరు ఉద్దేశ్యపూర్వకముగ జేయలేదని ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకము కలిగినదియు, లామెంబరుగారు చెలిసిరి.

హరి:— ఒక్కడేవనిపోయెనా యెక్కువమంది చనిపోయిరా?

ఉ:— ఒక్కరే.

ప్ర:— మహానాగరికను తుపాకుల నుపయోగించు అధికారము కల్గియున్నారా?

ఉ:— తుపాకుల డ్రైలుకు కధికారములేదు

ప్ర:— తుపాకుల నుపయోగించు లైసెన్సును ప్రభుత్వమువారు తొలగింప సధికారములేదా?

ఉ:— ఉన్నది.

ప్ర:— ఆయధికారము నుపయోగించిరా?

ఉ:— అవును.

హరిసర్వోత్తమరావు:— ఇప్పటివరకు ఆయధికారము నమించు జరుపలేదని నేను జెప్పవచ్చునా?

సర్వోత్తమరావు:— ఈ కేసునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు యేన్యాయశాస్త్రప్రకారము చర్యదీసికొనిరి?

లామెంబరు:— కేసు గెలిచేటట్లు ప్రాసిక్యూషనుజరుపుటకు తగిన ఆధారములేదనిదలంచిరి. చనిపోయినవారి కుటుంబమునకు ప్రతిహారమిప్పించుట అవసరమనిదలంచిరి.

సర్వోత్తమరావు:— ఈ విషయము ప్రభుత్వమువారు తమ న్యాయవాదులతో సంప్రదించిరా? వారేమిచెప్పిరి? లేక కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులతో తమకీర్త్యముచిన్నట్లు ప్రవర్తించిరా?

లామెంబరు:— ప్రభుత్వమువారి కీనమాచారము తెలిసెను. న్యాయశాఖోద్యోగులు యేమిచెప్పిరో మేము పాధారణముగ జెప్పము. న్యాయశాస్త్రముబట్టిగూడ యీవిషయమును విచారించితిమి.

పి. భక్తవల్సలనాయుడు:— కల్గిన నష్టమునకు యిచ్చిన ప్రతిహారద్రవ్యము సరిపోవుననిదలంచిరా?

ఉ:— అవును.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కేంద్రస్థానము

నిడదవోలుగూర్చి మరల నాలోచింపవచ్చునా?

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు

(1) ప్ర:— పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కేంద్రస్థానముగూర్చి ఖిరముగా నిశ్చయపరచిరా? లేకున్నచో యిప్పుడే యేస్థానముల గూర్చి ఆలోచించుచున్నారని ఎప్పుడు సిరముగా నిశ్చయింతురు.

(2) ముఖ్యోద్యోగులు, ప్రజలు ఏలూరున కనుకూలముగ నున్నారా, నిడదవోలునకు అనుకూలముగ నున్నారా?

(1) ఉ:— ఏలూరు ముఖ్యపట్టణముగ నుండవలెనని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి అంతిగా 1926 మే 3వ తేదీన ప్రకటించిరి.

(2) స్థానికోద్యోగులను సంప్రదించగా నిడదవోలున కనుకూలముగ చెలిసిరి. ప్రభాభిప్రాయము శాసనసభద్వారా 1925 ఆగష్టునందు ఏలూరున కనుకూలముగ తీర్మానించబడెను.

ద. నారాయణరాజుగారు:— పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో చాలాతాలూకాబోర్డులు నిడదవోలును శిఖర్యుడేయుచు తీర్మానించిరా? ఏతాలూకాబోర్డుగూడ ఏలూరున కనుకూలముగ తీర్మానించలేదుకాదా?

రివెన్యూమెంబరు:— నాకు జ్ఞాపకములేదు. వ్యవధి యొసంగినచో జెప్పెదను.

ద. నారాయణరాజుగారు:— స్థలనిర్ణయముతో సంబంధములేకుండనే కేంద్రస్థాన కార్యాలయముల నిర్ణయించుటకు స్కీములను ఆర్థికసంఘము వారంగీకరించిరి. అందుచే యావిషయమై సభవారు వేరొకసారి విచారించుటకు ప్రభుత్వము వారు అవకాశమొసంగదరా?

ఉ:— నేను యిదివరకు శాసనసభలో నేమి తీర్మానించిరో తెలిపియుంటిని. సభవారు ముందెట్లు తీర్మానించిన అట్లు జేయుట కభ్యంతరములేదు.

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు:— భవన నిర్మాణమునకై ఏమయిన ఖర్చుజేసిరా?

రివెన్యూమెంబరు:— కొంతసామ్యపుడే ఖర్చు పెట్టితిమి. కాని అది యెక్కువగాదు.

లి. వెంకటరత్నంగారు:— ఏలూరును ముఖ్యపట్టణముగా నిర్ణయించుటకు పూర్వము నిడదవోలును ముఖ్యపట్టణముగా నిర్ణయించుచు ఉత్తరువుగావించిరా? (అని తెలుగున ప్రశ్నించిరి.)

రివెన్యూ సభ్యుడు:— గౌ. సభ్యుడు మాట్లాడు భాష నాకు తెలియదు. (పెద్ద నవ్వు)

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— భాష తెలియలేదనుకారముచే ప్రభుత్వసభ్యులు తప్పించుకొనజాలని యిదివరకు అగ్గడు చెలియుండెను. ప్రశ్నలు తర్జుమా జేయించుకొనుటకు ప్రభుత్వసభ్యులు యేర్పాటులు జేసికొనవలెను. తనకు భాష తెలియలేదని జెప్పి నవ్వుతాలుగజేయుట సభా గౌరవభంగకరముగనన్నది.

అధ్యక్షుడు:— ప్రశ్నల నింగ్లీషులోనికి భాషాంతరికరించుటకు యేర్పాటులు జేసితిని.

పిమ్మట కార్యదర్శి ప్రశ్న నింగ్లీషులో చెలిపెను.

రివెన్యూ సభ్యుడు:— వ్యవధికావలెను.

అందమానులకు బోయిన మాపిళ్ళాలు మహమ్మదు స్కూలు— అందమానులకు పంపబడిన మాపిళ్ళా లెంతయి (ఉ) 889.

ప్ర:— అందు ఖైదీ లెండరు? (ఉ) 15.

ప్ర:— కైదీల భార్యబిడ్డ లెంతవాంది. ఇతర బంధువులెవరు? ఎంతమంది, 50 ఏండ్లకు పై బడ్డవారు 10 ఏండ్లలోపు వారెంతమంది?

ఉ:— అందమానుల కంపబడిన కైదీల కుటుంబములలో 40 పురుషులు, 152 స్త్రీలు 192 పిల్లలు ఇతర వివరములు తెలియవు.

ఉప్పిసాహేబుగారు:— వారిని పంపకపూర్వము తగిన గృహపరిశీలన యేర్పాటు జేసిరా?

హామ మెంబరు:— వ్యవధి గావలెను.

సర్వోత్తమరావు:— హామ మెంబరుగారు ఏమిజెప్పుచున్నారో గుర్తించుచున్నారా? అందమాను దీవులలో వారికి తగినయిళ్ళున్నవో లేనో తెలిసికొననిది పంపివేయుటకు నిశ్చయించుటయందు తాము వహించిన బాధ్యతను గుర్తించిరా?

హామ మెంబరు:— ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించిరి. గౌ. సభ్యులకు ఎత్తైననడకచారుము గావలెనచో తెప్పించెదను

సర్వోత్తమరావు:— ఈసభవారు ప్రతికూలాభిప్రాయము చెలిపిననుగూడ హామ మెంబరుగారు యీస్కీము కొనసాగింప వట్టుదలతో నున్నపుడు యీసమాచారముజేల తెప్పించలేదు. వారు బుద్ధిపూర్వకముగ బోవుచున్నారో లేక బలవంతముగబోవుచున్నారో పోయిన్యాయముగజేల తెలిసికొనకుండిరి?

హామ మెంబరు:— 1925 సం|| స్వయముగ విచారించితిని. మరల విచారింప నవసరములేదని దలంచెదను

సర్వోత్తమరావు:— 1925 సం|| విచారించి తెలిసికొనిన సందర్భములు యిప్పుడు పంపబడుచున్నవారి కనువర్తించునా? ఒకసారి సరియను కారణములున్నచో ఎల్లప్పుడు నని సరిగనుండుననియు, అందరికినవి అనువర్తించునని దలంచుటకు హామ మెంబరుగారికి తమ నిరంకుశస్వభావముతప్ప వేరేమియిన ఆధారము గలదా?

హామ మెంబరు:— వ్యవధి యొసంగవలెను. (సభ్యులెల్లరు నవ్వు)

అబ్దుల్ రషీదు విచారణ

డాక్టరు స్టేటుమెంటు 5 వ తేదీలోపుగ రాదు

ధిల్లి, మార్చి 2.—అబ్దుల్ రషీదు విచారణగూర్చి చాల రహస్యముగ నున్నది. కేసు 3, 4, 5 వ తేదీలకు విచారిణ జరుగవలసియున్నను సమ్యక్ లింతవరకు పంపబడలేదు. రషీదును పరీక్షించిన డాక్టరు తనస్థితుమెంటును 5 వ తేదీలోపుగ ప్రకటింపరట.

(ఫీ ఫెసు)

మద్రాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర యినుపదారి కంపెనీ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

8-3-27 తేదీ మంగళవారమునాడు తిరు త్తణియందు

కృత్రిక మహాశాస్త్రము

పై మహాశాస్త్రమును పోషుద్దేశించిన ప్రమాణికల సాకార్యామై ప్రస్తుతము చెన్న ప్రతి, కెంట్టలుప్రేషనునుండి సాయంత్రము 7 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి, అక్కణము రాత్రి 7 గం-45 నిమిషములకు చేరుచున్నట్టి అక్కణము ప్యాసంజరు 7-3-1927 తేదీ సోమవారమునాడు ఈ దిగవి తెలుపబడిన కాలపరిమితిప్రకారము తిరు త్తణివరకు పోవును.

అక్కణమునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 8 గం||లకు తిరు త్తణి చేరుట రాత్రి 8 గం-18 ని

తిరిగివచ్చుటకు 8-3-1927 తేదీన 3ం 18 రు ప్యాసం జరు తిరు త్తణినుండి వద్రాసుకు ఈ దిగవి తెలుపబడిన కాల పరిమితి ప్రకారము పోవును.

తిరు త్తణినుండి బయలుదేరుట ఉదయం 7 గం-20 ని అక్కణము చేరుట ,, 7 40

,, నుండి బయలుదేరుట ,, 7 50 మద్రాసు చేరుట ,, 9 45

జి. జి. ఎం. ఆఫీసు } హెచ్. డి. సిన్క్లెర్ ఆఫ్ఫీసుజనరల్ మద్రాసు 1-3-1927 } ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

అన్ ప్రజార్

చిట్టిచినగెను కనిపెట్టబడినది

ఉబ్బరముచకు బేషధము

ఒక సుప్రసిద్ధకైద్యుడు లేపు ఎల్లుండి మద్రాసులోని వ్యాధిగిస్తులకు దీనివిషయమును నిరూపించెను.

లేపు, ఎల్లుండి (లేక మందువుండువరకు) మాయొక్క లోకప్రసిద్ధుడు ఆర్యశాఖా మందుయొక్క మాదిరిపాట్లములు మద్రాసులోని అన్ని మందులకుకామలలోను వుచితముగ యివ్వబడును డాక్టరు ఆర్. సి. సిన్క్లెర్ గారు యీ వ్యాధికో బాధనకువాగిండునునుం యీ మందుయొక్క మాదిరిపాట్లములు కాలిఫోర్నియా లెక్చరురు వాద్రాసులోని అన్ని మందులకుకామలలోను ఏమిమైన ఉప్పు లేక వుచితముగ యివ్వబడు తిప్పిప్రశ్నలపైర్పాటుల కొనర్చియున్నట్లు ప్రచురించుచున్నాడు. ఉబ్బరము, తొమ్ముపకెడెము, ఉబిరి వదిలబలో గగ్గెమిష్టము మొల్లర్లు శ్వాసులు కలిగినవారు యీ బేషధమును చుబితముగ ప్రవేశించిచూచుటకు డాక్టర్ సిన్క్లెర్ గారు కోగుచున్నాడు. "వ్యాధి ఎట్టిప్రవ్రవమగు సితిగలదియై యున్నను ఎంతకష్టమునిచ్చుచున్నను మందు నువాడిన 10, 15 కేకండ్లలోగాని లేక ఎక్కువ కొన్నినిమిషములలోపుగగాని సూచునిర్వహించి డాక్టరుగారు జెప్పుచున్నారు ఈవిషయము గుర్తుగ సంపాదించబడిన మాదిరిపాట్లము వారు చెప్పించుట నిజముగ సూచునిర్వహించుననియు, యీ వ్యాధిలో బాధకులవారు వారి బాధ సమయాటకు యీ బేషధమునే వాడినచో దానినిరూము కనుగొనవలెననియు వారికోరిక. "ఎంతటి గడ్డువ్యాధియైనను, ప్రవ్రవము కలిగించుచున్నను, ఆర్యశాఖాగాని, సూచనముగ వాడెన ఆర్యశాఖాగు సిగల్లుగాని మువటివాడెముతోనే తిప్పక సూచుచ్చుననియు, వాడినవారు సంపాదించిబహూరించుననియు "ప్రార్థిముగ చెప్పుచున్నాడు. వ్యాధిగిస్తులు తాము వారుగ వందులుకొనుచుకాదులూ లేవుగాని ఎల్లుండిగాని మాదిరి వుచిత పాట్లమును అడిగిపుచ్చుకొనవలెను మందులకుకామలముల మారముగనివలెంచువారు పాట్లములకామలములను టపాలబుర్లులకు 0-3-0 తపాలకెల్లలు పంపుచూ డాక్టర్ ఆర్. సిన్క్లెర్ మ్యాన్ సెడిపో 15 నుంకురామచెట్టిపిడి మద్రాసు అని వ్రాసిన టపాలద్వారా బడయగలరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

అకడమిక్ కాన్ఫిరమేషన్

మార్చి 25 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు బెజవాడలో...

ప్రస్తుతమున యన్. వెంకటరామన్ గారి ప్రశ్నలకు...

ప్రశ్న (1) (ఏ) విశ్వవిద్యాలయమున కిబందించిన కళాశాలలలో...

(2) ఆయా కళాశాలలలో ప్రస్తుతమున్నటువంటి వ్యాయాసా...

ప్రస్తుతమున (ఏ) విద్యార్థుల సంఖ్య యాక్రింది రీతిగా...

Table with 2 columns: Department/Category and Number of Students. Includes rows for Arts, Science, Commerce, etc.

(3) ఈ విషయమై యథోచితాభిప్రాయముండును.

ప్రశ్న (2) (ఏ) విద్యార్థుల ఆరోగ్యమున అప్పుడప్పుడు నైదులచే...

(2) అట్టి వైద్యపరిశీలనయొక్క ఫలితములగుర్తించిన వివరములు...

ప్రస్తుతమున (ఏ) అట్టి ఏర్పాటు ఒక్క కాలేజీలో...

(2) విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రధాన ప్రణాళిక తయారుచేయుట...

విద్యుత్ సౌకర్యమును ప్రారంభించబడెను. మొట్టమొదట అకడమిక్...

ఆర్. డి. డి. ఎం. ఏ. గారిని ఖాతాకాన్ఫరమేషన్ విజ్ఞాపకములు...

(1) వాణిజ్య చట్టమును (2) లాటిన్-గ్రేచి-జర్మన్-ఫ్రాన్సు...

విశ్వవిద్యాలయమున టీచింగ్ టెక్నిక్ అకడమిక్ నిమిత్తము...

మార్చి 11-12-26 తేదీన ఏ. రామచంద్రం పురమున ఉపపాదించబడి...

విశ్వవిద్యాలయమున ఆమోదించిన తీర్మానము యాక్రిందిరీతిగా...

"బి. యె. డిగ్రీ పరీక్షయందు తీర్పులై, బి. యె. పరీక్షయందు...

వైశ్యా మాడరన్ మోటల్

(వైశ్యులకు మాత్రమే)

19, గోవిందప్పనాయకన్ వీధి, మద్రాసు (సౌందర్య సహాయకు)

ఇది ప్రత్యేకముగా వైశ్యుల సౌకర్యార్థమై యేర్పాటుచేయబడినది.

ప్రాప్తి టరు, వి. రంగయ్యశెట్టి

విద్యాలయమున బంధక శాఖలలో కిటక్కుచేసినట్లుగా పర్మిట్ కు...

యానివర్సిటీ కోడ్డు 22 వ అధ్యాయము 5 (ఏ) క్లెక్కు...

"పట్టభద్రుడైన యనంతరము ప్రభుత్వమోదతమైన హైస్కూలు...

నిబంధనల ప్రకారము నిర్ణయించబడిన పరీక్షాకాలక్రమములను...

(1) బి. యె. పరీక్ష 2 వ భాగము 1927 ఏప్రిల్ 11 తేదీ...

(2) బి. యె. డిగ్రీ పరీక్ష 1927 ఏప్రిల్ 11 తేదీ సోమవారము...

(3) శిరోమణి ప్రారంభ పరీక్షయందలి 4 వ పరీక్షాపత్రము...

(4) శిరోమణి అంత్యపరీక్షలోని 4 పరీక్షాపత్రము 1927 ఏప్రిల్ 5...

వైశ్యులకు మాత్రమే ఆమోదించి.

తైలూరి కమిటీవారి సలహా ననుసరించి సిండికేటువారిచే...

(5) యీ తీర్మానములను రానున్న 1926 డిసెంబరు 16 తేదీ...

1. మధ్యపరీక్షలలో ననుసరించి కాంప్లీనివాసులను...

(2) విశ్వవిద్యాలయ అధికార ప్రదేశమున కంతమును ఉపయోగించు...

(3) ప్రస్తుతము సదరు గ్రంథభాండాధికారులు, విశ్వవిద్యాలయ...

(4) రు. 65 ల వో ప్రారంభించి రు. 50000 హాబిలిటేషన్...

గారి సామాన్యాధికారమునకు లోబడియుండవలెననియు, సిండికేటు...

(బి) 1926 జూన్ 7 తేదీ న్యాయశాఖ (విద్యాలయము) లోని మిన. 1068...

తానొసగిన గ్రంథముదాయములో తన పేరు ఉచితరీతిని చిరస్మరణీయముగా...

పితామహుడు ఆర్. సి. హెచ్. స్కూలులోనున్న పెండ్లాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు...

(సి) డి. వి. యెస్. ప్రకాశరావుగారు దానము చేయుదలంచిన...

విద్యుత్ సౌకర్యము విద్యార్థులందరినీ అకడమిక్ కాన్ఫిరమేషన్...

అఫ్టర్-ఉత్-ఉలేమా బిరుదును అరబిక్ భాషలో గానూ, ముస్లిం...

1927-28 సం. ర మందును, దరిమిలను విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలకు...

ఇంటర్మీడియేటు, బి. యె. పరీక్షలకు చదువుచేసిన విదేశ భాషల...

అంతట సభ నిలిచి తిరిగి 2 గంటలకు సమావేశమైనది.

పునఃసమావేశమైన పిదప యీ దిగువవిషయము చర్చ చేయబడెను.

"విశ్వవిద్యాలయముందు ఏర్పరచెడి ఆనర్హతగతి విద్యా శిక్షణగాని...

లిటిల్ హేల్సుగారు యీ తీర్మానము విషయమై మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి:-

ఈ తీర్మానము యొక్క మొదటి భాగము మాత్రము అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సుకు వ్యవహారికమునకు సంబంధించియున్నది. రెండవభాగములో అనగా "గవర్నమెంటువారు ఇందులకు అంగీకరించి ద్రవ్యసహాయము చేయవలసినదని గవర్నమెంటును కోరవలసినదనియు" అనుభాగము ధర్మవిధానముగా నున్నది. ఎందువల్లననగా విద్యావిధానములను గూర్చి చర్చించుటయే అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సుకు ధర్మము. అట్టివిధానములకు వలయు ద్రవ్య సహాయము సాధనములను సూచించుట వారి విధికాదు. అట్టివిధానములకు తలపైన చెట్టు కొనుట తన్ను మాలినపనికీ గడంగుట యగును. విద్యావిధానములయొక్క చిత్తసంస్కార ప్రయోజనములను మాత్రమే అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు నిర్ణయించవలసియున్నది. ద్రవ్య వ్యయభారమును సిండికేటువారికి వదలి వేయవలసియున్నది. కాబట్టి యీ ప్రసక్తి అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు పూనుట ధర్మవ్యతిరేకము.

అంతయుగాక ఆంగ్లవిశ్వవిద్యాలయము చట్టముప్రకారము విశ్వవిద్యాలయమువారు తమ విద్యాలయములకు రాజమండ్రి, అనంతపురం, విశాఖపట్టణము యామాడు స్థలములందు తప్ప తదితరప్రదేశములం దెక్కడను స్థాపించుటకు అధికారమివ్వబడలేదు.

"విశ్వవిద్యాలయముచే స్థాపింపబడి-విశ్వవిద్యాలయాధికారమునకు లోబడి" అని తీర్మానములో ఉదాహరింపబడిన వాక్యముల అర్థమేమిటి? విశ్వవిద్యాలయ చట్టప్రకారము సదరు అధికారము మొత్తముమీద అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సువారిచేతులలో పెట్టబడియున్నది. స్థాపింపబడుట యనగా విశ్వవిద్యాలయముచే స్వయముగా స్థాపింపబడుటయని భావింపబడిన యెడల- విశ్వవిద్యాలయమునకు అనుబంధింపబడిన యితర కళాశాలల నితి కోసనీయముకాగలదు. ఈపద్ధతిపై వ్యధాద్రవ్యనష్టము చాలాకలదు. ఇదివరలో సాధారణ బి.యె. తరగతి విద్యార్థిక్షణమునకు ఏర్పాట్లు చేయబడియున్న కళాశాలలలోనే ఆనర్హతరగతి విద్యార్థిక్షణముకూడా ఏర్పాటుచేయుట సులభసాధ్యము. ఈవిశ్వవిద్యాలయచట్టమును మనస్ఫూర్తిగా అమలులో పెట్టుదము. ఇట్లు అమలులో పెట్టినప్పుడు స్రుతిబంధకములు ఏవైనను కన్పించినయెడల అప్పుడు మార్పులకై మనవిచేసి కొందము.

అంతట నై సుచాన్సెలరుగారు లేచి ఇట్లు ప్రశ్నించిరి. ఈవిశ్వవిద్యాలయము బోధకవిశ్వవిద్యాలయముగా నుండవలసినదా?

ఉపన్యాసకులగు లిటిల్ హేల్సుగారు సమాధానమిచ్చుచు నిట్లుపన్యసించిరి.

ఉత్తమ విజ్ఞానశిక్షణమును విశ్వవిద్యాలయమువారే స్వయముగా పూనుకొనవలయునని విశ్వవిద్యాలయనివేదికలో సూచింపబడినది.

ఈ విశ్వవిద్యాలయము ఏవిధముగా ఎంతవరకు విద్యాకాఖను నిర్మాణముచేయుటకై గవర్నమెంటువారు ఉద్దేశించి విశ్వవిద్యాలయమును సాధనధాతముగా జేడకో విశ్వవిద్యాలయమువారు తప్పక గ్రహించవలసియున్నది. ఈ విషయము నిర్ధారణ యయినపిమ్మట ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు మంచికోసాలు ముందు కలవు. ఇప్పుడున్న గవర్నమెంటుకళాశాలల నన్నిటిని విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వాధీనపరచుటకూడ చట్టమునందు అవకాశమేర్పరచబడియున్నది. అట్టిఅవకాశము చట్టమునందు ఏర్పడియున్నను- ఆప్రకారముగా గవర్నమెంటువారి కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వాధీనపరచుటకు మార్గములో కొన్నియిబ్బందులున్నవి. హిందూ దేశములో మరింతకష్టమున్నది. హిందూ దేశమునంతటిలో ఒక్క మార్కుకాలేమాత్రము గవర్నమెంటువారిచే అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమువారికి స్వాధీనపరచబడినది. ఇప్పటికిని దానివిషయమై తగాదాలు కొన్ని పరిష్కారముకానేలేదు. కాబట్టి యీవిషయము చాలాకష్టమైనది. కనుక ఇంతవరలో నిర్ణయమగుటకు వీలులేదు.

అంతట వెంకటరామన్ గారు లేచి యీవిషయములో భేదాభిప్రాయములు చాలామున్నందున ఇంతటితో విరమించవలసినదని కోరిరి. సభవారు అందుకు అంగీకరించిరి.

రాయలు ఇండియను మిలిటరీ కాలేజి డిప్లొమాను యీ విశ్వవిద్యాలయపు మెట్రిక్యులేషనుతో సమానముగా పరగణింపవలసినదని నై సుచాన్సెలరుగారు సూచించిన సలహా ఆమోదింపబడెను.

అటుపిమ్మట నిత్యకృత్యమునకు సంబంధించిన మామూలు వ్యవహారములు కొన్ని ఆలోచింపబడినపిమ్మట సాయంకాలము 5-30 గంటలకు సభ ముగిసెను.

హిందూ మహమ్మదీయుల కొట్లాట

క్రొత్తమశీదు యెదుట రక్తస్నానములు

చంద్రబాబుగారు మహమ్మదీయులు చచ్చుట

జలఖాత్రి బారిసాలు, మార్చి 2:—ఉపయమున పూన బారియావద్ద క్రొత్తమశీదున కెదురుగా హిందూ మహమ్మదీయులు కొట్టుకొనిరి. 12 గురు మహమ్మదీయులు మరణమందిరి.

శివవతురీ నాడు కలహము జరుగుననియెంచి పోలీసు దళముతో న్యాయాధికారి నూపరెంటు అక్కడకు ఉదయమున వెళ్లిరి. ఈ టెలెగ్రాఫ్ లాటిల్తోను వందలకొలది మహమ్మదీయులు మడిచుకొని గుమిగూడిరి. వారియుద్దేశము హిందువుల యూరేగింపు నాటకపరమయే. జిల్లాబోర్డులోనుపై బోవుచున్న హిందువులగుంపును అటకాయించిరి. అంత న్యాయాధికారి పోలీసువారును వారినితో జేయ యత్నించిరి గాని లాభములేకపోయెను. అంత మహమ్మదీయులు గాల్లో లాటిల్ సెగరవేయప్రారంభించిరి.

అంత నూపరెంటు తుపాకుల ప్రేల్చెదరని చెదరించెను. కాని లాభములేకపోయెను. తరువాత మహమ్మదీయులు పోలీసు నూపరెంటుపై ఈ టెలెగ్రాఫ్ పడగా పోలీసువారు తుపాకుల కాల్చిరి. 12 గురు మహమ్మదీయులు మృతినొందిరి. 7 గురు గాయపడిరి. అంత మహమ్మదీయులగుంపు చెదరిపోయెను.

శివములు నైవ్యపరీక్షార్థము బారిసాలంపబడెను.

(ఫ్రీప్రెస్)

పూనబారియాఘోరమందు మరణించినవారు 14 గురు. న్యాయాధికారియక్కడనే యుండి పి.కార్పరము గౌరంజీలక్ష్మి పరిశీతులజూచివచ్చిరి. అక్కడనుండ మహమ్మదీయులందుండ గురుగ పనిచేయుచున్నను దెబ్బలాటలు జరుగలేదు.

(అ.ప్రె.)

బారిసాలుమహమ్మదీయులు పూనబారియావద్ద శివరాత్రి సందర్భమున అల్లరిచేయదలంచిరి. న్యాయాధికారి దెబ్బలాట జరుగకుండ చేయ యత్నించెను గాని అయినపైననేబడిరి. పరిశీతుల యుపద్రవమునుబట్టి న్యాయాధికారి. తుపాకుల ప్రేల్చి ఆజ్ఞ నీయగా 12 గురు మృతినొందిరి. 7 గురు గాయపడిరి.

తరువాత నూపరెంటును ఈ టెలెగ్రాఫ్ పోడిచిరి. అప్పుడు గూడ న్యాయాధికారి సర్వవిధముల గుంపులను పోదోలయత్నించెనుగాని లాభములేకపోయెను. అందువలన తుపాకుల ప్రేల్చి పోలీసువారు 20 మందిని చంపిరి. 40 మంది గాయపడిరి.

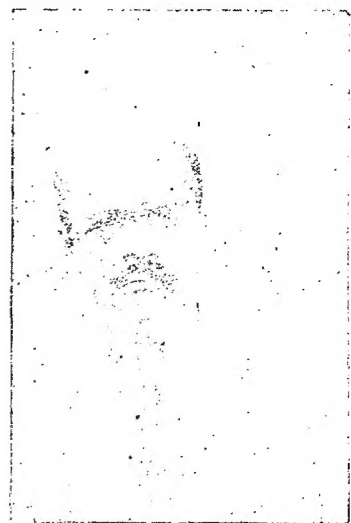
(అ.ప్రె.)

పూనబారిలో బాకర్గంజి న్యాయాధికారి అనుజ్ఞపై పోలీసువారు మహమ్మదీయుల దుండగులపై తుపాకుల గాల్చుట వలన 12 గురు చనిపోయిరి. 7 గురు గాయపడిరి. ప్రతిసంవత్సరమున అక్కడనున్న శివాలయమునకు ఈ శివరాత్రికి వేల కొలది జనులు వత్తురు. ఉత్సవములు జరగెంపులను జరుగును. శివాలయమార్గమున ఈసంవత్సరమున ఒకమశీదు కొత్తగ నిర్మింపబడెను. అల్లరి జరుగుననుభయముచే న్యాయాధికారి పోలీసుదళము నక్కడికిగెను. హిందువుల భజనము మహమ్మదీయుల లాటంకపరమ న్యాయాధికారివద్దకు హిందువులు పోగా న్యాయాధికారి జోక్యము గలుగజేసికొని హిందువుల భజనము నిరాటంకముగ పోనిమ్మిరి. అంత వారు తిరిగిపోయిరి. కాని ఒక మాల్వీ వారిని తిరిగివచ్చినందులకు మందలించి తిరిగి హిందువుల నాటంకపరచెను. వారువచ్చి న్యాయాధికారిపై ఈ టెలెగ్రాఫ్ పడిరి అయినపైనబడిరి. పరిశీతులు విషమముగటచే తుపాకుల కాల్చించిరి. అంత మహమ్మదీయులు పారిపోయిరి. కాని 12 గురువచ్చిరి. మరి 7 గురు గాయపడిరి. తరువాత పోలీసు నూపరెంటుపై ఈ టెలెగ్రాఫ్ పడిరి. 20 మహమ్మదీయులు చనిపోయిరి. 40 మంది గాయపడిరి. శివములు పోలీసులైన లోనికి గొనివచ్చిరి.

(అ.ప్రె.)

బారిసాలు, మార్చి 3:—పూనబారిలో వివరములు గమనినగా తననట్లు అన్ని విధముల ప్రయత్నించినయే పోలీసు వారు తుపాకుల కాల్చిననియు ఆఖరిపై 5 నిమిషములలోకా శివములను తుపాకుల కాల్చెదరని తెలిపిననియు, గంపుచాల దుండగులగ ప్రసరించెననియు తెలియవచ్చినది. మొదట ఒక సాటు కాల్చిననియు, దానిపై నూపరెంటుపై ఈ టెలెగ్రాఫ్ పడిరి నియు అప్పుడు పరిశీతులు విషమముగటచే తుపాకులు కాల్చి బడెననియు 12 గురు మరణించిననియు 7 గురు గాయపడిననియు తెలియుచున్నది. గాయపడినవారికి చికిత్స చేయబడెను. కొందరిని జాల్కాటికి కొనిపోయిరి. గాయపడిన చాలమంది పారిపోయిరి. కావున గాయపడిన నిజసంఖ్య తెలియదు.

(ఫ్రీప్రెస్)

(ప్రె. ఫో. డి.)

వి. పాండురంగరావు గారు

బి. సి. ఎస్.

వీరు మదరాసు శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

(ప్రె. ఫో. డి.)

హిరెన్సు గారు

హెచ్. ఎఫ్. పి. హిరెన్సు గారు బొంబాయి

కంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరు, మదరాసు వాణిజ్య సంఘమునుండి కే. కే. గారిస్టానే శాసనసభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

(ప్రె. ఫో. డి.)

వధను శ్రీనీధ్యురాలు

డి. బి., కే. ఎస్. చంద్రశేఖరయ్యగారి

సతి బెంగళూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యురాలుగా మైసూరు ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడెను. మైసూరు చరిత్రయందు శ్రీనీధ్యురాలు నియమించబడుట కిది యే మొదటిసారి. చంద్రశేఖరయ్యగారు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ నుండి పింఛను దీసికొనిరి.

ఇండియా బడ్జెటును ప్రస్తుతించుటకు మారుగ, భారత శాసనసభలోని ప్రజాప్రతినిధులు తమ ఆశాభంగమును వెల్లడించినది. ఇందు వింతపనియైతేదు. రంగస్వామి అయ్యంగారు సూచించినటుల, బ్లాక్లెట్టు గారు చూపినవిలువ సరియగు విలువగాదు. రాబడిని తక్కువగ అంచనా వైచుటయు, ఖర్చును హెచ్చుగ అంచనావైచుటయు, విలువ కనుబడుటకు కారణమగుచున్నది. గోక్లేగా రిట్టిపద్ధతిని వెనుక ఖండించుచుండెడివారు. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి హక్కులను తగ్గించుచున్నారని, హెచ్చుజేయుట లేదని రంగస్వామి అయ్యంగారు చెలిపిన సంగతులు అతిశయోక్తులుగావు. సర్టిఫికేట్లు అధికారములను ప్రభుత్వమువారు స్వేచ్ఛగ నుపయోగించుటచే, శాసనసభవారి సంతకము నిష్ఫలమగుచున్నది. భారత శాసనసభ ప్రజలకు మేలు జేయగల దనుట వట్టికల్ల యని, రంగస్వామి అయ్యంగారు స్పష్టపరచిరి. పన్నుల విధివరకు హెచ్చుజేయుటవలన, విలువ చేకూరెనుగాని, సామాన్యచర్యలచే గాదని, బిల్లాగారు తేలపరచిరి. పిల్లింగు 4 పెన్నీలమారకమును నిర్ణయించుచో, కష్టము రాబడి విశేషముగ బెరుగునని వీరు చూపగలిగిరి. మిలిటరీ ఖర్చు హెచ్చుగనుండుటచే, రాబడిలో నది సగభాగమును దిగమొగుచున్నదని, అమరనాథ దత్తుగారు విశదపరచిరి. ఉప్పుపన్నుగాని, పోస్టుల రేట్లుగాని తగ్గకుండుటచే, మిగిలిన ఉపశాంతివాక్యములు అమరనాథదత్తుగారిని తృప్తిపరుపలేదు. ప్రస్తుత రాజ్యాంగ విధానము మారనంతవరకు, ప్రజాసామాన్యస్థితి చక్కబడదని, వీరు ఘంటాపథముగ చాటిరి. సర్ విక్టరుసానూజ్ గారుగూడ బడ్జెటును ప్రశంసింపజాలక పోయిరి. పిల్లింగు 4 పెన్నీల మారకము నంగీకరించుచో కోటిరూపాయలు నష్టము చేకూరునను వాదము నిరాధారమని వీరి యుద్దేశ్యము. నష్టమునకు మారుగ వర్తకమున కధికలాభ మేర్పడునని వీరు నిరూపింపగలిగిరి. బడ్జెటునంతను నోటుకు బెట్టనందుకు సర్ గవరుగారు అసమ్మతి జూపిరి. బడ్జెటును నిలుబబడ్జెటు అని పిలుచుట కృత్రిమమని గవర్నరుగారి తలంపు. ఇంచితేపు కమిటీవారు చూపిన వర కయినను మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గింపకుండుట

బెంగాలు నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య

6 స్టేషనులవారు క్రొత్తగ పూర్తిగ సమైక్యలో చేరుట

రైల్వే స్టేషనులం దాగకుండుట

నాగపూర్, మార్చి 1:— బెంగాలు నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య తీవ్రగతించుచు బలవంత మగుచున్నది. కహానను, రామేశ్వర, సాలూ, భాకరు, నుమ్రుకర్, సలిఖాసాలలోని స్టేషనుల పరివాండ్రందరు పూర్తిగ సమైక్యలో చేరిరి. రైల్వే వేళతప్పిచున్నది. అన్ని స్టేషనులలోను రైల్వే గుట్టలేదు.

ఇట్లాంటిది దిగువనాకరల జీతముల తీసికొనిరి. కాని నాగపూర్ నాకరలు జీతము లందుకొనలేదు. వారికి సహాయ మవసరము.

పాకివాండ్రు సమైక్యకట్టగా రైల్వేవారు వారున్న ఇండ్లను కాళీచేయవలసినదిగా నోటిసు లంపిరి. దానికి పాకివాండ్రు నోటిసు లనాయమనియు వారు కాళీచేయ సవసరము లేదనియు జవాబులిరి.

నాగపూర్ కేంద్రరాష్ట్రీయసహాయకసంఘము వారు రూకరుగారిని తగు సహాయపు టేర్పాట్లు చేయవలసినదిగ నియమించిరి. మధ్యపరగణాల శాసనసభ్యులు రి వ తేదీన సమావేశముగానున్న శాసనసభయందు అడ్డరెక్కెంటు ఉపపాదన గావించుదురు.

బిలాస్పూర్, మార్చి 1:— సమైక్య పరిస్థితులు మారలేదు. రైల్వే ఆలస్యముగ వచ్చుచున్నది. రైల్వేవారు జై యి ధారి స్టేషనులు సమైక్యలో చేరినవి. అధిక జీతములపై పనితెలియనివారిని నియమించుచున్నారు.

మిలిటరీ సిగ్నలకు ప్రైవేట్ లిఫ్ట్ ను ఆపలేదన్నది నియమించిరి.

ఖరగపూర్, మార్చి 1:— సమైక్య తృప్తికరముగ జరుగుచున్నది. సెయిన్సురము, నాగపూర్, గోండియా, బిలాపూర్, రైల్వేవారు, బార్నూడా, ఆద్రా, భోజాడీ, పురూలియా, కటకం, మరియు 18 స్థలములను పట్టుదలచుచున్నది. పనివాండ్రు గౌరవప్రదమగు రాజీ కంకీకరించుదురు.

నాయుడుగారి యుపవాసము

నేడు నాయుడుగారి యుపవాస పుణ్య ముహూర్తము. ఉత్సాహముతో నున్నారు. సమైక్య బలవంత మగుచున్నది. ప్రయాణీకులకు చాల యిబ్బంది గలుగుచున్నది.

కలకత్తా, మార్చి 1:— బి.యస్. రైల్వే యూనియను ఉపాధ్యక్షుడు రామలింగముగారు ఖరగపూర్ నుండి తిరిగివచ్చిరి:— “ఖరగపూర్ బలవంత మగు సమైక్యసామము” 18 వేలమందికి 370 మంది పనికిపోయిరి. 180 మంది పనివాండ్రును 43 గురు మేస్ట్రీలును. మిగిలినవారు ఆంగ్లో హైందవులు. మొత్తము 16 వేలకును 580 మంది మనిలోనికి పోయిరి. పరిస్థితులు తృప్తికరముగ నున్నవి. మధ్యపరగణాల సహాయము చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. భోజాడీ, మోహుదా, చక్రధరపురము, బిలాస్పూర్ములలో చాలచెదరింపులపై అధికారులు పనిచేయుచున్నారు. సెంట్రల్ చాలలో 144 వ స్టేషను అమలులోనికి వచ్చెను.

పశ్చిమోత్తర రైల్వేసంఘము యం.యస్.యం. రైల్వే సంఘములు సహాయనిధి నేర్పాటుచేసెను. ఖర్చుగిల్లా ఇంకను జేరలేదు. సమైక్యదారు లుత్సాహముగ నున్నారు. శాంతిప్రదముగనే జరుగుచున్నది.

ఏ జెంటిల్ ప్రకటన

ఏ జెంటిల్ గారు ఇట్లు ప్రకటించిరి:— “పరిస్థితులు అభివృద్ధి నూచకముగ నున్నవి. కటకం చింద్వారాలలో పనివాండ్రు పని చేసెదట్టిరి. సారియా గుమాస్తాలుగూడ పనికివచ్చిరి. ఖరగపూర్ మున హాజరైన వారిదిగిరిలోకంపై ఎక్కువతరగతిలో చాలమంది పనికివచ్చు సూచనలు కనుపడుచున్నవి. మెయిలు పాసెంజరులు ఆలస్యమైనను సరిగా నడచుచున్నవి. లోకలైట్లు ప్రతిస్టేషనులోను నాగును. నూటికి 60 వంతున పాసెంజరులను 20 వంతున సామానును తిరుగుచున్నది.

మార్చి 2:— సమైక్య వ్యత్యాసము లేదు. గూడ్సు బండ్లు ఎక్కువ నడచినవి. వాగనులు బొగ్గువల్ల రాల కంపబడుచున్నవి. (ప్రీ ప్రెస్)

మైమెన్సింగు, మార్చి 3:— హిందూ మిషనువారు 5000 హైందవతీతరులను హిందువులగ చేయుటకు ఏర్పాట్లుచేసిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య

ఆద్రా బాంబే లెన్సు

ఆద్రానుండి యొకవిలేజురి యిట్లు నాయుడున్నారు.

1927 సం॥ 16 తేదీన ఆద్రాలో సమైక్య కట్టును గురించి లేబరు యూనియన్ వాణ్ బహిరంగసభను సాయంకాల మైదుగుంటలకు గావించిరి. ఆసభకు ఆద్రానివాసులును, వంగశాఖీయులును సిగ్గులును పాట్లుమెంటులో ఉద్యోగము చేయుచున్న యస్. యస్. ఎత్తు అనేవారు అధ్యక్షత వహించిరి. మొదట వారు బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య వీటులదొరవారు లేబరు యూనియన్ ప్రసిడెంటువారికి యిచ్చిన జవాబును అమృతబజారు పత్రికనుండి చదివి వచ్చిరాని హిందీతో తెలిసి తెలియని విధమున విప్పి చెప్పిరి. సభలో అల్లకల్లోలము పుట్టెను. అల్లకల్లోలము నకు అధ్యక్షుడు పత్రిక సంగతులను మాటుపరచి మారు ప్రోవును ద్రోక్కి లేని యర్థములు గల్పించి పురజనులను తృప్తిపాటు నని ద్రోక్కి జూచుటయేగాని వేరుకాదు. అంత చీకటిపడినది. సభలో నొకమూలనుండి అయ్య తిమవాగ్ధోరణి చాలించి గిరి బాబుగారు నేటిదినము సెక్రటరీగారిచేర యిచ్చిన టెలిగ్రాము చదివి అర్థము చెప్పండి అనేకేక వివరించెను. అంత, ఆ “అదిహాదా చదువుతాను వినండి అని యిట్లు చెప్పి “ఖరగపూర్ వాసులందరు అన్నిడిపాట్లుమెంటులవారు యిందుమిదుగా సమైక్య కట్టిరి. సోదర వాత్సల్యం జూపమని సమయము వచ్చినది. త్వరపడుచు, సమైక్యకట్టుకు, అని చదివిరి.” సభకుల ఉత్సాహమునకు మేరయేలేదు. గొల్లన నందరు స్పృహ, స్పృహ, అని కేకలు వినబడినవి. అంత అధ్యక్షుడు మేజుబల్ ప్రెజ్డెంట్ నిలువబడి బిగ్గరగా నరచుచు ‘కామూష్, కామూష్’ అని బిల్లుచు వినండి మీరు చెడిపోతారు. నామాటవినండి సమైక్య వద్దు. సమైక్యచేసినట్లయిన మీనాఖిలం వుండవు ఇంట్లోనుండి బైటకుబంపెదరు. నీళ్లుమాడా దొరకవు. మీతాలాకు కష్టముగలుగు మాయచికి వచ్చి మాపెరటి కిటికినద్ద నాతో చెప్పుకొనుడు. నేను అధికారులతో చెప్పి మిక్కిలిములు గట్టెక్కించెదను. ఏమంటారు యెవరువచ్చెను చేస్తానో వాళ్లు ముందుకురండి చేరు చెప్పండి అని కేకలువేసిరి. పాపము ఒకరు చెప్పిన నేమానోయనిగాబోలు అందరు అయ్య మాకు మీరిదివరకు చేసిన మహాపకారము చాలును. గిరిబాబుగారి టెలిగ్రాము ప్రకారము చేపట్టండి స్పృహ చేయుచున్నామని కేకలువేసివెలిపోవుచుండిరి. సరే మీయిష్టము. లేబరుతరపున నేను చెప్పవలసిన సంగతులచెప్పితిని. మీయిష్టము. నామాట వింటిరికారు. మీపాట్లుమీరుమానుకొనుడు. నేను నేటితో నాయీపదవికి రాజీనామ యిచ్చి వేయుచున్నానని చెప్పుతూ సభచాలించివేసెను. ‘లోకోభిన్నరుచి’ యను నట్లు పలువురుపలువిధముల బలకజొచ్చిరి. ఇందుకా యానైన ప్రసిడెంటు పదవిని స్వీకరించుట! ఏమి న్యాయము ఏమి ద్రోహము తమాసాలాగున్న దేశస్వీకరించుట ఒకరించుట వీరిప్రమే కాబోలు. ఇట్లువంటివా రుండిన లేబరు యూనియనుగతి యిట్లేయుండును, అనుచు దీనమనస్కులై పురజనులు బసలకు చేరిపోయిరి. మరునాడు (అనగా 17 తేదీన) బిలాపూర్ నుండి సెక్రటరీ గారగు ఏ. యమ్. రావుగారువచ్చిరి. సాయంత్రము సభగావించుటకు యేర్పాటుయెను. ఇంతలో 144 స్టేషను ఆఫ్ఫీసర్లలో ప్రవేశ పెట్టబడిన. యింకేమున్నది! అందరిమనంబాలు ఆందోళన ము లగుచుండెను. సభజరుగుటలేదు. ఆరునాడు (అనగా 18 తేదీన) సదరురావుగారిపై 144 స్టేషను ప్రయోగించిరి. ఎంబు నే మానుభూమినుండి పంపివేసిరి. తల్లి లేని బిల్లివీటి నాటికే యిగడవిరి. భగవంతుడు దుదారమనస్కులపట్ల గనికరించునుగాదా? తెల్లవారు సరికి సాక్షాత్కరించిన సత్యమూర్తిని లె గిరిబాబుగారు దయచేసిరి. వారిపైనిగా 144 స్టేషను నువయోగింపబడిన, గాని సమైక్యకట్టుపనియే అల్లరులలేక శాంతిభావముతో గావించబడిన. దేశాభిమానులు, నిర్మలపూర్వయులు నగు మి. రా. రా. శ్రీ. య. ఎస్. పట్నాన చాటుగారు, నీలం (శ్రేష్ఠిగారు, చుటరాజుగారు ఇత్యాదులు మిక్కిలి శ్రద్ధ వహించుటయే యిట్టి సమైక్యకట్టు శాంతభావముతో జరుగుటకు కారణము. ఆరాత్రియే గిరిబాబుగారు చక్రధరపురమున వసలిరి. (20 తేదీన) కోలు మేనేజరుగారు రుట్టెదొరవారు మరెవరదొరవారు మోహురబండ్లపై ప్రతియిటికి వచ్చి మీరువచ్చెదయవద్దు. మీకు సత్యములు జాతీయేస్తాము. నామాట వినండిని నయమున భయమున చెందిరి. లాభములేక పోయెను.

ఆరునాడు యిదే ప్రకారము చెప్పుతూ మీరు మేము చెప్పి వినయిండుట మిమ్ములను డిసుమిన్ చేస్తాము. యింట్లోనుండి ఇల్లం బైటము అని బెదిరించిరి. ఇదియు స్వర్ణమాయెను. కొలదిమంది మాత్రమే పనిపాట్లు పెద్దమందిరి. ఆరునాడు 100 టికి 90 వాల్ సమైక్యకట్టరిని నొక్కి చెప్పవచ్చును.

సమైక్యకట్టు నేటికి 10 రోజులనుండి జరుగుచున్నది. మార్కులేమియులేవు. స్వలాభము లేవ్వనో కొద్దిమంది లేవ్వు యివరులేవ్వరును పనిపాట్లు చేయుచుండుటలేదు. ఆద్రాలో సమైక్యకట్టు జరిగినప్పటినుండి పనిచేయుచున్న వారి సంఖ్య మొత్తముపై యిరువదిమందికంటె యెక్కువలేటట్లు కట్టము. చుట్టు పట్ల (అనగా) ఖరగపూర్ ముదలకొని ఆద్రా వచ్చేవరకు పని వాండ్రు. స్టేషనుకి యిద్దరు ముగ్గురు లేవ్వు అందరును సమైక్య కట్టిరి. ఆద్రానుండి చక్రధరపురమున వచ్చేటెను మాడ యిందుమిదుగా నందరును సమైక్యకట్టిరి. భాగా, మోహుదా, భోజాడి-మొదలగు కాలరీ బ్రాంచిలుగూడా నూటికి 80 మంది (ఎన్నడేమంది. సమైక్యకట్టిరి. కార్యము జరుగుచు గానానానుచున్నది. నేటికోడ సయితరసలములనుండి ఖరగపూర్ తిరిగివచ్చుట వచ్చివచ్చి. గోండియా-నాగపూర్-బిలాపూర్-రామపూర్-చక్రధరపురము పై ముదలగు స్థలములయందు జట్టిమార్పు నులేవు. సమైక్యకట్టు అనుభూముగా ఒకటవుచున్నది. ఖరగపూర్ ములో నూటికి 95/ మంది సమైక్యకట్టిరి. ఆఫీసులమున్నటు హెడ్ ఆఫ్ క్లెక్కు అందరు అన్ని చోట్ల సమైక్యకట్టిరి. అన్ని చోట్ల ఆఫీసులు మాయబడినవి.

సోదరులారా యిట్టి మహాకార్యమందు నిర్మలమనస్కులతో నందరు నేకమై మన లేబరు యూనియను ప్రసిడెంటువారు మి. రా. రా. శ్రీ. వి. వి. గిరిబాబుగారి ఖ్యాతికి మచ్చ రాకుండా కార్యసాధనము జయించి కృతార్థులగుదురని వేయివిధముల ప్రార్థించుచున్నాను.

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే ఇంజియన్ లేబరు యూనియన్ సెంట్రలు ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు తీర్మానము ప్రకారము నాగపూర్ లగాయితు చక్రధరపుర్ వరకును, యివతల ఆద్రాబాగ్ గనల జిల్లామాయెను, ఖరగపూర్ నుండి కలకత్తావరకును, చిన్నలైలు నడిచే ఇనుపదారి నైనుపూర్, చింద్వార, గోండియా, పురీలియా వల్ల రాష్ట్రములు పూర్తియిన సమైక్యకట్టు గావించినవి. కలకత్తా, వాక్తరు దస్తాలో, ఖరగపూర్, ఖరగపూర్, సమైక్యకట్టుయిచ్చి. సమైక్యకట్టు లేని స్థలములేదు. గూడ్సుబట్టు చాలా నిలిచిపోయినవి. అందులో రాక్షసిబట్టు రవానాకాబడెబట్టు పూర్తిగా నిల్చిపోయినందు వల్ల వర్తకసంఘములవారు రైల్వేకంపెనీ ఆధికార్థము బహు తొందరచేయుచున్నారు.

శ్రేణు 144. ఏ. పి. సి.

ఎచ్చలైచ్చుట సమైక్యముగా నుండునో అచ్చుల నిస్సంశయముగా శ్రేణు 144 ఉండుట తలపించుచు వచ్చినది. ప్రస్తుతము ఖరగపూర్, సాంత్రగచ్చి, ఆద్రా, చక్రధరపుర్, భుజడి స్థలములందున్నది ఖరగపూర్లో ఇకను యింకల కొంత సవరణచేసి కొన్ని చరతులతో యింకాయున్నది.

ఇంకా ప్యాసెంజరుబట్టు నడుచుటకు కారణములు భారతయులవారు చిన్న, పెద్ద, కొప్ప, చిన్న, తార తమములు లేక నుండును రైల్వే కంపెనీలో 40,000 మంది పనులు మానుకొని శాంతముగా మార్చున్నారు. ఆఖరుకు తోటి మేటి గూడా పని వదిలిపెట్టినాడు. ఇంజనీరింగు గ్యాంగు మాలిగుడూ మార్చున్నారు బళ్లకు దీపాలు సరిగా లేవు. బళ్లు రివాజప్రకారము కడగడము, పరిశుభ్రము చేయడము, నీళ్లుపట్టడము, దొడ్లు తుడిపించడము, సాంత్రసామగ్రి తనిచేయడము వల్ల రాలు జరుగుచుండలేదు. కొన్ని మయములలో, సిగ్గులు, డ్రెస్ క్లెయిరు లేకపోయినా కమ్మర్ల పక్షమున సర్దుకొని ఏలూనో యొలూన సరవుకు నడిపిస్తూ యున్నారు. మించానా చే బుకలో ప్రయాణికులు అచ్చుటచ్చుల కనిపిస్తాయంటారు. ఆమాత్రాలనమున నా కారణమేమిల బారంపె దొర్ల తాలాకు మరవాండ్లచేతనా దోసాని పిల్లల చేతనా గూడా పట్టుదలతో పనిచేయుట కంపెనీవారి తెల్ల దొరతనపు ప్రతిష్ఠ నిలుపుకుంటాయన్నారు. వారినిమాచి అయినా మనవారికి కొంతమందికి యింకా నమ్రరా లేదు.

(ဗ.ပေ.)

ఎంత శోచనీయమో యూహించవచ్చును. మీదు మిక్కిలి ప్రస్తుతపు మిలిటరీఖర్చు హెచ్చుచుగని తగ్గదని బ్లాక్టర్లుగారు చాటుటచే ఆశ లెల్ల అశీయానలగుచున్నవి. ఇంతియగాక సంవత్సరమునందు అయిదు మాసములయినను ప్రభుత్వమువారు ఆక్రమింపని డిల్లీలో భవనములక్రింద మితిమీరిన వ్యయము గావించుట శాసనసభ్యుల విమర్శలకు గురియయ్యెను. ఆయవ్యయ నిర్ణయవిషయమున ప్రజలు ప్రతినిధుల కెట్టి అధికారము లేదని స్పష్టమయినది. ఇక విమర్శనాధికారమునను సంపూర్ణముగ కలదాయనిన అదియు స్వోచ్ఛే. మిలిటరీ బడ్జెట్టుపై వోటుజేయుటకే వీలులేదు. ఓటుజేయ వీలులేని యంశములింకను పెక్కులు గొప్ప. ఇట్టి స్థితిలో రాజడిమార్గములను ప్రజాప్రతినిధులు చూడవలయునని గోరుటకన్నను విచారము చేయడదు. నిర్ణయాధికారము వారికున్నచో ఇండియా బడ్జెట్టు వేరువిధముగ నుండియుండును.

ఆంధ్ర సేవాసంఘము, రంగూను
 1926 సంవత్సరపు ఆంధ్రసేవాసంఘసవేదిక ప్రోత్సాహకరముగ గన్పట్టును. కార్మికుల పిల్లలకారకు పగటిపాఠశాలలను స్థాపించుటయు రాత్రిపాఠశాలలను కార్మికుల నిమిత్తము స్థాపించుటయు వీరియంద్వేష్యములు. గ్రంథాలయములను పఠనమందిరములను స్థాపించుటయు సాంఘికసేవకు ప్రోత్సాహమొనగుటయు గూడ పై సంఘమువారి యుద్దేశ్యములు. వీరి కనుగుణముగ మూడు పగటి పాఠశాలలను స్థాపించిరి. వీనియందు మాతృభాషలో నాల్గవతరగతివరకు విద్యను నేర్పుచున్నారు. 266 మంది విద్యార్థులు విద్యను నేర్చుకొను చున్నట్లు నివేదిక తెలుపుచున్నది. జాతీయోత్సవములు గూడ జరుగుచుండును. రాత్రిపాఠశాలలు మూడు కొనసాగుచున్నవి. వీనిలో 120 మందికి విద్యనుచిత్తముగ గజపుచున్నారు. రంగూను పాఠశాలలో ఉచితపఠనమందిరమును నిర్వహించుచున్నారు. ముఖ్యమగు తెలుగు వార్తాపత్రికలు తెప్పింపబడుచున్నవి. కార్యనిర్వాహకసంఘమున కధ్యక్షులుగ నున్న ఆనటపల్లి నారాయణరావు గారే యీ సంవత్సరమున కార్యదర్శివదవి నహించి పాటుబడుచున్నారు. వీరి కార్యనిర్వహణము క్రింద, ఆనదినము బెరుగుచున్న వ్యయములను భరించుటకై రాబడిని హెచ్చుజేయుటకు కృషిజరుగుచున్నది. నాల్గుసంవత్సరముల క్రిందట సీసంఘము స్థాపింపబడినపుడు ఆరువందల రూపాయలు ఖర్చగుచుండ, ఇప్పుడు అయిదువేలు ఖర్చగుచున్నది. నివేదనసంవత్సరమున, 7463 రూపాయలరాబడి యుండ, 6469 రూపాయలు ఖర్చయ్యెను. చందాలు, దసరా దీపావళిపసూళ్లు ముఖ్యపు రాబడిమార్గములు. ఆంధ్రమహాజనులు, సేవాసంఘమునకు తగు సహాయమునలిపి, సంఘోపయోగమును విస్తరింపజేయుట ముఖ్యము. ఎక్కుకేసునుబోర్డు, సేవాసంఘ పాఠశాలలకు తగుసహాయము జేయలేదని, కార్యదర్శిగారు వగచుచున్నారు. ఆంధ్రసంఘోధరణకై పాటుబడుచున్న, రంగూను ఆంధ్రసేవాసంఘమువారిని, ఏతత్ కార్యనిర్వాహకుల సభిసందించుచు, ఆంధ్రపముఖులు వీరి సత్ప్రయత్నములకు తోడ్పడగోరెదము. రాబోవునివేదిక, ఇంకనుఎక్కుడు ఆకర్షవంతముగ నుండునని నమ్మెదము.

మద్యపాననిషేధము: గాంధీమహాత్ముడు
 మద్యపాననిషేధము విషయమై భారతీయులు తగిన వ్యవస్థలు నాడలేదుగావున, ఆసంస్కరణము కమిటీలోనికే చెప్పుటకు సాధ్యపడదని ప్రోత్సాహము చెప్పి మూలములయినది. ఇట్టిసాకులయొక్క చుండుటచేతనే, సత్వరసర్వాభ్యుద్ధి అనవసరమని, మహాత్ముడు యీవారపు "యంగిరెంజీమా" పత్రికలో వ్రాసెడిట్లు, వార్తలు బెల్లువుచున్నవి. మద్యభ్యరము మున్నగుగొంగములను నివారించవలయునని ప్రయత్నించుట లేకపోయినను, పినిని నిర్మూలించగూడదనునా సుద్దుదాయని, మహాత్ముడు అనుగుచున్నాడు. మద్యపురాబడిపై సాధారణమటయు, ఆంధ్రదేశపునష్టములు సీతేశమునకు చెచ్చుటయు, అమితముగ పెరిచితిఖర్చును మీదపైచుటయు, పాపమని, బ్రహ్మచారు ఏనాడు గ్రహింతురో, ఆనాడు సమానభూమిపై ఉభయజాతులమధ్య సహకారము జరుగవలయు, ఇట్టివోషములను నివారించుట బ్రహ్మచారి విప్లావట్యమునకు నిదర్శనముగ ననియు, మహాత్ముడు మండలించుచున్నాడు. వీరివాక్యములను, బ్రహ్మచారికారులు పాటించి, మద్యపాననిషేధసంస్కరణము విషయమై అనవసరపు ఆధ్యంతరముల జూడకుండుట వివేకము.

బాంబాయి విభవావివాహసంఘము
 1926 సంవత్సరపు రిపోర్టుప్రకారము 3172 విరంతునివాహములు ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యమున జరిగెను. వంజాబు మంగడేశము సంయుక్తరాష్ట్రము లీసభవారి ప్రయత్నముల కధికముగ తోడ్పడెను. బాంబాయి మద్రాసు రాజధానులవారు ఉత్తేజవహించినట్లు రిపోర్టు తెలుపుచున్నది. సభవారు ప్రచురించిన వాఙ్మయము ఎవరిదిభాషలలో ప్రచురింపబడెను. సర్ గంగారాం బ్రహ్మచారు 22575 రూపాయలను యీ సంఘము వారి కొనగిరి. 2209 రూపాయలు చందాలవలన చేకూరెను. మొత్తపు ఖర్చులు రు 20431 రూపాయలయ్యెను. నాంఘిక సంస్కరణములను ధైర్యముతో నిర్వహించుటలో, సమాజ ప్రసిద్ధి నహించినది. ఆర్యసామాజికసంఘాలనుమించుకు నిదర్శనము. ఈసంఘమువారు నలుపుచున్న కృషి మిగుల స్లాభాపాత్రము. వీరి ప్రయత్నములకు, భారతీయులు సముచిత రీతిని తోడ్పడెదరని నమ్మెదము.

మరియోక చక్రయత్నము
 శ్రీవీ కౌన్సిలులో నియమింపబడిన న్యాయాధిపతుల కేక్కుమవేతనముల నొసగవలయు ననియు, వేతనములలో సగభాగమును హిందూదేశము భరించవలయుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారత శాసనసభలో నొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదరని అన్వేషియేమిడు ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నారు. ఇట్టి తీర్మానము నొకదానిని గతశాసనసభవారు నిరాకరించిరి. నూతనశాసనసభవారయినను వేరు మార్గము ద్రొక్కజాలరు. క్రొత్త బరువులను దేశముపై భడవేయ నంగీకరింపరు.

శ్రీ శివాజీజన్మదినోత్సవము
 బాంబాయి, మార్చి 2:— బాంబాయి పౌరముఖులు శ్రీ శివాజీజన్మదినోత్సవము మే ఒకటన తేదీనుండి 10 న తేదీ వరకు జరుప నిశ్చయించిరి. (ప్రీప్రెసు)

శాసనసభా ఎన్నికల దావాలు
 26-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడుట
 రేపటిదినమున, హైకోర్టులో ఎన్నికల శోధ్యయెక్కుల విచారణ రావలసియున్న కృష్ణా ఎన్నికలకేసులు. మార్చి 26-న తేదీకి వాయిదావేయబడినట్లు నూతన ప్రయత్నమున్నది. కృష్ణా ఎన్నికల కేసులకు సావనసభ కెన్నెలావలసిన వివాదపురము జరిపించారుగారి ఎన్నికను కృష్ణాలోనినది బహుమతి నును, చరిత్రకు సావనసభ్యులుగ నున్నకొనబడిన అయ్యదేవరకొండకు ప్రధాని యొక్క కల న్యాయమంత్రివని ఈమొక కేసును, ఎన్నెన శోధ్యవారి కేసులనున్నది. విచారణ మొలుచుచున్న 26-వ తేదీకి వాయిదావేయబడును. అయ్యదేవరకొండకు ప్రధాని తరఫున ప్రతినిధుల ప్రతినిధులుగాగారి కోర్టు ప్రేమించుటను దాఖలుచేరి. మిక్కిలినది రాజా గారిచేతనది. విచారణకు రావుగారు హాజరై, క్షేట్ర తెలుగు గాంధీజేయబడు సమాచారముల న్యాయవిగిరి. అందుకే మార్చి 25 తేదీకి వాయిదావేయబడును. ఆదినమున విచారణ సారాంశముల నిర్ణయింపబడును. పిమ్మట ఎనోయొకబట్టి కృష్ణా జిల్లాకు జని సాగుల నివారించెదరు.

చంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము
 క్రొత్తగా ఎన్నికొనబడినవారు చేసిన మొదటి బహిరంగసభ
 మార్చి 2-న తేదీకి సాయంకాలము కలకత్తానగరమున క్రొత్త సంఘములో అధిరంధ్రవర్తించి ఆంధ్రకాంగ్రెసు బహిరంగసభ జరిగినది. కలకత్తా కాంగ్రెస్ కేసులో హిందువుల స్థానములను వివరించు 43 నిమిషము 8 మంది మాట్లాడిరి. 2-వ తేదీని యెన్నుకొనబడిరి. విదాన కాంగ్రెసువారికే కౌన్సిలుగా ఎన్నుకొనబడినది. అయిదే తేదీన 11-వ తేదీనంబుగాగారి ఆశయమును విదాన నిజపరివారమునకు, కాంగ్రెసువారుకొన్న మంచి కాంగ్రెస్ కేసులో నున్న కాలమున చాల అభివృద్ధి కలిగినది. కొన్నెజరిన రాష్ట్రముకాంగ్రెసుకొన్నవిషయము ఎన్నిక ప్రశ్నమైనది. కాంగ్రెసుగా చేర్చవలసిన ఎన్నికలలోద్దవారు కాంగ్రెస్ కేసుకు పంపి ఆధ్యక్షులకే విదాన స్థానియ్యగోరెదము. భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారుగూడ ఆదేశము నానాదించిరి అది ఆ సభలో నేనుచేతగాదు నుడివె. (ప్రీప్రెసు)

కంగారంధ్రము-మోటాలో ఛార్జ్ కేసులు
 బాంబాయి, మార్చి 2:— మోటాలో ఛార్జ్ కేసులు బాంబాయిలో రివివెయ్యుచున్నట్లు బహుమతే కంగారంధ్ర గాయపడిరి కేసును మరణించిరి. కాని నిరీక్షణలోకి వెళ్లుట రిసులలేను. (ప్రీప్రెసు)

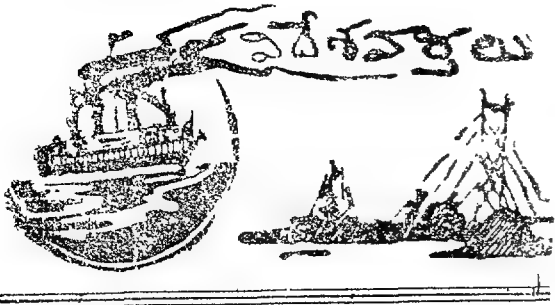
తెన్నమసంతకము మోసము
 బాంబాయి, మార్చి 2:— గవర్నరును నిజులపై తప్పు సంతకముచేసి మోసము జేసెంచుటకు కేసుకునది నాయకుగారి: రెండేళ్ల క్రితంవరకును 1693 రూపాయలు జరినూనాయ విధించిరి. జెయినునకు పోవుచు పారిపోయిరి.

మెర్సల్స్ యుత్సవము - మహారాణి యూజ్
 త్రిశేంద్రము, మార్చి 2:— త్రిశేంద్రము మహారాణి మెర్సల్స్ యుత్సవమున సన్నిహిత ఆల్లలమైన పాటలనుగాని మాటలనుగాని పచ్చములుగాని మధ్యరింపరాదని అభ్యుదించి దీని ననుబట్టి పెట్టుటకు పోలీసుదళ మంకిరి. (ప్రీప్రెసు)

కలకత్తా, మార్చి 2:— తేమావలోలు మాజేజును ఎడిరించినందులకు సర్కారుగారికి 6 వారముల కఠినశిక్ష: విధించిరి. సర్కారు అప్పీలుచేయగా ఇదివరలో అయ్యదేవరకొండ వారిని మాత్రము హైకోర్టువారు తప్పించిరి. (ప్రీప్రెసు)

కలకత్తా, మార్చి 2:— అధిల చంగరాశాలలోపాఠ్య యుల మహాసభాసంఘమువారు ప్రాధేసరు రాధాకృష్ణ ప్రాధేసరు నృసింహద్రంద్ర దేవస్థానాన్ని అభ్యుక్తకార్యదర్శులుగ ఎన్నుకొనిరి. (ప్రీప్రెసు)

కలకత్తా, మార్చి 2:— ఇన్నిచు జెయినులో అహోర నిరసనము రాజకీయ ఖైదీలు చేయనేలేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (ప్రీప్రెసు)

భారతనాకాదళ చట్టము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 3:—భారత నాకాదళ చట్టమును రెండవసారి కామన్వెల్త్ లో 8 వ తేదీని కమిషన్ చేసెను.

బెంగాలు క్రొత్త గవర్నరు

జాన్స్ గారి యువనాసము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 3:—సర్ ఫ్రెడ్ రిక్ ట్రెవెన్ గారికి నాకారాజ్య సంఘమువారు విదొనర్చిరి. తత్సందర్భమున ఆతడెట్లు యువనాసించెను.

మనకన్నిటికంటె ముఖ్యముగ గావలసినది భారతీయుల సుఖసౌఖ్యము, సహకారము, ఆంధ్రయులను (ఇంగ్లండు ప్రజలు) భారతీయులను, ఒకరినొకరు సత్కరింపగ గ్రహించినచో అపుడు సహకార మేర్పడును.

ఇండియాకు ఎంతయో సాధనంపప యున్నది. భారతీయుల పరిస్థితుల నభివృద్ధిజేసి వారిని బాగుజేయవలెనన్న ఈ సాధనంపపను దివ్యముగ వినియోగించుటకు అవకాశము నీయ నాతడు. మా యుద్వేగము స్వాతంత్ర్యమును, స్వాధీనము, సామ్రాజ్యములో భాగములగునన్న భారతీయులకు ఇచ్చుటయే. ఆ యుద్వేగమును సామ్రాజ్యములో భాగములగునన్న ఇతరులు కొనసాగించిరి. దానికి అనుగుణముగ ప్రవర్తించిరి. భారతీయులు తమ ప్రస్తుతపరిస్థితులందు, సహకారమును, స్వాధీనము జూపినచో బ్రిటిషువారు గూడ ఉదారభావముతో ప్రవర్తించెదరు.

జపాను నాకాదళము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

టోక్యో, మార్చి 3:—కాపుచలై ఇంకొక £00 నాకాదళ సైనికులతో రెండు క్రాయిజరులను ష్యాంగ్ హేకు తక్షణము వెడలుదని ఉద్దేశించెను.

బ్రిటిషు సేనలు

ష్యాంగ్ హేలో అంతర్జాతీయ ప్రదేశమున

కావలసియుచుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 2:—ష్యాంగ్ హేలో అంతర్జాతీయ ప్రదేశమున కావలసియుచున్నది తటస్థభావమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుచున్న దని కామన్వెల్త్ లో చాంబర్లెనుగారి ప్రత్యేక పదపత్రంతో ముందెల్లి కలరభావములజేసిరి. కార్మిక సంఘములు ఉద్దేశించిన సేనలు ష్యాంగ్ హేలో ప్రవేశించినా యుద్ధము, అచట చాంబర్లెనుగారు ప్రధానాధికారి సేనలను గూర్చినిరాయనియు, క్యాంటన్ మేనలనుగూడ బ్రిటిషు పంతుల కెదురుగ ప్రవేశించుట కంగీకరించెదరా యని యడిగిరి. కట్టుదిట్టములనిమిత్తము, కాపుచలై ఆకును, కొంచెము అంతర్జాతీయ సెటిల్మెంటు కాపల బ్రిటిషు సేనలు సానర మేర్పరుచుకొనవలసి వచ్చెనని చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. చాంగ్ సైన్యము అంతర్జాతీయ ప్రదేశములో ప్రవేశించెననియు, ష్యాంగ్ హేలో ప్రధానకార్యాలయము సేర్పాటుజేసికొనలేదనియు సాయుధ సేనలు, స్వేచ్ఛలు, పారిపోయినవారును సెటిల్మెంటు కాపలగానుండుటకై ఈ సేనల యుద్వేగమునియు వారువచ్చినచో బ్రిటిషు ప్రజలను ప్రామాణి గలుగునగాన దానిని తొలగించుటకై సేనల యుద్వేగమునియు చాంబర్లెనుగారునిరి.

ఈజిప్టు ఇంజీయా వైమానిక పయనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 2:—ఇండియా ఈజిప్టు వైమానిక ప్రచారము నిమిత్తము నిర్మింపబడిన ఆవిరువిమానము 10 తేదీని బద్గాదుకు లంఘనముండి బయలుదేరును. దీనితో కెయిరో బుసాకు ప్రస్తుత మేగుచున్న వైమానిక పయనమును ఏప్రిలు 6 తేదీని కర్రాచికిగూడ వ్యాపింపజేసెదరు. దీనివలన లండనునుండి ఇండియాకు వచ్చుటకు ఒకవారము కలిసివచ్చును.

ఓనాన్ డిస్కంట్లు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

ష్యాంగ్ హే, (లండన్) మార్చి 2:—సైనిక పరిస్థితులందు ఇకమీదట సర్వాధికారి ప్రాముఖ్యము లేదనుచున్నారు. ఆతనిని తక్కు జూచుకొనుటలేదు. సర్వగారి సేనలు విస్తారముగ దక్షిణ సేనలో జేరుచున్నట్లు. ఇంకను ఇతరులు వేనవేలు విడిచిపోవుచున్నారు. సర్వగారు గూడ వినియోచుచున్నాడనుచున్నారు. ఇతడు చాల సామర్థ్యము మాడెట్టెను.

కోమింటాంగ్ ఆందోళకులు ష్యాంగ్ హేలో మరల విజృంభించుచున్నారు. పెద్దసమైక్యబలంబిరిటల్. దక్షిణ చీనా సేనలు ప్రవేశించుచో క్రిందటిసమైక్య, అంతరింపజేయుటలో తోడ్పడినవారినందరిని తెగటార్చెదరు. ఇటీవల పీరిలో కొందరిని రహస్యముగ జంపిరిట. రాయబారముచే బ్రిటిషు బహిష్కరణ మంతరించెనట.

అత్యవసరమున, ష్యాంగ్ హేలోనున్న అమెరికను ప్రతినిధులు, పిల్లలను మ్యానిల్లాకు దీసుక రావచ్చునని గవర్నరుజనలు కార్యాలయమున ప్రకటించిరి. మ్యానిల్లావార్తలు చెలువునున్నది. సైనిక నాకాదళాధికారులు పీరికిగావలసినసతి వ ఆహారపదార్థములను, ట్రాన్సుపోర్టును సేయుచున్నారు.

నికరగ్యాతగాదా

బ్రిటిషు ప్రజల సంక్షోభము

క్రాయిజరునంపుట

రగ్జీ, మార్చి 2:—నికరగ్యాలో బ్రిటిషు ప్రజలనుగూర్చి ఏమి చర్యను దీసికొనుచున్నారు వారిని గాపాడువిషయమే? యనియడుగ, చాంబర్లెనుగారు కామన్వెల్త్ లో ఇట్లు జెప్పిరి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రజలను గాపాడుటకు దీసికొను చర్యలనే బ్రిటిషు వ్యక్తుల ప్రాణరక్షకార్థము వర్తింపజేయవలెనని మనగ్యాలోనున్న బ్రిటిషు రాయబారి యునైటెడ్ స్టేట్స్ మంత్రి నడిగెను. ఇదంతయు జనవరి మాడవ తేదీని జరిగెను. ఈ విషయము నిజమోగాదోయని యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు వాషింగ్టన్ లోనున్న బ్రిటిషు రాయబారి నడుగ అతడు, నిజమే, బ్రిటిషు వ్యక్తులరక్షణము నకుగూడ వర్తింపజేయవలెననిరి. ఫిబ్రవరి 17 తేదీని పరిస్థితులు చాల భయంకరముగనున్నవి. బ్రిటిషు ప్రజల ప్రాణరక్షణమునుగూర్చి అభయము నీయజాలము; ముఖ్యముగ మాడు పట్టణములందు. వారి ఆస్తినిగూడ గాపాడుటకు పూచీ నీయజాలము. ఈ సందర్భములందేని అంగ్ల ప్రభుత్వమువారు అవసరమునో ఉపయోగించుటకు ఒక క్రాయిజరును బంపుటకు నిశ్చయించిరి.

నూతన నాకాదళ సమావేశము

కూలిడ్జిగారి ఆహ్వానము - బ్రిటను ప్రత్యుత్తరము

రగ్జీ, మార్చి 1:—నూతన నాకాదళ సభకు రమ్మని, కూలిడ్జిగారింపిన ఆహ్వానమునకు, ఇట్లు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చినట్లు కామన్వెల్త్ లో చాంబర్లెనుగారు ప్రకటించిరి:—

ఇంకను, మరికొంత సైనిక నాకాదళములను తగ్గించుటకు జనీవాకు రమ్మని కూలిడ్జిగారింపిన ఆహ్వానముపట్ల బ్రిటను ప్రభుత్వమున కెంతయు సానుభూతిగలదు.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యహాళిపరిస్థితులు, అంతెన్నా సామ్రాజ్య ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు, రాకపోకలదూరము, ఆహారపదార్థములను గాపాడుటకున్న యవసరము అందరకును తెలిసినవే. ఆహ్వానింపబడిన ఇతరదేశముల ప్రత్యేక పరిస్థితులను

గూడ పిటితో బాటు ఆలోచించవలెను. వాషింగ్టన్ లో అవలంబించిన సిద్ధాంతములను ఇంకను ఎంతవరకు నాకాదళమును నిర్ణయించుటకు పిలగునది ఆలోచించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు సిద్ధముగ నున్నారు. అందుచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారి ఆహ్వానము నంగీకరించి సహాయము చేయదలంచివారు. కాని, ఈసంభాషణలను జనీవాలో జరుగుచున్న ప్రారంభ ఆయుధవిస్త్రనసభ కార్యక్రమముతో సరిపుచ్చుటకు జాగ్రత్త ఆలోచించవలెను.

అమెరికను ప్రతికల ప్రశంశ

వాషింగ్టన్ లో పత్రికలన్నిటికిని బ్రిటను, కూలిడ్జిగారి ఆహ్వానము నంగీకరించినందులకు, అనుకూలభావముగలెను. బ్రిటిషువారి నిష్కాపట్యముగ హెచ్చరికలోని సంగతులకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రతికలు ఆశ్చర్యమును చెలుపుటలేదు. ఆహ్వానము నంగీకరింపజాలవని బంపిన ఇటలీ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరములను యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్త ఆలోచించుచున్నారు. మొత్తముమీద నాకాదళపరిమితి విషయమై జపాను యునైటెడ్ స్టేట్స్ బ్రిటనుగలిసి సహాయముగనుండుటకు ఏర్పాటును జేయగల్గుదురు గాక యనుచున్నవి.

అంతర్గమలను పూర్తిగ తీసివేయవలెనని వాషింగ్టన్ సభలో బాల్బరు ప్రభువు, శీ ప్రభువు దెలిపిరనుచున్నారు.

విరిష్కప్రేట్లు ప్రభుత్వమువారుతప్ప సామ్రాజ్యములో నున్న ఇతర ప్రభుత్వములన్నియు బ్రిటను ప్రత్యుత్తరము నామోదించినవి. ఇంతవరకు విరిష్కప్రేట్లు ప్రభుత్వవ్యాఖ్యాన మేది యురాలేదు.

ఫ్రెంచి ఇటలీ ప్రభుత్వములు ప్రతికూలముగనున్నను అయిదుగురు ప్రభుత్వములుగలిసి ఒడంబడికను జేసికొన గల్గుననుకొనుచున్నారు. కూలిడ్జిగారు నాకాదళమును తగ్గించుట కూలిడ్జిగారి తలంపుగాదు. ఇంతసంఖ్య యుండవలెనని నిర్ణయించుటయే ఆతని సంకల్పమునుచున్నారు.

అమెరికను నాకలలో ఫిరంగులను వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక నుల్లంఘించియున్న ఎక్కువజేసిరాయను వివాదము-బయలుదేరుటచే ఈషయమై బ్రిటిషువారి పైతిని ఆమెరికా ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరు.

బ్రిటిషు పారిశ్రామికనంత

సార్వభౌముని హర్షము

రగ్జీ, మార్చి 1:—సార్వభౌముడు బ్రిటిషు పారిశ్రామిక సంఘము సందర్శించి పోయినపిమ్మట ఇట్లు తనఆవాదమును చెలుపుచూ ఉత్తరమునుబంపెను వర్తక సంఘాభ్యుత్థునిద్వారా. ప్రదర్శనభాగము లన్నిటియందును దివ్యముగ పరుకులను ప్రదర్శించినందులకు మే మిద్దరము (దంపతులు) ప్రదర్శకులను అభినందించుచున్నారము. బర్మింగ్ హాంలో ప్రదర్శించిన పరుకులుగూడ చాలయోగ్యముగనున్నవని వేల్పు యువరాజు చెలుపుట దెలిసి చాల సంతసించుచున్నారము. మన పరుకులు తయారులో మంచి ఖ్యాతిని గాంచినవి. ప్రతిష్టను నిలబెట్టుచున్నవి. ప్రదర్శనము యెంతయు జయప్రదముగగాక యని గోరుచున్నారము.

బాపట్ల నవారి నేటు జడ్డికోర్టులో

ఇన్స్ పెక్టర్ పెటిషన్ నెం 10/1927 రు

పెటిషనరు:—బొన్నలగడ్డ వెంకటాచార్యులు (బుజుగూత్)

కొంటరు పెటిషనరు:—నానర సేని అంకినీడు, (బుజుగూడు)

కృష్ణయ్యగారి కొమ్మారుడు, కమ్మకులం, వ్యవసాయ జీవనం, రవికంపాడు గ్రామం, తెనాలి జిల్లా మున్సిపల్ సరిహద్దులోనిది.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనువారు 1920 సెంటిం 5 వ అక్టోబరు 19 (2) సెక్షన్ ననుసరించి నై కొంటరు పెటిషనుదారుని ఇన్స్ పెక్టుగా తీర్మానించబడినట్లు ప్రార్థించుచూ నొక పెటిషనును ఈకోర్టునందు దాఖల చేసెయున్నాడు. సదరు పెటిషను విచారణ నిమిత్తము 22-2-27 తేదీకి వాయిదా వేయబడియున్నదని యిందుమూలమున అందరికిని తెలియజేయడమైనది.

సభాకోర్టు, బాపట్ల, 3-3-1927 } ఎస్. నీలకంఠం పంతులుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. అడివనల్ సర్జిస్ట్ & డి.

గని ప్రమాదము

దక్షిణవేల్పు గనులలో ప్రేలుట - చాలమంది కప్పబడుట

లండన్, మార్చి 1: - నేటి యుద్ధయుద్ధమున ఎల్వోవేల్పు గనులలో ప్రేలుటచే 100 మంది కప్పబడిరి. కొందరిని ఆడుగు నుండి బైటపెట్టి వైద్యాలయమున కంపిరి.

దక్షిణవేల్పు బొగ్గుగనులలో ఇది చాల ఆసురికమైనదని ఇంగ్లాండ్ లో 1700 మంది పనిచేయుచున్నారు. నేటి యుద్ధయుద్ధము ఒంటిగంటకు ప్రేలెను. దీనిలో 135 మంది అవుడు యుద్ధయుద్ధము 45 గురు తప్ప తక్కినవారందరూ 9 గంటలకు అపాయమునుండి తప్పించబడిరి.

రక్షకకర్మమువారు చుట్టుకుగ పనిచేయుచున్నారు. కాని రాళ్లు పడుటచేతను లేమగుండుటచేతను పిశమయు చేయులేదున్నారు. కొందరు పొగచే టిపిరాడక కూడిరి. కాని పైకి నిరపాయముగ నుండుటకు వారిని తీసుకొనివచ్చిరి.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలు)

మైరైను బొగ్గుగనిలో రెండు భాగములు ప్రమాదము నకు లోబడినవి. ఒక భాగమును 23 గురు చనిపోయిరి. రెండవ భాగమున 28 గురున్నారు. పాత బ్రతికెదరను ఆశేమియులేదు. 49 గురు కప్పబడిన గోతిలో వెలుతురు వచ్చువరకు, గాలి ఆడుకును రక్షకపని నాపుకేయుడని అధికారు లు తీరుపు కేసిరి.

బల్లారపు బొగ్గుగని నీటికొట్టములు బ్రద్దలగుటచే మునిగిపోయెను. 16 గురు మునిగిపోయినచున్నారు. ముగ్గు రిని ప్రాణములతో పైకిదీసిరి.

చెరువులలో తడిసిపోయి విషయవాయువునకు పాల్పా కుండములు మునుకు పంచులను గట్టుకొని ఉత్తపిచ్చి వారివలె అతినాహసములతో పనిచేయుచున్నారు కొందరు వాలంటీరులు విషవాయువులకు గరితయిరి. స్పృహతప్పి పడిపోయిరి. ఒకపక్షిని లోనికిదీసుకు బోయెను గాని నిరపాయకరముగ నున్నదో లేక విషపూరిత మై యున్నదోయని, జూచుటకు. ఆపక్షి, లోనికిపోగానే చని పోయెను. కాని పనివాడు కొట్టుకొనుచుండెను. 12 గురు ఒక రెరుగక పడియుండుట జూచి ఇద్దరిని పైకితీసెను. తిరిగి సహాయముతో వచ్చి మిగిలినవారిని గూడ గాపాడిరి.

రక్షించ బోయినవారందరూ వకముదప్పి పడిపోయిరి. పెక్కుమంది అపాయస్థితిలో నున్నారు. ఇంకొక వాలంటీరు 19 గురు ఒకరిమీద ఒకరొకరికెక్కిరించి చచ్చిపడియుం డజూచెను. గనిలో పనిచేయుచు తప్పించుకొనివచ్చిన ఒకడు తన సోదరుడు కన్పించుటలేదని తెప్పి జూచివచ్చెదననెను. కాని తక్కిన రక్షణపనివారు ఆతని మృతకేబరమును త్రొక్కుకొనిపోయిరి.

నాటింగుహంలో గూడ ఇట్లేయున్నది. స్త్రీలు, పురుషులు, బాలికలు తోడ్పడిరి. స్త్రీలు రక్షకసంఘమునకు జీవీకే ఫలహారమును అర్పిచ్చుచున్నారు కాని నీరు పొంగి వచ్చుటచే బిరికి గతిలేకుండెను. మొత్తముమీద నలుగురిని పైకిదీసిరి.

ఈలోపుగ అడుగునయున్న వారు సహాయమొంది అరదిరి. వారు పైకెక్కినప్పుడు త్రాడును క్రిందకువేసిరి. బొత్తుగ పొట్టిగాయుండెను. ఇంకొకపాడుగుపొట్టి త్రాడునువే యులోపుగ నీరువచ్చి అంతను ముంచెత్తెను.

ఈ రెండు పొట్టుగూడ నిశ్శబ్దముగ మనుష్యులు కప్పడి రి. వైద్యుడొకడు లోనికిదిగి గాయములకు కట్టుగట్టి చెర్చుచికి తప్పకేసెను.

12 పక్షులకు లోనికిదింపిరి. అన్నియుచనిపోయెను. గాని ప్రేలుచేతనే ప్రమాదముగల్గెను గాని చప్పుడు ఎవరికో కొద్దిమందికే వినిపించెను. ఒకస్త్రీ భర్తను ఇద్దరుకొడుకులను గోల్పోయెను. ఇంకొకస్త్రీ భర్తను, అల్లుని నష్టబోయెను. ఇంకొకామే తన ఇద్దరికొడుకులను చచ్చబోయెను. పాపమొకస్త్రీ గూడ చనిపోయింది. ఈమెకు ఏమగురుపిల్లలు. ఇందులో ఒకపిల్లకు రెండు నెలలున్నవి ఈపిల్లప్రాణమును రక్షించుటకే ఈమె తనప్రాణమును గోల్పోయెను.

సార్వభౌమదంపతులు తమ సానుభూతిని తెలియజేసిరి. బాల్మిక్యదంపతుల ప్రదేశములకుబోయి విషత్తులాయు న్నువారిపట్ల సానుభూతిని తెలుపుచుండ గనులపనివారింద్రు బాల్మిక్యగారేల గనిలోకిబోయి సహాయముచేయరాదని కోపము తో మాట్లాడిరి.

జే. ఎఫ్. గ్రేహముగారు

కలకత్తా హైకోర్టుజడ్జిగ నియమించబడిరి. మార్చి 1-న తేది పిండను బచ్చుకొనుచున్న సర్ బెన్సీటు న్యూబోర్డు గారిపూనే.

తర్కి, రషియా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలు)

కాష్టాంటిన్పోలిస్, మార్చి 1: - పెక్కుమంది సములనుండి సాగుచున్న పత్తికాయ బారములు ముగిసి తర్కి రషియా పత్తికాయ టూడంబడిక మదితనని తెలియుచున్నది

డాక్టరు గెట్టగారి రాజీనామా

కార్మికపక్షమువారి చీనావైఖరి

ఇతనికి కచ్చులేదు

రుగ్బీ, మార్చి 1: - చీనాపరిస్థితులవిషయమై కార్మిక పక్షముతో తనకు ఏకాభిప్రాయము కుంఠకపోవుటచే డాక్టరు గెట్టగారు కార్మికసభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిరి. తనకును కార్మికపక్షమునకు ముఖ్యవిషయములచే కేన్నాభిప్రాయము గల్గెనని ముగ్ధనాల్లుగారికి యుత్తరమువాసిరి నిరుటిసమైక్య గూర్చిగూడ భిన్నాభిప్రాయము గల్గెననిరి

డాక్టరు గెట్టగారి తీర్మానము తన కార్మికకర్మముగ లేదనిరి. ముగ్ధనాల్లుగారు కార్మికపక్ష కార్యనిర్వాహక సభలో గారి కార్మికపక్ష కర్మలోగాని కార్మికపక్షవిధానమును ఖండించుచు గెట్టగా రెన్నడును మాట్లాడనేలేదనిరి.

మరలగెట్టగా రెన్నికనులిచెదనయిన సాత్వ్యకలో త్వరలోనే ఎన్నిక జరుగు ననుకొనుచున్నారు.

యూర్పు ప్రభుదంపతుల సంచారము

రుగ్బీ, మార్చి 1: - యూర్పు ప్రభుదంపతులు న్యూజీ లండుకేరికి అచట మాయోరీ లేగవారు సన్యాసినిచిరి. మొదట వారినిజూడగానే ఆమాయోరీ వీరనాయకులు ఆయాగములను దూసిరి. కాని యూర్పు ప్రభుదంపతుల, శాంతియుద్దేశ్యములు చెలుపుటతోడనే వీరునృత్యమునుసర్పి సత్కారమునుజూపిరి. ఈ కలతో తయారుజేసిన చాపలనువారు యూర్పు ప్రభుదంపతులకు గౌరవార్థముబహుమతిగఇచ్చిరి.

ప్రధానామాత్యుడు సన్యాసప్రత్యమును సవర్పించెను.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారి తంతివార్త

ఆఫ్రికాండరు అను ఉచ్చినారాపత్రిక డాక్టరు మలను గారిని నిరసించుచు ప్రధానవ్యాసమును ప్రకటించెను. కేఫుట వును యేర్పాటులను చదువుట వలన ఆఫ్రికాండ వాసులచే డాక్టరుమలను గారోడింపబడినదనియు స్పష్టముగా తెలియుచు వ్చిది. మలనుగారికి ధైర్యములేదు శాంతియుండును సర్వార్థ విశ్వాసములేదు పక్షిజాతికాలోని పాశ్చాత్యులకు మందురా నున్న లాభముల నన్నిటిని శాంతికోరకు మలనుగారు వ్యర్థమునించెను. మేము భారతీయుల మైతిని కోరెదముగాని పక్షిజాతి కాలోని పాశ్చాత్యులకు నష్టకరమగునెడల మేముట్టి మైత్రిని కోరము అని యీపత్రికవ్రాసెను. ఇట్టిప్రతికూలభావము చాలకొట్ల దృఢపడుచున్నది. రులుచున్న యాయస్థినిపును ప్రజ్వలించేయుట కత్తెల్లమునువాయువుగూడ సవర్థమే యగు మగాన భారతీయులు వ్యక్తిపరముగ నేమియును తెలుపుట లేదు. 12-3-27 వ తేదీని కాంగ్రెసుసభ జరుగును. మహాత్ముని ఆదేశానుసారమే నూతనవిద్యాసౌకర్యములను స్వీకరించుట మున్నగునన్నియును మహాసభలో నామోదింపబడునట్టి నూతన లుపపడుచున్నవి అని దిన్న హుసరు నుండి ఆంధ్రాసు గారు తంతినంపిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

ఆకలిలేదు? అయితే మీ ఆహారము

రుకణి కుక్కరు నందు వంట చేసుకొని, చక్కగా ఆనందింపుడు

5 పెజులందు 1, 2, 4, 8, 16 గరికి తగినది గలదు ధర రు. 18, 18, 22, 27, 88 కాకలేక ధర ప్రత్యేకము.

విరిములు తెలుపునట్లు పుస్తకము యి సాం. ఏజెంటుకాలెను

రుకణి కుక్కరే కో

నం. 19 మాదాగడిబిడి, రాయపురము, మద్రాసు.

థీల్లి వార్తలు

బడ్డెటు కోతలు

ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలుడిమాండు త్రోసివేయబడునా?

థీల్లి, మార్చి 1 - బడ్డెటు గ్రాంటులను తగ్గింపవలయునని ఇప్పటికి దాదాపు 200 సవరణలకు శాసనసభ్యుల పంపియున్నారు. బాతీయపక్షమునకు చేరినవారే ఎక్కువ సవరణలను పంపియున్నారు. అన్నిపక్షములవారు ఆమోదింపగల కోరికనే స్వరాజ్యపక్షమునా రుపపాదించ ఉద్దేశించుచున్నారు. ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు గ్రాంటును సంపూర్ణముగ త్రోసి వేయువిషయమై గురువారము కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఆలోచించెదరు

ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు డిమాండు విషయమై బాతీయ పక్షమువారు 8 ఉపపాసములు పంపియున్నారు. గ్రాంటు మొత్తము సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలయునని లజపతిరాయి, జయకరు, గోరుగార్లు సవరణల నొట్టిను పంపియున్నారు. గ్రాంటునందు 4 లక్షలు 60 పేలు తగ్గింపవలయునని బి. బాసు గారుపపాదించెదరు. ప్రియ నాథుని విధానమును, భారతీయులకు ఎక్కువ ఉద్యోగమును, సిక్కుల ప్రభుత్వమును మార్పుట, ప్రభుత్వోద్యోగములందు మహమ్మదీయులకు తగు ప్రాతినిధ్యమువంటి, మున్నగు విషయములను గరించి చర్చించుటకు కాన్సి స్పెల్లమును కోత లుపపాదించబడును.

రాజప్రతినిధి, ఆంతరంగిక కార్యదర్శి, అంగరక్షకులలో కొందరు భాంతీయులుగ నుండువలయునని కోరుటకై కేల్కారు గారు దాసుగారు ఒకకోత నుపపాదించెదరు. రాజప్రతినిధి సిబ్బంది ఖర్చులను పరిశీలించుటకై సర్ హరిసింగ్ గోరుగారిొక కోత నుపపాదించెదరు.

లేడి బ్లాకెటు విందు

లేడి బ్లాకెటుగారి విందునకు కాంగ్రెసు పక్షమువారు కొందరు వెళ్లుటచే వారిపై చర్యతీసికొనువిషయమై నిన్నటి దినము కాంగ్రెసుపక్ష పు సమావేశమున కొంత చర్చ జరిగెను. కాని ఈవిషయముపై ఎట్టి తీర్మానము సభయందు గావించ బడలేదు.

ప్రీవీకౌన్సిలు జడ్జీలు

ప్రీవీకౌన్సిలు జడ్జీలలో, భారతదేశపు విషయములందు అనుభవముగలవారిరువురు ఉండవలయు ననియు, అట్టి అనుభవము గలవారిని ప్రీవీకౌన్సిలు జడ్జీలుగ ఎన్నువ జీతిములపై నియమించి వారజుములలో సగముభాగమును ఇండియాప్రభుత్వము వారి స్వరళయనునదియు, ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ఒక ఉప పాదనమును గావించెద రని తెలియుచున్నది. కడచిన కాసన సభలో ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి ఉపపాదనమును గావించినప్పుడు ఆధిక సంఖ్యాకులు స్వతిరేకముగ సమ్మతుల నొసగిరి.

(అ. ప్రె.)

హత్యనేమున దొంగసాక్ష్య కల్పనము

సూరోనాథ బహదరుగారిపై కేసు

దెనారసు, మార్చి 3: - సూరోనాథ బహదూరిగారిపై బ్రహ్మచారియను బెంగాలీ యువకునిపై దేబిసేన హత్యనేర మందు తివ్యసాక్ష్యము కల్పించినందులకు కేసు చేసిరి. బ్రహ్మచారిగారు మూడిండ్లుక్రింది నివసించినదియుండు ఒక కత్తిని తెచ్చి దాచి సూరోనాథగారు పోలీసువారికి సాక్ష్యము గల్పించిరి. నీలరత్న గారిచ్చిన స్టేటుమెంటు సూరోనాథ కల్పితమే. జిల్లా న్యాయాధికారిసాక్ష్య మైనది. కేసు నడచుచున్నది. (ప్రీ ప్రెసు)

టావాయి అగ్నిప్రమాదము

కమిషనరు నివేదిక

రింగూను, మార్చి 3: - రాత్రి 8/30 9/30 గంటలకు నడుచు అగ్నిప్రమాదముగలిగి బజారులన్నియు నాశనమయ్యెను. 228 ఇండ్లు బూడిదపాలయ్యెను. ప్రైరింజనులేదు. తెల్లవారు బామున రెండు గంటలకు నిష్కారమయెను. ఎంతవరకు నష్టమైనది తెలియదుగాని వంతులు నష్టము 50 లక్ష లనుచున్నారు. దీనినష్టములేదు. 125 కుటుంబములకు తలదాచుకొనుటకు తావులేదు. భాగ్యవంతులు నిరుపిదైరి. బహిరంగ సహాయమున కష్టనివారకసంఘము ఏర్పాటుయ్యెను. చార్జింగు బ్యాంకు రికార్డులన్నియు రక్షింపబడినవి అని తెలియుచున్నదని కమిషనరుగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

ఏ'ల చేయకూడదు?

మన స్వంత ఖర్చువైన యేల
ఈ చిన్న నిదర్శనమును చేయరాదు.

తయారు చేయబడినప్పుడును, ప్యాకు చేయబడునప్పుడును కోకోజెమ్మయొక్క నిజమైన పరిశుద్ధ తన గురించి యెట్టి సందేహము లేకుండునట్లు మీకు నమ్మికను గలిగించుటకై మేము మితిలేని శ్రమపడుచున్నాము. మేము మీకు తపాలఖర్చులకు మాత్రమే ఒకసమూహా డబ్బాను పంపుచున్నాము.

మీరు దానిని వంటవానికిచ్చుటకు మునుపే కొంచము గాజులోటాలోపోసి, వెలుతురునందు చూచి, మేము తెలుపు ప్రకారమే పరిశుద్ధముగా తయారు చేయబడినదనియు, నిర్మలమైన నీటివలెను, స్పృటికమువలెను. తేటగాను, పరిశుద్ధముగా నుండుటను, రుచియు, వాసనయు లేకుండుటను మొదలగు వాటినిచూచి తృప్తిచెందుడు.

వంటచేయుటకు పరిశుద్ధమైన పద్మపదార్థమును కోకోజెమ్మతో వండినట్టి ఆహారమునకు స్వాభావికమైనట్టియు, అమోఘమైనట్టియు పూర్తి మువాసనయుండును. ఏలననగా కోకోజెమ్మ రుచి నిగాని లేక వాసననుగాని ఇచ్చుటలేదు. గాలి చొరకుండ శీలు చేయబడిన డబ్బాలో ప్యాకుచేయబడి, హిందూ దేశమునం దంతటను ఒకేధర ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది. దయ్యకంకెను సరసమైనది, శ్రేష్ఠతరమైనది.

Cook in:-

Coconut

బాగుగా వంటచేయుటకు తగినది

ఈ మాపను నమూనా కోకోజెమ్ డబ్బాకై పంపును.

తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

అగ్రా, కరుచేనీ ఒక సమూహా కోకోజెమ్ డబ్బాను పంప ప్రార్థితులు.

నేను యందుకెంబడి తపాలు ఖర్చులకు 0—4—0 తపా లాభిశ్చను పంపియున్నాను.

పేరు.....

విలాసము.....

.....

మదరాసు శాసనసభ

ఆయవ్యయపటికపై చర్చ

సభ్యుల అభిప్రాయములు

మదరాసు మెయిలుపత్రిక క్షమాపణ

చెన్నపురి శాసనసభ వారి దినమున తిరిగి సమావేశమైన సభ. ఆయవ్యయపత్రికను గురించి సభ్యులు తమ అభిప్రాయముల చెప్పిరి. ప్రశ్నితరములు ముగియగానే సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వము "మదరాసు మెయిలు" పత్రిక శాసనసభాధ్యక్షుని గురించి వ్రాసిన వ్యాసమును గురించి భాషానాయకుడు లామెంబరు ముచ్చటించెను.

"మదరాసు మెయిలు" వ్రాతలు

లామెంబరు:— శాసనసభాధ్యక్షుని నిష్పాక్షిక భావమును గురించి శంకల గలుగుజేయు స్వభావముగల వ్యాసమును ప్రచురించిన ఒకానొక మదరాసు వార్తాపత్రికను గురించి సభ వారియెదుట ముచ్చటించుటకు నిన్నటిదినమున అనుమతిని కేడియుంటిని. అధ్యక్షుని నిష్పాక్షిక స్వభావమే శాసనసభ సభ్యులకు పునాది. అదియే సుపరిపాలనకు, చట్టనిర్మాణమునకు మూలాధారము. అధ్యక్షుని నిష్పాక్షిక భావమును శంకింప జేయు చర్యల సరికట్టుట కీసభయందు దన్ని పక్షములవారును కృతఃకీర్త్యులై యున్నారు. ఈవిషయమై సభయందు నిన్నటి దినమున నుదహరించిన పిమ్మట సదరు వార్తాపత్రిక, "మదరాసు మెయిలు" నిన్న సాయంత్రము కట్టెమెంటును ప్రకటించెను. అధ్యక్షుని నిష్పాక్షిక భావమును శంకించును దేశముగాని మరెట్టి అగౌరవకరమును నుద్దేశముగాని తమకు లేదనియు అట్టివాక్యములు శాసనసభవారి కాగ్రహము గలగించునని తమకు తెలియననియు మదరాసు మెయిలు పత్రిక మన దెలిపెను. మదరాసు మెయిలు పత్రిక పైవిధముగ ప్రకటించిన గతక ఈవిషయము నింతటితో వదిలివేయుట యుచితమని సభవారికి నిశ్చయించుచున్నాను.

ప్రతిపక్షమున నాయకుడు సామి వెంకటాచల శెట్టిగారు పిదప మాట్లాడుచు సభానాయకుడు దెలిపిన అభిప్రాయములతో సంపూర్ణముగ నేకీభవించిరి. శాసనసభా వ్యవహారములను, వార్తాపత్రికల హక్కులను గల సంబంధమును నిర్ణయించుట కష్టసాధ్యమునకార్యముకాని అధ్యక్షునికి సంబంధించినవరకు అట్టికష్ట మెదియునలేదు. అధ్యక్షుని చర్యల నాశేపించు చర్యల నీసభయందు దేపక్షమువారును సహించి యూహించునరు. సన్ని మెంబర్ల ప్రశ్నలను మును గౌరవనీయసభ్యుల కెక్కువ ఆవకాశ మొసగుచున్నారని మదరాసు మెయిలుపత్రిక ఆక్షేపించుచు మదరాసు శాసనసభా భారతశాసనసభతో పోల్చుచు మదరాసు శాసనసభ గౌరవమునకు భంగకరముగ వ్యాఖ్యాన మొనర్చెను. ఇట్టిచర్య చాలగర్హ్యము. మదరాసు మెయిలు పత్రికతోనే నేకీ భవింపను. అట్టి పోలిక యే అవసరము గలదే, మదరాసు శాసనసభయే పైచేయిగ నుండును. మదరాసు మెయిలుపత్రిక యేదో యొక విధముగ సమజాయితీ నొసగెను కనుక ఈవిషయము నింకటితో వదిలివేయవచ్చును. ఇకమీదవైనను వార్తాపత్రికల సరిగ ప్రవర్తించునని నమ్మెనను.

వి. బి. కృష్ణక నాయకుగారు జప్తి పుష్కము తరపున సభానాయకుని వాక్యముల బలపరిచెను.

సభ వారంతటితో నావిషయమును వదిలి, ఆయవ్యయపత్రికపై చర్చను ప్రారంభించిరి.

వి. మునిసామినాయకుగారు— ఆయవ్యయపత్రికయందు ఉల్ల వివిధ కాళులను వివరముగ చర్చించి 1921-22 సం॥ లో పలకొట్టినా, స్టాంపుఫీజు మూలమున పన్నును అధికముగ విధించి యుండినదియు స్టాంపుపన్నుపై రూ. 47 లక్షలను రిజిస్ట్రేషను పన్నుపై రూ. 9 లక్షలను అధిక మయ్యెననియు అందుచే అన్నిటికంటెను ప్రభుత్వమువారు ప్రధానముగ జేయవలసినపని ప్రజలపైగల పన్నుల భారమును తగ్గించుటవని పల్కిరి. గ్రామపుర నిర్మాణమునకై చాల తక్కువ మొత్తము చెల్లించవలయున్నదనియు ఇంతకంటెను సాదర దృష్టిగలవారై మంత్రులు గ్రామ సులభ తోడ్పడవలెననిరి. ప్రభుత్వమువారు గ్రామములకంటె సులభములపైనే తమదృష్టివంతయు కేంద్రీకరింపజేసి నాని యభివృద్ధికే పాటుబడుచున్నారయ్య, గ్రామముల నుజ్జీవం గాదనియు నుడివిరి.

శ్రీ ఓబిరెడ్డిగారు:— మాట్లాడుచు ప్రజలపై అసాధారణము పన్నుల భారమువేయబడనినో ఆదాయము అభివృద్ధి జేసినను చింతించువారుండరనియు, ప్రజలు త్వరలో కోలుకొనజాలని దుస్సహపన్నుల భారమునంద్రుల ప్రతిపక్షమువారు నియు; చెల్లించినపన్నుకు తిరిగిచెప్పి ఆదాయము చాలస్వల్పమనియు, విద్య, ఇంజనీరింగు, వైద్యము, ఆరోగ్యము, పరిశ్రమలు మొదలగు శాఖలలో ప్రజలకు తగినంతలాభము గలుగుట లేదనియు, దత్తమండలములు నిష్కారవంతములగు భూములనియు, అనేకమంది ప్రజలకు పావుల భారములు కావడమును స్పష్టమనియు, ద్వితీయ, తృతీయ గ్రామాత్ముల యందులను సత్తనబాగుగ కరిగియోయినారు గావున ప్రజలకు తోడ్పడవలెనని నిరీరి.

దత్తమండలముల పరిస్థితుల గురించి అనేక కమిటీలు ఏర్పడినవి, అనేక ఇంజనీరులు దర్శించి తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుపట్టి ప్రాజెక్టు నేర్పరచిననే దత్త దత్తమండలముల కిది నివారణ గాజాలదని నిశ్చయించుకొనిరి. కాని ఈదినమున వన మెచ్చటనున్నాము. ఈవిషయము నిర్ణయించే చిట్ట ఇంజనీరు వ్యవసాయ శాఖాధికారి రెవెన్యూబోర్డు అధికారుల విచారణా గమంపితిని. ప్రభుత్వమువారికి యుత్తరపు ప్రకటించియున్నారు. కోటిరెడ్డిగారి సభలో నడిగిన ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ మొసగుచు మొదట ప్రాజెక్టుల నిర్మాణమును గురించి దామింకను నిర్ణయించుకొన లేదని ప్రభుత్వ తరము సంగీరి. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు విషయమును నిర్ణయించులోపల మొదట ప్రాజెక్టులపై నను ప్రారంభించి నిర్మించవలెనని ప్రజలక్ష్యములకు కొంచె ముపశాంతిగలుగవచ్చును. ఈవత్సరము దత్తమండలములలో ఇంజనీరుల సౌకర్యములకొరకు రు. 35 వేల మూత్రము ప్రత్యేకించిరి. నాల్గవేల కీ మొత్తమేమాలవచ్చును? ఇదంతయు వట్టికెక్కిరింపు దన్ను మరెయ్యకటిగారు.

సమాజానందస్వామి (నిమ్మజాతుల ప్రతినిధి తమిళభాషలో మాట్లాడుచు నిమ్మజాతివారి విద్యాభివృద్ధి యొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చియు నిష్పంధప్రాణి విద్య అయ్యున్నదనై దృఢీకరించి అవసరములనుగూర్చి మాట్లాడిరి.

సామినాయకుగారు:— మాట్లాడుచు ఈ రాష్ట్రములో ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము జయప్రదముగా లేదని ఈ సంతకమును సంతకముగా రుజువుగావించెననియు, జాతీయ నిర్మాణకాళుల త్వరితగతినే నిర్వహించుచున్నదనియు పల్కిరి. ప్రజాప్రతినిధులకు కార్యనిర్వాహక శాఖ బాధ్యులుగా వంతవరకు, రాష్ట్రపరిపాలన ప్రజల కొరంగబడవంతవరకు ఈ విధానమందలి లోపములు చక్కబడ జాలవనిరి. రాష్ట్రమందు తాముములు విచ్ఛలించిగ న్యాపించియున్నవి. ప్రభుత్వమువారిదివరలో ప్రజల సుఖాధారములను గుమనించి యుండినో ఇట్టి దుర్భరపరిస్థితు లేర్పడియుండెడిగావు. ఏదేశమునగాని ప్రజలపై ఇట్టి దుస్సహమున పన్నులు విధింపబడియుండలేదు. దీనికితోడుగ ప్రభుత్వవ్యయము అంతకుకంటె పెరుగుచున్నది. దినమున కొకపూటయైనను తిండిలేవారీ రాష్ట్రమున నెందరోగలరు. మరియు రాష్ట్రమందలి విద్యాప్రచారమునకు ప్రభుత్వమువారు గావించినదేమి?

ఈ విషయములో ప్రభుత్వమువారియుదేశము నిరసింపదగిన దనిరి. ముసల్మాను విద్యను వెనుకటి విద్యామంత్రి సవతి తల్లిచేయతో జూచెననియు, ప్రస్తుత విద్యామంత్రియైనను ఈవిషయములో తన ప్రయత్నములు గావించెదనని నమ్ముచున్నామనిరి.

అంగ్లో హైందవ ప్రతినిధి డేవిసుగారు మాట్లాడుచు మెట్టూరు పామకరా ప్రాజెక్టులపల భూముల కెంతయో లాభముగలుగుననియు లామెంబరుగారిండులకెంతయు అభివృద్ధి నీయులనియు, పాననిషేధము ప్రభుత్వమునా రాదర్యముగ నంగీకరించి కొన్ని జిల్లాలలో మందుగ అంగడులను మూసెడి ప్రయత్నములు గావించవలెననియు బల్కిరి.

సానికసంఘముల కెక్కువ గ్రాంటులు నొసగుడు ఎన్. మహారాష్ట్రమిరెడ్డిగారు, (తిరునల్వేలి) మాట్లాడుచు, ఆయవ్యయపత్రికయందు, చాల పెద్దపెద్ద వ్యయములు చల పెట్టబడెనని నుడివిరి. ఈవ్యయముల జూడగా, ఆరికసభ్యుడు చాల నిర్లక్ష్యభావముతో వీనికి పూనుకొనినటుల కనుచు, ఈ వ్యయములు ఒక్క వత్సరముతో ముగియవలెగావు. ముందు ముందు చాల వత్సరములవర కీవ్యయభావమును మోయుచుండ నలవివచ్చును. భార్య పెయింటుజాతికి, ఫగ్గాంగరూమున మన్న జెనరలు హాస్పిటలునకు క్రొత్త భవనముల నిర్మించు విషయము మే ప్రభుత్వమువారి దృష్టి నాకర్షించుచున్నదిగాని, పల్లెటూళ్ల ప్రజల ఆ క్రందన గ్య నులు వారికర్గరంధములు మారుటలేదు. పల్లెటూళ్ల ప్రజలు నడచుటకు రోడ్లులేవు. త్రాగుటకు నీలులేవు. వ్యాధి బాధితులకు వైద్యసహాయములేదు. 1925 సం॥ న మంత్రివర్గమువారు గ్రామ వైద్యశాలల విధానమును ప్రారంభించిరి. కాని ఈవత్సరమునా లక్షలవరకుల మాత్రమే ఏర్పరచుటలు ఆయవ్యయపత్రిక

యందు గనిపించుచున్నది. వెనుకటి వైద్యసహాయవిధానమునందు లోపములున్నయెడల వానిని పరిరంపవలెను. అంతిలో గాని వైద్యసహాయ విధానమునే అంత మొందుచు యుచితము గాదు. ప్రభుత్వ శాఖలకు శీర్షక క్రితమున, కోరిక ఎక్కువ అని ఆరికసభ్యుడు వచించెను. కాని సానికసంఘములను ఇప్పుడు విధించు, హిరణ్యాక్షయ నిబంధనలు లేకుండ సకాలములో ధనము నొసగునెడల నిన్నియో పనుల నిర్వహింపగలరు. గ్రామములందు రోడ్ల నిర్మించు పనుల ఆయావ్యయపత్రికయందు రు. 5 లక్షలు మాత్రమే ప్రత్యేకింపబడెను. సరిసమాన మొత్తమును సానికసంఘములు సంపాదించవలెనని నిబంధనను విధింపకుండ గ్రాంటు నొసగినయెడల దీనికి పరిష్కార మొత్తమును చెల్లించగలరు. సానికసంఘములు గ్రాంటు నకు సరి సమాన మగు మొత్తమును సంపాదించలేవు. క్రొత్త ఆదాయములకుగల మార్గములన్నియు ఇదివరకే పూర్తిగా తొలగివేయబడెను. క్రొత్త మార్గములేవు. పల్లెటూళ్లలో నీటివనరుల అభివృద్ధిచెప్పుకను సాధ్యముగాదు. నీటివనరులకొర కీవత్సరము రు. 250 వేలు ప్రత్యేకింపబడెను. 150 తాలూకాబోర్డులను మరికొన్ని రెన్సు తాలూకలునుగల చెన్నరాష్ట్రమున ఈమొత్త మేములపవచ్చును నూతులలోని గ్రామములందు నూతిలో సగభాగమును త్రవ్వించుటకైనను ఈమొత్తముచాలదు.

సభ వారంతట ఫలహారములకు లేచిరి.

గుంటూరు ఫోరరీనోట్లకేసు

8 వ ముద్దాయి తరపున యల్. ఆర్. శివసుబ్రహ్మణ్యంగారు ఫీజుపుచ్చుకొనకుండ పనిచేయుచు యీ దినవరీతిగా వాదించిరి.

7 వ ముద్దాయికి వ్యతిరేకముగా తగిన సాక్ష్యములేదు. అప్రావరుయెక్కు సాక్ష్యములేవేరేముయులేదు. సదరుసాక్ష్యములను ఇతర సాక్ష్యములవల్ల బలపడలేదు. యీ ముద్దాయి చిల్లరముకాదాదు అని అప్రావరు చెప్పినాడు. కాని యితడు సంగీత పాటకుడు. మిగిలిన ముద్దాయిలందరును దెబవాడలో గుర్తింపబడినప్పుడు ఇతడు గుర్తింపబడలేదు. సదరు సాక్ష్యము ప్రకారము ఇతనిని పెన్ గ్రాఫు మని యార్డరు ఏదియును వచ్చియుండలేదు. ఇతడు సదరు మనియార్డరు మీద సాక్షి సంతకముమాత్రముచేసెను. యీ 7 వ ముద్దాయి 7 వ తేదీన దెబవాడలోనుండెనని అప్రావరు చెప్పినాడు. కాని 8 తేదీన యీ ముద్దాయి దెబవాడలో నుండెనని మిగిలినసాక్షులు చెప్పుచున్నారు.

10 వ ముద్దాయి తరపున గణేశఅయ్యగారువాదించిరి.

11 వ ముద్దాయి తరపున కే. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు వాదించిరి. అప్రావరుయెక్కు సాక్ష్యము ఇతరసాక్ష్యములవల్ల బలపరుపబడలేదు. అప్రావరు సాక్ష్యమునే ఆధారముగాజేసికొని యీ ముద్దాయిల శిక్షించిరి. జ్ఞాపకులయారజేయుటకు రివారమునగడుపుండవలయునని చెప్పినాడు. కాని ఇతడు పదికోజులలోనే జ్ఞాపకుల తయారజేసినాడని ప్రాసిక్యూటరు తరపున వాదించుచున్నాడు. ఇది అసంభవము పోలీసువారి జనప్రదర్శనములో ముద్దాయిని గుర్తింపజాలకపోయిరి. ప్రాసిక్యూటరు తరపున చెప్పబడినవిషయములను విశ్వసింపక మేజిస్ట్రేటు తన స్వంతకథ నొకటి తయారుచేసి ముద్దాయిని శిక్షించెను.

అంతట కోర్టువారు నాటికి విచారణ ముగించిరి.

గొల్ల శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

లక్ష్మీ మునిసిపాలిటీ స్వాగతపత్రము

లక్ష్మీ, మార్చి 31:— నేటిదినముసాయంకాలము లక్ష్మీ మునిసిపాలిటీవారు కైటుహారలెలు వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి స్వాగతపత్రము సమర్పించిరి. మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులగు రాయబహదరు త్రిలోకనాథ భార్గవగారు స్వాగతపత్రమును వదిలిరి.

గొల్ల శాస్త్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు దక్షిణాగ్రకాస మధ్య ఒకవిధమున పరిష్కారమొనరులకు సంబంధమును ప్రకటించిరి. జాతీయబీమాభివృద్ధికి స్వగతరాభిమానము అవసరమనియు, ప్రతిసగరమునందలివారు సునగరాభివృద్ధి విషయమై అత్యధికముగ శ్రద్ధవహించుచుండ నలయుననియు చెప్పిరి. శాస్త్రిగారు సాంఘిక దుర్భిమానమును ఖండించుచు హిందువు హమ్మదీయ విభేదములను అంతమొందించు ఒడంబడిక ఈనగరమునందే పుట్టినదని గుర్తెరుగుట అవసరమనిరి.

నేలంపూరురాజుగారు శాస్త్రిగారికి గొప్పవిందుసగిరి. (అ.ప్రె.)

మహాసేవార్తలు

రాజమండ్రి ఆర్టు కాలేజీ:—ఈ కాలేజీవర్ధంతో వస్తున్న జూబిలీసోత్సవమును ఈనెల 5 తేదీ శనివారము జరుగును.

సర్ బి.యస్. శర్మగారు అధ్యక్షత వహించెను.

రాకసాక్షి:—వెంటగిరి మహారాజుగారు నే 3 ఉదయం కలకత్తానుండి వచ్చిరి.

కర్నూలు చేదగిగారు ఐ. యం. యస్. (రిటైర్) గత రాత్రి కలకత్తాకు వెళ్లిరి.

సర్వే దైత్యులు అస గొంపర్లుగారు కాకినాడ వెళ్లిరి

తిరువల్లిక్కేణి కృష్ణగాననభ:— సైసభ యజమాన్యమున మిన లలితాంగిచే పాటకచ్చేరి ఈనెల 6 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4-15 గం|| లకు వెంకమాదలచెట్టిపిడి 1 నెంబరు యింటియందు జరుగును.

మహాత్మునకు స్వాగతము

ఏప్రిలునెలలో తిరునల్వేకి వచ్చునప్పుడు గాంధీయహా త్మునకు స్వాగతపత్రము సమర్పింప తిరునల్వేలి తాలూకాబోర్డు వారు మునిసిపాలిటీవారు తీర్మానించుకొనిరి.

మైలాపూరు సంగీతసభ:— ఈసభవారి యజమాన్యమున సంచీవరావుగారు వేణుగానము, గోవిందస్వామి పిళ్లెగారు ఫిజీలు, అలగనంబి పిళ్లెగారు, మృదంగం.

వైపాలకచ్చేరి యీనెల 6-తేదీ ఆదివారం సాయం కాలం 4-15 గం|| లకు జరుగును.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—ఈసభవారి యజమాన్యమున మాంసుకి విదంబరథాగనలరగారిచే ఈనెల 5, 6 తేదీలయందు జరుపబడిన కాలక్షేపములు ఈనెల 19, 20 తేదీలయందు మింటుపిడిలోనుండు తొండమండలం న్యూ-లనందు జరుపబడును.

మద్రాసు ట్యుటోరియల్ కాలేజీ:— ఈకాలేజీ యొక్క సాంవత్సరికోత్సవము ఈనెల 5 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు జార్జిటౌన్ లోని అంగప్ప నా కి ఫ్యాన్ 17, 18 నెంబర్ గృహమందు జరుగును.

సర్ సి.పి. రామస్వామిఅయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెను.

మద్రాసు కార్పొరేషనుసభ:—లోగడ వాయి దావేయబడిన కాన్సిలుమీటింగు ఈనెల 7 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు జరుగును

1926-27 సం||రపు పునర్విమర్శ చేయబడిన బడ్జెటును గూర్చియు 1927-28 సం||రపు కొత్తబడ్జెటును గూర్చియు చర్చింపబడును

మీర్జాపూరు ఎన్నికతగాదాలు:— ఈ తగాదాల వ్యాజ్యములు పరిష్కారమై ఏర్పడిన ఎలక్షను కోర్టువారు ఇదివరలో తెలుపబడిన రీతిగా ఈనెల 5 తేదీని విచారణ ప్రారంభించెను. మీర్జాపూరు జమీందారుగారు తమ ప్లేటుమెంటు దాఖలుచేయుటకు కాలపరిమితి మరికొంత కావలెనని కోరిరి.

హిందూస్త్రీ సమాజమువారు మదరాసు మహారాజ్య శ్రీరామాచార్యగారు ఈ సమాజము బాలికకు విద్యార్థినివేతనము నెల 1 కి 15 రూపాయలు 1927 సంవత్సరము మార్చి నెలనుండి ఇచ్చుట కంగీకరించిందటకు వారిపై సమాజమువారు అనేక వందనముల నర్పించుచున్నారని ఈరీతిగనే పలువురు ప్రభువులు సమాజమువారు వృద్ధికి తీసికొన రాబ్రాధితులు.

మద్రాసులోని మరణసంఖ్య:—ఫిబ్రవరి 26 తేదీతో అంత్యమయ్యే వారమునకు సాలసరి దామాషాయి - మరణ సంఖ్య వెయ్యింటికి 880. చొ|| ఉన్నది గతవారము వెయ్యింటికి 868 చొ|| ఉండెను. మహాచిక్కు 32 రికి తగిలేనుగాని మరణములు లేవు. ఇన్ ఫ్లూయెంజావల్ల మరణము సంభవించెను. మలేరియావల్ల 24 మరణములును, ఇతరజ్వరములవల్ల 14 మరణములును సంభవించెను. 1926 సం|| రములో ఇదేవారమునకు మరణములసంఖ్య 47.4 చొ|| ఉండెను.

సుబ్రహ్మణ్య కిల్లగారి గాత్రపాట:— మైలాపూరు రపు సంగీతసభవారి యజమాన్యమున, మొన్నటిదిన మే కంది సుబ్రహ్మణ్య కిల్లగారు గావించిన గాత్రగానము, శ్రోతలతనముల గావించెను. వీరు కృతులను బాడెను పద్ధతియు, వీరి స్వరకల్పనము, అపూర్వములు స్వరకల్పనలో, స్వరములు ఏర్పి హర్షింపటం కడుసొంపుగ నుండును. వీరి, లయజ్ఞానము అద్భుతము. వీరికి ప్రక్క ఫిజీలు వాయిచిన గోవిందస్వామిపిళ్లెగారు తమ వైఫల్యమును సంపూర్ణముగ జూపగలిగిరి. మరి యొకరు వీరిసానమాక్రమింపటం దుర్లభము. అలగనంబి పిళ్లెగారి మృదంగవాద్యము కడుసున్నితమై పాటకు మెరుగుపెట్టెను.

300 ఇండ్లు కాలిపోవుట

రంగూను, మార్చి 2:—టానాయిలో మాడువందల ఇండ్లు భస్మమయ్యెను. బజారు తగులబడినది. నష్టముపారము. వేల కొలది జనులకు తలదాచుకొనుటకు తావులేదు. (ఫ్రీప్రెస్)

టానాయి కమిషనరుగారికి బర్మా గవర్నరుగారిట్లు తలపినది. అగ్నిప్రమాదములను చాలించారాము గలిగినది. నష్టములపాలైనవారికి నా సానుభూతి తెలుపును. నష్టవివరముల వ్రాయుడు. నహాయమేమైన గావలెనా? (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

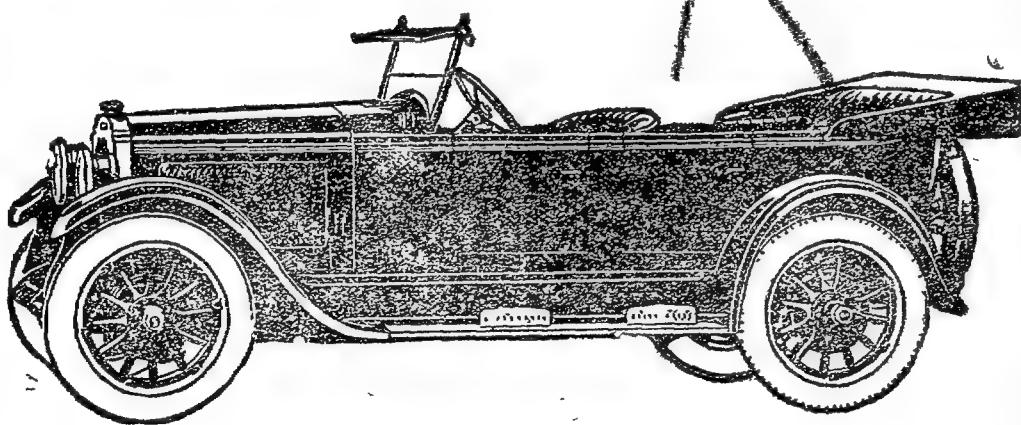
బొంబాయి, మార్చి 4:— నేటిదినము బొంబాయి శాసనసభలో బడ్జెటు, చర్చసందర్భమున కైతులబుద్ధిని తొలగించు విషయమై ఆలోచించుటకు దేశాయిగారు లొండు రెవిన్యూ డిమాండునం దొక కోత నుపపాదించిరి. కైతులదారిద్ర్యమును వివరించుచు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఉపపాదనమును బలపరచిరి. కాని ఉపపాదనము అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

నూతన ధరలు

ఇదివరలో ఎప్పుడును తయారుకానట్టి గొప్ప

బ్యూక్

పూర్తిగా కప్పబడిన ఎంజిన్. గలది.

మూయబడిన మాడల్ రూ. 5,350 నుండి గలదు.

తెలువబడిన మాడల్ రూ. 4,800 ,,

ఇతర లోహస్వర్ణలేక ఛాసిస్ తో సహా యిరువేయబడినది. 1927-వ సం||రము బ్యూక్ దులో నున్న ఎంజిను యితరమైనవాటితో కంటెను మేలైనది మీరు కొనలేరు. మీరు యేలాటి సంబంధములేక ప్రత్యేకముగా తయారైన వెచ్చించదలచినను సరే.

దక్షిణ యిండియాకు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:

సింపున్ ఆండు కో, లిమిటెడ్.

మదరాసు,

ఉదకమండలం.

శుక్రవారమున సనసభ (1-వ తేది ఫలహారాంతరము)

కె. సి. రాయగారు

ఫలహారాంతరమున కే. సి. రాయగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇప్పుడేదీగిన మొత్తము బొంబాయి కలెక్షన్ల గ్రామాలలో భూసంపాదనల కేసనియు భూమి అంతయు పైవికాఖవారిచే గావున నీ మొత్తమురక లెక్కలలో కనబడునదే ననియు చెప్పిరి. ఈ మొత్తములను ఇంజనీరియల్ ఏజెన్సీ కంపెనీ కేమియులాభము లేదు. డాక్టరు మాంజీగారు చెప్పినట్లుగా భారతీయుల కీ విషయమున సంపూర్ణాధికార ముండవలసినదే. విమానముల బోర్డులో భారతీయులను గాని యీ యధికారము చేకూరదు. ముందు భారతీయులకు తగినంత ప్రాతినిధ్యముండవలెను; (వినుతు వినుతు) పిమ్మట బోర్డు స్త్రీములు ఆర్థిక సంఘము వారి పరిశీలనకు గరియై తుదకు భారత కాసనసభ ఆమోదమును బడయవలెను.

సర్ సామ్యూలు హోదగారిలో నీ విషయములను గూర్చి మాట్లాడినవారిలో నేనొకడను వా రీవిషయములకు సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారి కేరింగించెదమని చెప్పిరి. కాని డాక్టరు మాంజీగారి పదములు ప్రతిఘటనముగా నున్నవి. సివిల్ ఏవి యేవన్ అభివృద్ధి బొందుటకు హిందూదేశము ఆవర్యప్రాయ మైనదేశమనియు భారతీయులు మంచిపైలుటులును ఇంజనీరులును కావలెననియు అందరును తెలిపియున్నారు హిందూదేశమున నీశాఖ అభివృద్ధి బొందవలెనన్న ఇండియన్ కాపిటలులో ఇండియన్ కంపెనీ నొకదానిని లేవదీయవలెనని సర్ సెప్టెటన్ బ్రాంకరుగారే చెప్పియున్నారు. దానికెవ్వరు కాదనరు. విమానములనుగూడ హిందూదేశములోనే యేలతయారుచేయరాదని సర్ సెప్టెటన్ గారడిగిరి. కరాచీ దానికి మిక్కిలి తగిలియున్నది. అసెంబ్లీ వారీమాండుకడ్డుపెట్టి అట్టి యవకాశములను పోగొట్టుకొందురా? ప్రపంచమంతయు నొకదారినిబోయిన హిందూదేశము మరియొకదారిని బోవునా? హిందూదేశము ముగ్గురకు గాక పోయినట్లుయిన నీదేమాండును సర్ బి. యన్. మిత్రాగారు తీసుకొనివచ్చియుండదని సభ్యుల ముత్రము విశ్వసించరాదని అడిగిరి. (హర్షము)

సర్ పి. థాకూరుదాసుగారు

ఆర్థిక స్థాయి సంఘములో సభ్యుడుగానుండి చెట్టి గయ ప్రసాదసింగుగారితో కలిసి 1925 సంవత్సరములో నీవిషయమునకే అడుగుబడిన 1½ లక్ష రూపాయలకు అడ్డుపెట్టితిమని సర్ పి. థాకూరుదాసుగారు చెప్పిరి. ఇప్పుడుగూడ విధాన మెట్లుండునో నిర్ణయించువరకు ధనమును వ్యయపరచగూడదని ఆర్థిక స్థాయి సంఘములో నూచించినది నేనే. కాని సర్ బి. యన్. మిత్రాగారు అంతర్జాతీయ ఒడంబడికకు లోబడియుండవలసినద్యునని చెప్పియున్నారు. ప్రజలలో నిప్పటికిని చాలవరకు మోటబండియే రాకపోకలకు సరకులను గొంపోవుటకు అనువైన మార్గముగానుండ యీనూతన పద్ధతి అవలంబించుట హిందూదేశమునకు న్యాయమా? ఈసివిల్ ఏవియేవన్ పద్ధతిని స్థాపించుటకై ప్రయత్నముకంపెనీకి ధనసహాయము జేయుట అవసరమా? ప్రభుత్వమువారి సర్వీసుకు సహాయము చేయదలంచిన యెడల వస్తులు చెల్లించువారి నేడవించి యీసభ వా సామ్యులు చెల్లించదలంచియున్నారా? చాలమొత్తము కావలసియున్న యెడల ఒక సంవత్సరము వరకు వీనినాపియుండుట మేలుకాదా? ఈస్క్రీముతలన హిందూదేశమేమి కానున్నదో యెరుగుదురా? అని అడుగుచు ముందుసంవత్సరములో హిందూదేశమెంతో చెల్లింపవలసివచ్చునో తెలుసుకొనకుండ యీమొత్తముపైన ఓటుచేయగూడదని సర్ పురుషోత్తమదాసు థాకూరుదాసుగారు రిగిరి.

జిన్నాగారు

అసెంబ్లీ చేత ఒకవిధానము నవలంబింపజేయవలసినద్యున పృథు ప్రభుత్వమువారు మిగుల సాధువుగానుండురు. కాని అవలంబింపజేసినతరువాత దానిని వివరములుగా సాగించుటలో వారియిష్టమే యిష్టము. వైమానిక బోర్డున దీసభనుండి నూటికి 50 మంది ప్రాతినిధ్యముండవలెను. సివిల్ ఏవియేవన్ డైరెక్టరు భారతీయులకు శిక్షామొసంగుటకు స్క్రీమునేర్పరచెదమని నమృకమీయవలెను. అప్పుడుగాని బ్రిటిషువారివలలో నేను పడజాలను అని జిన్నాగారు చెప్పిరి. పండిత మాలవ్యాగారి ఆకాశయానమును గూర్చి సర్వ విషయములను బోధించుటకై వెంటనే తగిన చర్యను దీసుకొనవలెనని చెప్పిరి. హిందూ విశ్వవిద్యాలయములో ప్రారంభము జేయుట కబీరుద్దీన్ అహమ్మదుగారరిగిరి. (నవ్వు)

సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెలు సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెలుగారు చర్యను ముగించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—వైమానిక శాఖలపై నధికారము ప్రభుత్వమువారికే యుండవలెనని కొంత పెట్టుబడి నిప్పుడు పెట్టి ప్రభుత్వము వారికి ప్రతిపూలముగ వరియొకరు తయారుగావలెనని ప్రభుత్వమువారికితలంపు గాదు. ఈవైమానిక శాఖలు భారతీయులకు ప్రధమశిక్షా మొసంగుటకును కొంగూకేక గను నిలు ఏదోమనును స్థాపించుటకును ఉద్దేశించబడినది ఈ స్క్రీము వివరములుగా చనిచేయుటకై సివిల్ ఏవియేవను డైరెక్టరు చలహాయుండవలెను కాస్తా వైమానిక బోర్డువారి కార్యక్రమము సరియైన పద్ధతుల మీద స్థాపించబడినది ప్రభుత్వమువారి నమృకము. బోర్డువారి కార్యక్రమ మేమనగా మొట్టమొదట ప్రయత్నముకంపెనీయొకటి బయలుదేరి ప్రభుత్వమువారినుండి కొంత ధనసహాయమును పొందవలెను. డైరెక్టరు లలో భారతీయులే యెక్కువమందియుండి రూపాయ కాపిటులులో ఆకంపెనీ ఇండియన్ కంపెనీగానుండవలెనని ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయము పెండరులువచ్చేవరకు ధనసహాయమంత వరకుండునదియు చెప్పజాలము. ఈధనసహాయము లేకంత యీమార్గము లభివృద్ధి గావని వైమానిక బోర్డువారి నూటయై యున్నది. అసెంబ్లీ సభ్యులును అదేయభిప్రాయముతో నుండుట సంతోషము. భారతీయులకు విమానవిషయములందు శిక్షామొసంగుటకై ఒకప్లానును తయారుజేయుచుని డైరెక్టరు నడుగవలెనని ప్రభుత్వమువారియభిప్రాయము. విద్యార్థి వేతనముల విషయములుగూడ అందు చేర్చబడినవి. కాని ప్రభుత్వమువారిందుకు బడ్జెటులు కాబాలరు. చివరకు వైమానిక బోర్డునుకో లేక దానిని నమన మరియొకబోర్డు నిర్మింపబడునో అదయంగాక అదియే సహజసంఘముగా మారునో ప్రభుత్వమువారిప్పుడు చెప్పజాలరు అని చెప్పి చివరకు సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెలుగారు చిన్నచిన్న వైమానిక సంఘములను స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సాహ మొసంగదననియు, ఢిల్లీలో అట్టి కమ్ము నొకదానిని స్థాపించుటకు పండిత మాలవ్యాగారు శ్రద్ధవహించినట్లుయిన దానికి తగిన ఫలితము చేతూరుటకయి సహాయము జేయుటకు సర్ బి. యన్. మిత్రాగారు రారుతతో నున్నారనియు చెప్పిరి.

సర్. బాసిల్ బ్లాక్టెలుగారి యుపన్యాసము ముగియగా నే సమ్యుతులు పుచ్చుకొనకయే 10 లక్షల సివిల్ ఏవియేవన్ డిమాండు హర్ష ద్వంద్వలో అంగీకరింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి సభ గురువారమునాడు మాడుచు. అప్పుడు జనరలు బడ్జెటుపై చర్చజరుగును. (అ. ప్రె)

ప్రకటన

(1) సర్పాపురము, తణుకు, యేలూరు, గుడివాడ లోకలు ఘండు నబుడివిజనులలోని కృష్ణాజిల్లా బోర్డు రోడ్లకును, సర్పాపురము తణుకు లోకలో ఘండు సర్పాపురము నబుడివిజనులలోని తణుకు తాలూకా బోర్డుల రోడ్లకును 1927-28, 1928-29, 1929-30, మూడు సంవత్సరములకు, కాటేరు, ఆరుగోలను, జగన్నాధపురము, నాచుగుంట, బాదంపూడి క్వారీల నుంచి సామానులు సరఫరా చేయుటకును. (2) 1927-28 నెలగిరిలో చేయవలసిన కృష్ణాజిల్లా బోర్డు రోడ్ల సంరక్షణములు చేయుటకును నీలు చేయబడిన పెండర్లు, కృష్ణాజిల్లా, చిలకలపూడి, డిస్ట్రిక్టు బోర్డు యింజనీయరువారి కేంద్రంలో మొదటి అయిటము తాలూకా పెండర్లు 1927 నెలగిరిలో మార్చి 18 వ తేదీనిన్నీ రెండవ అయిటము తాలూకా పెండర్లు 1927 వ నెలగిరిలో మార్చి 26 వ తేదీనిన్నీ, దాఖలు చేసుకొనబడునట్లు యిందుములముగా తెలియజేయడమైనది. పూర్తియగువిషయములను తెలుసుకొనగోరువారు కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు బోర్డు యింజనీయరుగారికి వ్రాసికొనినయెడల అచ్చు పెండరు నమోనాలతోను నోటీసులతోను తగువివరములు తెలియగలవు. కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు బోర్డు యింజనీయరుగారి ఆఫీసు చిలకలపూడి యన్. వైద్యనాథం, డిస్ట్రిక్టు బోర్డు యింజనీయరు.

ఆహా!! ఎంతమోసము!!

శ్రీగవర్న మెంటువారిచే సహాయము పొందుమాపున్న (State-aided) మాస్కోరీలో తయారయినటువంటి సిల్క్ బట్టలు ఇండియాలో ప్రతిమాక్సెట్టులోను 1918 సంవత్సరము నుండి ఆనగా 18 సంవత్సరములనుండి అమ్ముచున్నవనేసంగతి అందరకు తెలిసిన విషయమే. 1921 సంవత్సరములో గవర్నమెంటువారి ప్రోత్సాహము వల్ల లం. చులోని జరిగిన బ్రిటిషు ఎంపెరు ఎగ్జిబిషనుకు మా శిల్పబట్టలు పంపించియున్నాము సదరుబట్టలును లం. చునుండి మాకు వక మెడలున్నా వక ఫర్టి ఫెకటున్నా బహుమతి యిచ్చి యున్నారు యందువల్ల మాబట్టలయొక్క నాణ్యమున్నట్లు అందమున్నా మీరే వ్రూహించగలరు. యిట్టివల కొందరు ప్రజలను మోసముచేయుచున్నారే నాణ్యముకానిబట్టలు తయారుచేసి మాబట్టల అని నమ్మించి మోసపుచ్చుచున్నారు. మాతాలూమా ప్రతిబట్టయందును మా పేరువుండును మా కేరుతో పున్న బట్టమాత్రమే మాబట్టలని నమ్ముచున్న కావలసినయెడల స్వాంతుల్య పంపింస్తూ ధరలు తెలియపర్చగలము. ముప్పన సోమరాజు అండ్ కో. లక్ష్మీ శిల్ప మేన్యూఫ్యాక్చరీంగువర్కుస్ ప్రొప్రయెటర్లు, పెద్దాపురము తెలిగ్రాఫ్ అడ్రెసు "శిల్పగుడ్డు" 3358

లకోటా ప్రశ్నలు

సోదా చూడవలెను! ఆనందించి తీరవలెను!! అజమీరు కాపరగులగు సయ్యద్ అబ్దుల్ సమద్ అమిత్ గారు వర్తమాన, భూత, భవిష్యత్కాలములు ఆశ్చర్యముగా చెప్పటలో వీరికి అద్భుతమైన ప్రజ్ఞ కలదని నేను సంతోషపూర్వకముగా విన్నవించుచున్నాను. నేను వ్రాసిన మాటలు యథార్థములని ఒక్కసారి వీరినిపరీక్షించినవారు ఒకరికొని తీరుదురు. బుడి శ్రీహరిరావు, స్వేషల్ తహశీల్ దారు పాంహ్యట్ కృష్ణ 15-4-1917. మియిన్స్ తచ్చిన యే 5 ప్రశ్నలకైనను సరియైన జవాబులు వి. పి. గా రూ 1-4-0 లకు పంపబడును. మి. తల్లిచేరు, మి. తండ్రిచేరు వ్రాసిన చాలును. సోదా చూచినవారు మాకు పంపిన యోగ్యతాపత్రములే మాఫలముల నిదర్శనములు చాలుచున్నవి. మ.రా. యి. క్రిందివిలాసమునకు వ్రాసిన మోసముండదు. 8072

యునాని జ్యోతిషాలయము, గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

దీనచింతామణి (అను తత్వవిచేపనము.) ఇదిభక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యదాయకంబగు తెలుగుగ్రంథము. శ్రీరామునకు వసిష్ఠుడుపదేకించిన తత్వసారము. వెల ప్రతి 1కి రు 0-8-0. డజన్ పుస్తకములకు 1-8-0 పోస్టేజీ ధ్యులువేరు.

మొదటి భాగము

వెల సులభము-త్యోగపడుచు-జన్మసాఫల్యము నొందించునది ఈగ్రంథముందు ఈశ, కేస, కర ప్రశ్నోపనిషత్తుల కాండ్రపద్య తాత్పర్యములు ప్రతి మంత్రమునకు విభజనగా నందజేసిని గులభముగా దెలియఁటుల వ్రాఁచబడినవి. ఇందువలన ఉపాసనావిషయములు, కర్మకర్మమునకు హేంద్రియాల స్వభావములు, జీవితము, ఆత్మస్వరూపనిర్ణయము, శరీరము విడిచిన పిమ్మట జీవునికి సంభవించు లోకాంతరగమన విషయము, జన్మప్రకారము, ప్రణవోపాసనామహిమ, జీవలక్ష్మ్యోప విజ్ఞానము, జ్ఞానప్రాప్తికి సాధనములు, మోక్షము. ఈవిషయములు కరతీలామృతముగా దెలియును. అందఱును జదివి తరింపవచ్చును. సారాయాకును అనుమాల ముగ్రంథము. వెల ప్రతి 1కి రు 1-8-0. పోస్టేజీధ్యులు వేరు. వలయువారలీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసిచో వీ. పి. గా పుస్తకముల బడయదురు. చిరునామా: అన్యునబ్రోలు వేంకటసుబ్బారాయశర్మ రేలంగి, తణుకుపోస్టు, (పడమటిగోదావరిజిల్లా)

పితాపురం రాజావారికా లేజి ఉత్సవదినము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు టోక్టు

వైస్ చాన్సలరు అభిప్రాయములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 21:—నిన్నటిదినమున పితాపురం కాళేజీ ప్రాతవిద్యార్థులు సమావేశమై ఆనందముగ కాలముగడపును కాళేజీ యభివృద్ధిని ఘనముగా నిర్మించుకొనిరి. నిన్న సాయం కాలము కాళేజీ దినోత్సవము జరుపుటకు పెద్దబహిరంగసభ ప్రత్యేకముగ నిర్వహించిన పందిరియందు 4-30 గంటలకు జరిగెను. ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు భగవంతుండు గుప్తగారు (యాకాళేజీలో 1890 సం॥పు ప్రాతవిద్యార్థి) సభాధ్యక్షత వహించిరి ఆయన కిరుప్రక్కలను కాళేజీ ప్రస్థితిని దాటరు వేమూరి రామకృష్ణారావుగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షుడైన కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు, జిల్లా కలెక్టరు సంభూష్యక్షుడును ఆ థా. కాం. సంఘసభ్యుడును సగుబులును సాంబమూర్తిగారును గూర్చుండి ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

అధ్యక్షుడు కాళేజీ ప్రాతవిద్యార్థుల తెలియజేయుచు చక్రవర్తికి దేశమాతకును కాళేజీకి టోక్టులను చెప్పిరి.

కాళేజీ టోక్టులకు ప్రెసిడెంటు రామకృష్ణారావుగారు ప్రత్యుత్తరమొసంగిరి. కాళేజీని ఒకజన్మనిగదీసికొని ఆజన్మని మాట్లాడుచున్నట్లుగ ఆద్యంతములను ఉపన్యసించిరి. మిగల మనోరంజకముగా చెప్పబడెను దాని పూర్వపురీత్రము ప్రస్తుత స్థితియును ఆ యుపన్యాసమున చెప్పిరి.

శ్రీచావలి రామసోమయాజులగారు కాళేజీపాఠశాలకు లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు (మ్యూనిసిపల్ వైస్ చైర్మన్) పితాపురం సంస్థానమువారి కుటుంబమునకు టోక్టు చెప్పిరి 400 సంవత్సరములకు పురాతనమైన సూచించి ప్రస్తుత మహారాజాగారి మహాదాదార్మ్యము దాదృశ్యమును ఆయన నిర్మించి పెంచుచున్న ధర్మసంస్థలను తెలియజేసిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు టోక్టు మ్యూనిసిపల్ చైర్మను దామోదర కృష్ణమూర్తిగారు ఉపపాదించిరి ఆంధ్ర త్వమును సంపూర్ణముగా నిందు ప్రసన్నపరిచిరి ఆంధ్రోన్నతికి విశ్వవిద్యాలయము తోడ్పడుటలు చేయుచున్నందులకు తమ సంతోషమును తెలియజేసిరి.

రామలింగారెడ్డిగారు

ఆటోక్టునకు వైస్ చాన్సలరు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి ఇప్పుడు జరుగుచున్న విప్లవములు వివరించి తిరిగించిరి. దీర్ఘసన్యాసము ముగించుకొని గూడి హాస్యరసధాయియై పలుమారు సభ్యుల నవ్వులను కరితాళ ధ్వనులను పాత్రమైనది.

ఆయుపన్యాస సంగ్రహ మీశ్రీంద పాండుపరబడెను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు టోక్టుప్రపోజ్ చేసిన కృష్ణమూర్తిగారికి ఆయన చెప్పిన గౌరవప్రసంగ వాక్యములకు నావందనములు. ఈకాళేజీ జ్యోతిరీశ్వరములకు నచ్చి వాల్మీకి నుమన్నప్పడు, దీనికిసంబంధించిన ప్రసిద్ధిపాలకు తక్కినవారందరిని వారు జయప్రదముగ గావించినందున అభినందించుట నాప్రభువిధియైయున్నది. ఇట్టి సభదినము మరల మరల అనేక సార్లు రాగలదని కోరుచున్నాను. కాళేజీని జన్మనిగా పోల్చును మొదట చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమును వివాహమాడుట యు పిమ్మట ఆధర్మమును వివాహిణి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును వివాహముచేసికొనుటయు ఇట్టివిధముగా డాక్టరు రామకృష్ణారావుగారు చేసిన మహాపన్యాసము నాపూర్వము నంటినది. నాకోరికమాత్ర మేమనిన ఈ 75 వత్సరములు గడిచిన మంచి యువతి ఇంక ఇట్టి వివాహప్రయామలకు సమాప్తి చెప్పననియు విద్యాసంబంధమైన మార్గమున సంపించుచుండు ననియు నాయభిలాష (నవ్యు, కులతాళధ్వనులు) ఈసంస్థకు పితాపురం సంస్థానము దాదియైనట్లు రామకృష్ణారావుగారు చెప్పుటలో వింతలేదు. ఈయువతి ఆదాదియొక్క నిరంతరపంపకమును దాదాపుగా కోరుచు నే ముందును ఈపితాపురం కాళేజీ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో నొకటి. కాకినాడయొక్కయు ఆపురప్రముఖులయొక్కయు బలమును ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము సదా తోడ్పడెను గలదిని నాకుసంతోషము. దానియొక్క గమనము పరమేశ్వరానుగ్రహముచేతను పరిస్థితులుబట్టియు అది యే అలంకరించుకొనగలది నమృదును (గరితాళధ్వనులు) కృష్ణమూర్తిగారు రుచురించినట్లు ఈవిశ్వవిద్యాలయమునెడల జూపిన అనురాగతత్వమునకు నామనస్సునకు చాలతలెను. ఆయనతోపాటు నేనును సర్ వీ.పి. పాత్రోగారుపాల్గొన్నభావము

లేకుండ ప్రతిపాదించిన ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము విలువను నేనును నాస్వల్పముని నిచ్చెదను. అట్టివిలువలను వివిధవిధములందు అనేక సమరాలను తెచ్చుకొనుటకు వీలుగానున్నది. దానిని సరిగా తెలివి తేలుటతో ఉపయోగించినయెడల ఆంధ్రదేశము నందు విస్తారముగా విద్యాభివృద్ధి కలుగుటకు కారణమగును.

మిమ్ములను త్వరితగతినె చెల్ల వద్దని జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించ వలసినదని నిన్నటి యుపన్యాసముందు సర్ కె.వి.రెడ్డిగారు మీకు చెప్పినట్లు నాకు తెలియుచున్నది. ఇప్పుడున్నది వేగమే అయినయెడల అది మంచిదే. దేశమునం దిప్పుడు ప్రస్తుత సవిన సత్తిగతులుబట్టి మనము చాలమందగుమనులమై పోవుచున్నామేమోయని భీతిగల్గుచున్నది. నన్ను గురించి నాన్నేహితుడు కొన్ని మంచివిశేషములను ఉపయోగించినట్లు తెలిసినది. మిక్కిలి పూర్వపురార్థకముగ ఆయనకు వర్తింపజేసిన (నవ్యు) బహిరంగతీసము రంగ్రాన్యేషనునకే ప్రోవేసుగలదు యెనయెడల (మరలనవ్యు) అదేమో నాకు తెలియదు. కాని నాన్నేహితుడు సర్ కె.వి. రెడ్డి ఇందు విషయమై నాతో చర్చించుట ఉచితమని యోచించవలసినది. ప్రజాభ్యుదయమునకే అగు చర్య నాకిష్టము. అందువలన నిజము తెలియనగును. సత్యమునది కాగదావంటుది అది ఎంతకదిలితే అంతప్రకాశము గను. అవివరమునకే సర్ కె. వి. రెడ్డియును ఆయన యంత కదిలితే ఎల్లెక్కెక్కో ఆంతి తక్కువగా బయటకు వచ్చును. (నవ్యు కరతాళధ్వనులు) ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువిషయమై దానిపోలికనుగరించి ఇంతకంటె వేరుతీరిగా బాగా ఆలోచించురని నే నూహించుచున్నాను. రెడ్డిగారు నన్ను వర్సైటీలో నియనే అని చెప్పిరట. వర్సైటీనే జీనియస్ అని అనినందుకు కొంత విశేషమే ఆయన నూచించిన జాగ్రత్తవిషయములలో మూడుసంగతులు వివరించెదను. అవేవియన పరమములు దేశభాష లజరుగలు (Vernacularization of Studies) యూనివర్సిటీ ఎక్జిక్యూషన్ విషయములలో నేను రాజకీయమును దిగువచేసి తిననియు, మాడవది ఆంధ్రదేశములో విద్యను ఆంగ్లనైజ్ చేయుటలో గవర్నరు మెంటు ఏజెంటుగా విశ్వవిద్యాలయము ఉండవలె నను పోలిక.

ఇందు మొదటిది రాజమహేంద్రవరములో గత జూలై లేక ఆగస్టునెలలో సర్ రెడ్డినాయుడిచ్చిన యుపన్యాసము నందు శిష్యుముగ తీవ్రముగ కార్యమునకు దిగవలెననియు ఎల్లప్పుడును చెప్పినదే చెప్పుట మాడవదియు కార్యములోనికి వెంటనే దిగి చూడవలెననియు, ఒకవేళ పీకపోయినప్పటికిని మొత్తము మీద ప్రజలకాప రాజయము లాభదాయకముగా నుండుననియు ఆయనచెప్పిరి. సర్ రెడ్డినాయుడుగారి వైరస్థితిని మీరాలో చింతించు. ఆయన ఆరోజున కార్యమునకు తొందరపెట్టెను. ఈనాడు స్తంభనమునకు లేక కార్యము చేయకపోవుటకు Inaction నన్ను ఏమియు పని చేయకుండ మా రొప్పు మన్నయెడల ప్రజల ఆజ్ఞకు బద్ధుడనై కార్యము చేయవలెనని వచ్చిన నేను అట్లనేయుండెదను. కొన్ని మానములక్రిందల నేను ఈవర్సైటీలపై జేమన్లో కార్యమునకు త్వరపడలేదు. ఈనాడు కార్యముక్రమం లేదని తొందరపెట్టలేదు. ఈవిషయము ఎకాడమిక్ కాన్సిల్ వారిచేత నాచేతకాదు. ఒక ఉపసంఘమునకు ఆలోచననిమిత్తము విడిచిపెట్టబడెను. జానికిరామయ్య పంతులుగారు అందువిషయమై తనసాక్ష్యమును ఆలోచనలను ప్రోగ్రెస్సివారు నేనేమియు దానిని గురించి చెప్పరు గాని విద్యాధికులందరును తన జాగ్రత్తతో ఇందువిషయమై ప్రవర్తించునని నేను చెప్పగల్గుచును. ఉపసంఘమువారి రిపోర్టునచ్చుటకు మీరు ఆ రిపోర్టుమీద ఎకాడమిక్ కాన్సిలు వారును ఇతరసంఘములను ఆలోచించి ఏర్పడియుండుటకు వచ్చెదరో మీరు చూడవలెను. ఆ ఎకాడమిక్ సంఘములు వచ్చునిర్ణయములకు నేను వెంటనే ఎంతమాత్రము కాలయాపన లేకుండ అమలులో పెట్టెదను.

యూనివర్సిటీ ఎక్జిక్యూషన్ లెక్చరును రాజకీయ విద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు గురించి ఇవి రాజకీయ పార్టీలను ఉంచు నుకేళ్యముతో ఆంగ్లనైజ్ చేయబడలేదు. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము ఉత్తీర్ణులైన ప్రాఫెసరులను వినుటకు నందు వలన ఎక్కడ అభివృద్ధిని గాంచుటకును అట్టి డ్రెయినింగ్ కొరకును ఈ ఎక్జిక్యూషన్ చర్యను పబ్లికేషన్ చర్యను తన వతావరణమునందు జరిపించుటకు ఈ యెక్జిక్యూషన్ డిపార్టుమెంటు నిర్మాణము చేయనుదేశింపబడెను.

చూడవలె విషయమును గురించి ఉపన్యాసకుడు చాల దూరము మంచిచెడ్డలను తులనాచి తిరిగించెను. కొల్లి శిరేట్ విద్యనిమిత్తము యూనివర్సిటీ గవర్నరు మెంటునకు యేజెంటుగా నుండి వ్యవహరించుట ఆయన యుద్దేశ్యము. తన అభిప్రాయమును స్పష్టముగా నిర్భయముగా తాను బహిరంగపరచుట తన ముఖ్యనిశిత్యము విశ్వవిద్యాలయ భావనమునందే విశ్వవిద్య

లయమునకు గవర్నరు మెంటు కాళేజీలు స్వాధీనపరచుననియు గవర్నరు మెంటుసామ్యు ఇవ్వబడవలెననియు నూచి యుండెననియు, గవర్నరు మెంటుసామ్యుగా ప్రజలిచ్చేప సామ్యునియు, ఆసామ్యు విశ్వవిద్యాలయమునకు ఖర్చుపడ స మం జ స మ ని యు, కా మ ర్చు, ఇంజనీరాని మొదలగు కాళేజీలకు కొంతసామ్యు ఇవ్వక తీరదనియు, యూనివర్సిటీ దానియొక్క లెజిటిమేటు ఫంక్షనులు చేయుట విధి యనియు అందుచేత ఇప్పుడు ఈకొల్లి శిరేట్ విద్యను ఆంగ్లనైజ్ చేయు సధికారము ఎక్జిక్యూషన్ డిపార్టుమెంటునం దుండవలెనా లేక యూనివర్సిటీయందే ఉండవలెనా అనే చిన్న సమస్య కలదనియు, ఇది ప్రజాభిప్రాయమునుబట్టి యుండుననియు ప్రజాప్రతినిధులు ఉదయింపజేసిన ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు అట్టిస్వాతంత్ర్యము నివ్వవలెనో లేదో వాతే నిర్ణయింపవలసినది యు ఇట్టివిధముగా లెజిస్లేషన్ యును, డిక్టేషన్ యును గల యూనివర్సిటీలకు స్వాతంత్ర్య ముండెననియు ప్రపంచమందలి అన్ని దేశములలోను యూనివర్సిటీలద్వారా కొల్లి శిరేట్ విద్యను ప్రభుత్వము ఆంగ్లనైజ్ చేయుచున్నదికాని ఎడ్మంట్ కేవనల్ డిపార్టుమెంటులద్వారా కాదని గ్రహింపవలెననియు ప్రపంచకానుభవమును బట్టి యొనను ఆలోచించుట గగనముగను గానుగోర రెడ్డిగారు చెప్పిరి.

పెంటర్లు పెట్టుటనుగరించి ఒకరు ప్రశ్నింపగా—ఆసెంటరు ఎక్కడయినప్పటికిని యూనివర్సిటీ—కమిటీవారి సిఫార్సులను పూర్తిగా తాను నెరవేర్చువాడనియు వాటిప్రకారముగా ఒకటేసెంటరునియు అట్లు పీలుగానియెడల వేర్వేరు స్థలములలో భిన్నరకములుగా ఆసెంటర్లను ఆంగ్లనైజ్ చేయుటకు విశ్వవిద్యాలయమువారు సిద్ధపడవలెననియు ఈ ప్రశ్నను రాష్ట్ర డిప్యూటీ కమిషనరుగ అందుకు ఆలోచింపవలసినదనియు రామలింగారెడ్డిగారు అభిప్రాయము జెప్పిరి.

రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కళాశాల భవననిర్మాణమునకు గాని, సెనేటు హాలు నిర్మాణమునకుగాని, ఇంకా ఇట్టి ఇతరమైన వానికిగాని గవర్నరు మెంటువారు బడ్జెటులో ఒకపైస అయినను ఏర్పాటు జేయలేనని సర్ కె. వి రెడ్డినాయుడుగారు నిన్నటి యుపన్యాసమును ఇక్కడ తమను తెలియజేసిననియు, అందుమీద అభిప్రాయ మేమనియు ఒకరు ప్రశ్నను పంపిరి. అందులకు రామలింగారెడ్డిగారు సమాధానము చెప్పిన దేమనిన్ను అభీషక్తగా నాకేమియు తెలియదు. బడ్జెట్ ప్రవరించువరకు ఆకు మంచిది స్క్రీములకు సామ్యు ప్రత్యేకించ లేదన్న స్వల్ప ప్రశ్నకంటె నాకు ఎడ్మంట్ కేవనల్ పోలిక చాల యెక్కువ ముఖ్యతరముగా కన్పించును.

ఉపన్యాసమును సంపూర్ణము గావించుచు, ఏదో విశ్వవిద్యాలయమునప్పుటయే పరమావధిగ తమరెవరును యోచింపరాదనియు, నిజమైన జయమును ఈ విశ్వవిద్యాలయము పొందుటకు తమరందరు ను కృషిచేయ వలెననియు, జాతీయతాతత్వముల సమసరించి యెక్కువ అనతితీరిన ఈవిశ్వవిద్యాలయము పనిచేయుట కభివృద్ధిచేసి రాబోవు తరములవారు కృతజ్ఞ తగలవారిగునట్లు తమరందరునుతోడ్పడి పనిజేయుట సనియు రామలింగారెడ్డిగారు హెచ్చరించిరి. (కరితాళధ్వనులు.)

ప్రస్తుత కాళేజీవిద్యార్థులకు టోక్టు బారు గోవిందరావుగారు రుపపాదించిరి. అందు వహిడుద్దీన్ సాహెబుగారు (ఒక విద్యార్థి) ప్రత్యుత్తరమొసంగిరి. కాళేజీ ప్రెసిడెంటు వందవార్షియములు గావించుచు కొన్నిసంవత్సరములక్రిందల ఈకాళేజీలో కొన్నాళ్లు ఉపాధ్యాయుడుగానుండిన దుర్గరాం వెంకట సూర్యప్రకాశరావు బి.ఏ. గారు ఈకాళేజీ మ్యూజియమునకు 150 పురాతన నాణెములను కానుకగా సోంగిరెననియు అందులకు తమహృదయలార్యక ఆనందమును తెలియబరచుచున్నాననియు ఇంకను ఇతరవిధములుగా కానుకలు చందాలు ప్రావిద్యార్థులు తీర్మానించినరీతిని ఇవ్వగోరుచున్నాననియుచెప్పిరి సభ రాత్రి 7-30 గంటలకు మగిసెను.

టి. భగవంతుండు గుప్తగారు తమపూర్వస్థలమైన ఈకాళి నాడకు దయజేసినందులకు ఈపట్టాపునెక్కులు ఎక్కువ ఆదరమునుజూపి ఆయనను గౌరవించిరి. జగన్నాథపురం వర్సైటీడైన బచ్చు సుబ్బారావుగారు నిన్నమధ్యాహ్నమునను నిన్నరాత్రి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిల్లో ఆయన శ్రీకాళోళ్ళు వెంకట్రావుగారు గుప్తగారికిని ఇతరవైశ్యవ్రాముఖులను విందుజేసిరి. నేడు బంగారువారిసత్రములో వైశ్యసంఘమువారు సమావేశమయి వారిసాంఘిక పునరుద్ధరణమునకు కాలసిన విషయములను ఆలోచించిరి. అచ్చటనే ఆందరును గుప్తగారితో విందారగించిరి. కేటిసాయంకాలమున గుప్తగారు మెయిలుగో మదరాసునకు పయనమయిరి.

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు నిన్నరాత్రి దేజవాడకు బయల్దేరిరి.

శ్రీ ఉడిపి అధికారులవారు
మధ్యస్థామలవారు

జార్జిటవునుకు ఆర్వవైశ్యపుంగవు లాహ్వనించుట
శ్రీ అధికారు మగాధిపతులగు శ్రీ విబుధప్రియ తీర్థ
స్వామలవారును మునిమువ్వరుస్వామలవారును ఉడిపినుండి
సంచారము బయలుదేరి పోలింగరులో కొంతకాలమునుండి శ్రీ
స్వామిహస్తామివారిని యోగాంజనేయస్వామివారిని సే
విండుచుండిరి. శ్రీ స్వామిహస్తామివారి రథముదగ్గరనుటచే
దానిని మరల కట్టియిటుకు పూనుకొనవలెనని శ్రీస్వామిహస్తా
మివారి అజ్ఞానసారము శ్రీ యోగాంజనేయస్వామివారు శ్రీ
విబుధప్రియ తీర్థస్వామలవారికి పోలింగరులో స్వప్నమువాఙ్మ
నోసంగుటచే తదర్థమై వదాన్యులసహాయమును బడయగోరి శ్రీ
స్వామలవారు చెన్నపురికివచ్చిరి. కొంతకాలము పూనమల్లిపై
రోడ్డువండును స్వల్పకాలము తిరువల్లి క్షేత్రలోను పిమ్మట మై
లాపూరులోను పీఠ వసించుచుండిరి. చాలమంది ప్రముఖులు
శ్రీ స్వామలవారిచే అర్చితులగుచున్న శ్రీ బాలకృష్ణస్వామి
వారిని సందర్శించి తీర్థప్రసాదములను స్వీకరించి రథనిర్మాణము
నకు యథాశక్తిగ ధనసహాయము చేసియున్నారు. ఇప్పుడు శ్రీ
యుతులు గంధపూడి కుప్పయ్యశ్రేష్ఠిగారు మున్నగువారవైశ్య
పుంగవులు శ్రీస్వామలవారి నాహ్వనించిరి. నిన్ను 2 వ శోభిరాత్రి
స్వామలవారు మైలాపూరులోని మాధవబాగునుండి బయలుదేరి
చినాబజారుకురాగానే పలువురు వైశ్యప్రముఖులు వారిని
సన్మానపూర్వకముగ పెద్దరొగ్గిని ఊరేగింపుతో గోవిందప్ప
నాయకు అన్నపిళ్ళపిఠులగుండా వరదా ముత్తయప్పవీధికి
గొనిపోయిరి. కొంతకాలము సమీపమున వరదాముత్తి
యప్పవీధిలోనున్న శ్రీయుత నారాయణగురవయ్య శ్రేష్ఠిగారి
సత్రమున బసయ్యేర్పరబడెను. కొంతకాలము స్వామలవా
రచటనుండి తమ ఇష్టదైవముగ శ్రీబాలకృష్ణదేవులకు నిత్యమును
మహాపూజ యొనర్చుచుందురు. జార్జిటవునునందున్న హిందువు
లందరును వారిని సందర్శించి తీర్థప్రసాదములను స్వీకరింతుటకు
మంచిఅవకాశము లభించినదని భక్తులొకరు మాకు వ్రాసిరి.

చిత్రారు

(స్వకీయవిశేషి)

గాంధీమహాత్మున కాహ్వనము

చిత్రారు కాంగ్రెసు సంఘమువారు శ్రీ గాంధీమహా
త్ముడు ఆంధ్రదేశ ప్రచార మొనర్చునపుడు వారి నాహ్వనించి
“భద్రునిధికి” ధనసహాయము చేయదలచి విరాళములను వసూ
లు చేయుటకుగాను విశేష ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు.
శ్రీ పూనిమాంగాడు వెంకటాచలము నాయుడుగారును తరస
హాయ మొనర్చునట్లును, మహాత్ముని వారి యూరికి స్వంతముగ
నాహ్వనించదలచి యున్నటులను, తెలియుచున్నది.

జిల్లా పోలీస్ సంచారాంత స్వార్థు

ఈ జిల్లాపోలీసు మాపరెండెంటుగారి యాధిపత్యమున
గత 26-2-27 వ తేది శనివారము పేరెట్ గ్రాండ్సు అను స్థల
మున జరిగెను. స్థలము బావులాలతో బాగుగ వలంకరింపబడి
యుండెను. అల్పహారాంతరము వివిధయాటల యందు పోటీ
పరీక్షలు జరుపబడెను. శ్రీమతి బ్రేయిడ్ వుడ్ దొరసానిగారు
విజయమొందిన యభ్యర్థులకు బహుమానముల బంచి పెట్టిరి.

ఆయుర్వేదావధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్తావము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
2048 డాక్టరు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి కామ్రో, రజవాడ

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు
రు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పో. ఖర్చులు 0-4-0
అవును. ప్రశ్నవ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.

హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ సం॥ మార్చి 4 తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు	85 0 0	మొదలు 112 8 0	నరక
దియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిని ,, వ 42 గలవి రు	12 4 0	14 12 0	
నెల్లూరిని ,, డిటో ,,	15 8 0	16 0 0	
డిల్లి ,, డిటో ,,	16 4 0	16 8 0	
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,,	9 10 0	10 0 0	
సువ్వులు ,, ,,	22 0 0	25 0 0	

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	15 0 0	16 0 0	
నెనగలు ,, డిటో ,,	15 0 0	16 0 0	
పెసలు ,, డిటో ,,	16 0 0	17 0 0	
మినుములు ,, డిటో ,,	16 8 0	18 0 0	
ఉలవలు ,, ర 195	18 12 0	14 0 0	

3. నూనెవస్తువులు.

సువ్వులనూనె బా 1-కి	158 0 0	156 0	
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంపేరునెనగపప్పు బా 1-కి ,,	54 0 0	56 0 0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	52 0 0	
వేరునెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 184 మిషకనూనె	127 0 0		
అముదము బా 1-కి ,,	117 0 0	118 0 0	

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాంపసుపు బా 1-కి	68 0 0	70 0 0	
కురవసుపు ,,	85 0 0	45 0 0	
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	116 0 0	125-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	40,45		
కాశహస్తీపాయకట్టు ,,	50,55		
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	21 0 0	56 0 0	

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	10 0 0	82 8 9	
చదరం ,,	21 0 0	82 0 0	
రవుండు ,,	28 0 0	85 0 0	

6. నూలు.

పుట్లూరు యేనుగ నిం 00 పెట్టె 1-కి	4 8 0		
నూళ్ యేనుగ నెం 20	7 2 0		
నెం 20 బెన్ని సింహం యా	6 12 0		
నెం 6 బెన్ని ధర	4 4 0		
నెం 24 ,, సింహం	7 4 0		
నెం 24 ,, లాకి	6 4 0		
నెం 60 ,, కారం బెన్ని	9 2 0		
నెం 12½ జమ్మరు	5 8 0		
నెం 40 ,,	9 10 0		
నెం 44 ,,	5 2 0		
నెం 14½ పాండిచేరి	6 0 8		
నెం 12½ న్యూకాటన్	5 0 0		
నెం 20½ న్యూకాటన్	6 8 8		
నెం 10½ కోయంబత్తూరు	5 8 0		
నెం 12½ ,,	5 9 0		
నెం 14½ ,,	6 8 0		
నెం 12½ మాళ	5 4 0		
నెం 16½ ,,	5 12 0		

7. దూది.

బోండావెట్టు బారవ 1-కి	800 0 0		
పల్నాడుదూది ,,	145 0 0		

8. లోహములు.

వండి 100 కులంకిన	68 4 0	68 6 0	
బంగారు, కులము 1-కి	21 0 0	21 2 0	
పవరము 1-కి	18 9 0		
ఇత్తడి బా 1-కి	388 0 0	288 0 0	
రాగి డిటో	355 0 0	258 0 0	

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జపులినరుకు (4-2-27)

ఇరువదిగజముల టేస్,, ధరలు

కారికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి)
రు 8-12. సరాసరి రకము రు 7-12.

కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (బి)
రు 8-8-0. సరాసరిరకము రు 7-4-0.

తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) రు 12-12-0 గ్లాస్ గో 9000
(నెట్) రు 12-10-0 ఎత్. ఎత్. 73 రు 8-0-0. ఇ. సి. 73
రు 8-2-0, 881888. రు 13-4-0; 13-8; 8978 రు 7-10-0
1702 రు 10-12, 380 రు 8-4-0; Z. 73 రు 10-12.
Z. Z. 73 రు 8-0-0. 7668 రు 7-14. G. A. 38 రు 6-14.
G. G. 73 రు 8-0.

వైట్ వర్ టెంగులు H. K. 62 రు 16-8-0.
రు 22-4-0. B.B.B. రు 15-14-0.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ(5 పౌండ్ కట్టు)—టాక్రి—రు 5-2-0.
చలువ(కొంగ)రు 7-8; చలువ(ఎనిటి క్లెట్) రు 6-12-0 సవరను
40 నెంబరు జపాను (పదిపౌనులకట్టు)—నత్త(త్రము రు 10-12-0
60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టు) అడక తెర రు 16-0-0
నెమలి రు 18-4; గడ్డిబండి రు 8-5-0 ఎద్దు గడ్డియారము
రు 8-3-0; పెన్నిట్ రు 60 నెంబరు జపాను (పది
పౌనులకట్టు)—నీలంచేప రు 16-8-0.

లోహములు

ఇనుము:—బెల్జియను చట్టకమ్మిలు ఒకపౌనువకు ధర
రు 31-0; రు 32.

ఇత్తడిరేకు:—జర్మను (డిట్ మాన్) రు 283, రాగిరేకు
రు 275.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి
రు 22-0.

కలాయి పెంపురేకు:—24" గేజి 6" 7" 15-0-0
8" 9" 10" రు 15-4-0.

సిమెంట్ పీపాకు వెల:—

నార్వే అవుమార్కు రు 12-10-0 నెమలి రు 10-12-0

చక్కెర

(రెడి) రు 24-6-0. వాయిదా ధరలు ఫిబ్రవరి
వరకు రు 33-12-0.

వేరునెనగపప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—“మిషిన్” రు 57, రు 58.

సాదాపాను రు

వేరునెనగనూనె

“గానుగ” రు 134. “వైస్” రు 128.

అముదము

(గ్రామధర) రు 117.

పదునుచేసినతోలు రతి 1 టిక్కి

ఎద్దుతోలు (8½ మొదలు 9 రులు) రు 0 13 6 రు 0 14 0

,, (తేలిక) రు 1 0 6 రు 1 1 0

,, బెంగళూరు (8 మొదలు 10) రు 0 13 7 రు 0 14 3

,, ,, (తేలికైనరకము) రు 1 1 0 రు 1 1 3

,, (విజయనగరం 7½, 8) రు 0 14 0 రు 0 15 0

,, (ఏలూరు 7, 7½) రు 0 15 3 రు 0 15 6

గేడతోలు రు 0 10 3 రు 0 10 6

గేడమాడతోలు రు 1 0 0 రు 1 1 0

అవుమాడతోలు రు 1 12 6 రు 1 13 6

మేకతోలు రు 2 7 0 రు 2 14 0

గొట్టెతోలు రు 2 10 0 రు 3 0 0

పదునుచేయని వచ్చితోలు

బెంగళూరు మేకతోలు 100-కి రు 165 0 0 రు 185 0 0

బెజవాడ మేకతోలు ,, రు 160 0 0 రు 170 0 0

బెంగళూరుగొట్టెతోలు ,, రు 130 0 0 రు 170 0 9

బెజవాడగొట్టెతోలు ,, రు 130 0 0 రు 180 0 0

అవారముపట్టు బారవ 1-కి రు 26 0 0 రు 33 0 0

కొన్నంపట్టు ,, రు 20 0 0 రు 28 0 6

కరకొమ్మలు ,, రు 30 0 0 రు 45 0 0

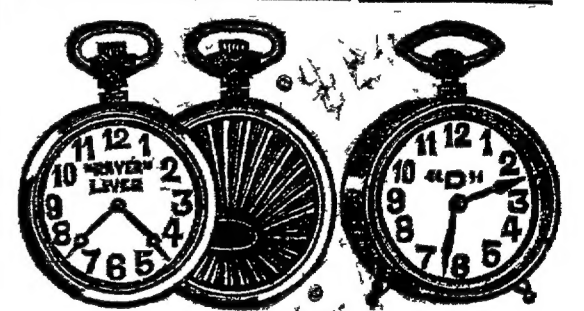
అమృత తాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృత తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

వెంట్రుకలను
బాగుగా పోషించుటకును, అందముగా నుంచుటకును
ఓరియంటల్ టానిక్స్ ను
విశవ వాడవలెను
అది బట్టలను పోగొట్టి, మెట్టుకల కుడుపును బలమిచ్చును.
మెట్టుకలు పెరుగుటకు తోడ్పడును. మెట్టుకలను గడ్డును మృదువుగాను,
అందముగా నూచును.
ప్రతి చోటను విక్రయమునకు దొరుకును. 3059
Also By Messrs B K PAUL & Co, M R PAUL & Co, 1 & 3, Bonfield's Lane, Calcut
KEMP & Co, Bombay, DEY BROS 32 Mongi Street Rangoon
BISWAMP SATHI & SONS BLRDWAN

శరీర మర్త శాస్త్రము
చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు
నీవు చూడవలసినదియు చాలరోజులు వెదకిన శాస్త్రమిదియే!!
ఆంగ్లభాషలో ఇట్టి పూర్తిపాఠ్య
శాస్త్రము ఇదివరకు ఎవరివలన బహి
రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీని
లో ప్రీతి పురుషలక్షణములు, వారి
యొక్క అవయవము విలక్షణములు
శృంగార పాఠ్యములును, మొగ, ఆడ
ఆన శరీర లక్షణ వివరములు
ను, పూర్వము మహా అపఖ్యాతి మర్త
ముగా వ్రాసి పెట్టిన పుస్తకమును
చక్కగా 64 వివిధ చిత్రములతో ముద్రించి యున్నాము.
రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 7 అణాలు. 9289
ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ,
సెం. 11 ఆరుముగంపిడి, సామలకాడు పేటపొట్టు మద్రాస్.

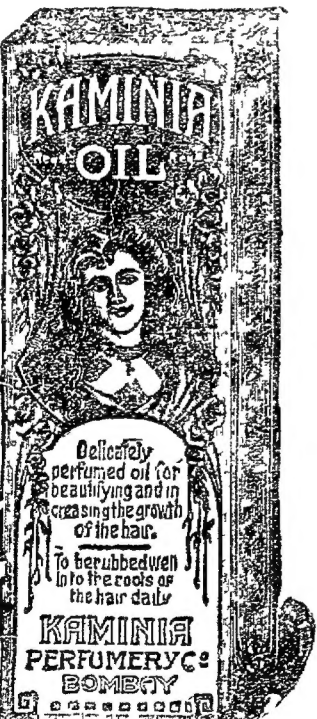

ఇనాం కొద్దిరోజులు మాత్రము ఇనాం
మాయొక్క డిటయంపీసు రేయర్
మాయొక్క 18 కాల్పుల రోల్లర్స్ బంగారు వన్నె
గల రేయర్ లీనర్ పాల్కెట్టు గడియారము మావద్ద కొనువారికి
లోక ప్రఖ్యాతి వహించిన డి. టైం పీ 4 ఒకటి సహజము
గా యివ్వబడును రేయర్ పాల్కెట్టు గడియారపు మాత్రలో
గడియారము తయారుజేయువారు 5 సంవత్సరములు పుత్రవద
మని అచ్చొత్తించియున్నారు. ఇది కాలమునకు కలియన గల
నూతన పును యిది మంచి తరణము ఇనాం డి. టైంపీసుతో
రూ 5-0-0. **డి. లీగల్ వాచ్ కంపెనీ**
తపాలపెట్టె 243, మద్రాసు.

విజయ కావలెను 2081
లెక్కపెట్టి, యిక్కడ ముఖ్య, చేయి రోజులు పట్టుకొనుట,
పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను తగ్గించుటలో ఘోరొట్టగల
ఖ్యాతి కలది "జామా తైలమునకు" సమస్త మందు చే
రదయు లేదు చాల యోగ్యతాపత్రమును పొందియున్నది.
బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.
అమర్ చెందు, శోభా చెందు,
ఇంగ్లీషు మందులు పలసరకులు సల్ఫూరిక్ ఐసెట్రిక్,
మొరాటిక్ ఆసిడ్లు వ్యాపారస్థులు,
సెం. 63 వైస్ పునామినివీధి, మద్రాసు

చదువుడు! మోచింపుడు!! కొనుడు!!!
జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన కామినియా నూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)
ఉత్తమ నూనెల కి అత్యున్నతమైన నాణ్యతను, ఇది మెట్టుకల ఆరోగ్యకరం కావచ్చు, వా రి
యొక్క ఆకర్షణ, సాగుతూ మోచింపుడు, పుష్టియందు గల చురుకు చార్మక లను, బట్టలను మృదువు.
రంజనం, మెట్టుకల విమానాల రంగును గలిగించుచు
దీనియందు వనోహరమైన కువా పన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత
పెరుగుతు ఉత్తమమున, చురుకును, మంచిమోచును గలిగించుచు
నేను కలహంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలగు అపారమైన ఆత్మగౌరవ
రూమును గులించి చాల గొప్పగా వాడదయ్యును.
ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతా ప్రతికను చదువుడు.
ఉపాధి కందు భంజారి, అవ్యక్తము పూజాబునండి నాసినది —
"మా కామినియా నూనెను పరిశీలించితిని ఇది మెట్టుకల పెరుగు
టకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. మూలముగా
4 బుడ్డను దయచేసి పంపుడు.
నీనిని ఉపయోగించుటకు మరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.
1 బుడ్డి ధర రు 1-0-0 డాక్యుమెంట్ 0-6-0 ప్రత్యేకము
3 " " 2-10-0 " 0-12-0 "
హెచ్చరిక:—కామినియా నూనె ప్రతి పూజనంకును, గ్రామ
మునందును నుండు వాగవికమె యుండు ప్రతిదికామునందు తప్పక దొర
కును, కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తకులు గల తక్కువరకము నిచ్చి
"ఇది పరమము, శ్రేష్ఠమైనదని" చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్ప
లాభము గలదని తెలుసుకొనుడు గాన అట్టి చల్లని వ్యాపారతంతులకు
మీరు కోరుచున్న ఎప్పటికిని **కామినియా నూనె** తప్ప
వ. లేదని వాడనూడ దని నిరవరమకొనుడు.

అత్తరుల లన్నిటికీ రాజవంటిది
ఓటో దిల్ బహారు
వాదినవా రందరికీ చాల గొప్పగొప్పగా
ప్రశంసించబడిన, వేదికల మలయందు కొన్ని
చుక్కలను కేసన క్రాంతిగా గోపన ప్రవృత్తులవలె
మీ చుట్టుప్రక్కలకు దాని వాగన వ్యాపించును,
దీని 3 రసాల వాడుడు.
తరువాత మీ తప్పుడును దీనినే వాడుదురు
1 కొన్న బుడ్డి 1-కి ధర రు 2-0-0; వి. పి. ఖర్చు అణా 0-5-0 ప్రత్యేకము.
" " " 1-4-0; " " " 0-5-0 " ధర అ. 0-5-0
సోల్ ఏజెంట్లు:— **ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ**
285, శామ్మా మశీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.
126

